

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ &
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ
ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΟ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ
ΣΥΣΤΗΜΑ»

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΑΣΠΙΤΗΣ

Α.Μ.: 2003100

Επιβλέπων καθηγητής:

ΤΣΙΧΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΜΑΙΟΣ 2008

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η

Το Διεθνές Οργανωμένο Έγκλημα	9
Το Οργανωμένο έγκλημα στην εποχή μας	10
Επιπτώσεις και κίνδυνοι από το ξέπλυμα χρήματος	12
Διεθνής Θεσμική Θωράκιση κατά του ξεπλύματος	14
F.A.T.F.	16
Επιτροπή Βασιλείας	18
Το Θεσμικό Πλαίσιο στις χώρες της Ε.Ε.	19
Η Ελληνική Νομοθεσία	22

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η

Το Ισχύον Θεσμικό Πλαίσιο στην Ελλάδα	24
Νομιμοποίηση Εσόδων από εγκληματικές ενέργειες	25
Περιουσία.....	26
Αρμόδια Αρχή	26
Αρμόδιος Φορέας	26
Έννοια του Πιστωτικού Ιδρύματος	27
Χρηματοπιστωτικός Οργανισμός	27
Πεδίο Εφαρμογής του Νόμου	29
Παρουσίαση του Νομοσχεδίου για το ξέπλυμα χρήματος	31

ΕΝΟΤΗΤΑ 3^η

Υποχρεώσεις Πιστωτικών Ιδρυμάτων	35
Άμεσες Υποχρεώσεις	35
Λοιπές Υποχρεώσεις	38
Υποχρεώσεις που επιβάλλει η Τράπεζα της Ελλάδος	40
Υποχρεώσεις που απορρέουν από τις 40 Συστάσεις της F.A.T.F.	41
Κυρώσεις	43

ΕΝΟΤΗΤΑ 4^η

Διαδικασία Ενημέρωσης Διευθυντικού Στελέχους	45
Περιπτώσεις ενημέρωσης διευθυντικού στελέχους	45
Αναφορά άρθρου 4 του Ν. 2331	45
Διερεύνηση συναλλαγών	46

ΕΝΟΤΗΤΑ 5^η

Ανίχνευση των τρόπων νομιμοποίησης των εσόδων	53
Στάδια ξεπλύματος χρημάτων	53
Τεχνικές ξεπλύματος στο τραπεζικό σύστημα	55
Τεχνικές ξεπλύματος στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα	56
Κριτήρια χαρακτηρισμού συναλλαγών ως ύποπτων	56
Συναλλαγές που απαιτούν αυξημένη προσοχή	62
Τυπολογία ύποπτων συναλλαγών	63
Τα διεθνή συνδικάτα του οργανωμένου εγκλήματος	69
Η γενική αρχή «Γνώριζε τον πελάτη σου»	71
Φυσικά πρόσωπα	72
Νομικά πρόσωπα	72
Περιστασιακοί πελάτες	73

ΕΝΟΤΗΤΑ 6^η

Υποθέσεις και παραδείγματα περιπτώσεων ξεπλύματος χρήματος	74
Υπόθεση BCCI	75
Υπόθεση Τρωίλος	76
Υπόθεση Υukos	78
Παραδείγματα και Περιπτώσεις	79

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1^ο

Off Shore Εταιρείες	84
---------------------------	----

Παράρτημα 2^ο

Swift	94
-------------	----

Παράρτημα 3^ο

Υποδείγματα Διερεύνησης Συναλλαγών	106
--	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	110
---------------------------	-----

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία χωρίζεται σε έξι ενότητες.

Η πρώτη ενότητα αναφέρεται στο διεθνές οργανωμένο έγκλημα αρχίζοντας με κάποιες βασικές έννοιες. Στη συνέχεια αναφέρονται οι κίνδυνοι και οι επιπτώσεις του καθώς και ένα μέρος της εισηγητικής έκθεσης, για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, που είχε κατατεθεί στη βουλή προς ψήφιση. Επίσης, παρουσιάζεται η F.A.T.F., μια διακυβερνητική ομάδα που καταπολεμά το ξέπλυμα χρήματος. Στη συνέχεια, αναφέρονται κάποια θεσμικά πλαίσια που ισχύουν στις διάφορες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και στο τέλος της ενότητας κάποιες ρητές διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας.

Η δεύτερη ενότητα αφιερώνεται κυρίως στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο στην χώρα μας, σε βασικές έννοιες και ρυθμίσεις του Νόμου 2331/95 για «την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες». Επίσης παρουσιάζεται και ένα σχετικό νομοσχέδιο για το ξέπλυμα χρήματος.

Η τρίτη ενότητα αναφέρει τις υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με το Νόμο 2331/95 και τα μέτρα που έχουν επιβληθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος και επεκτείνεται τόσο στις άμεσες, όσο και στις έμμεσες υποχρεώσεις που καλούνται να εκπληρώνουν.

Η τέταρτη ενότητα αναφέρεται στη διαδικασία ενημέρωσης του διευθυντικού στελέχους, πως γίνεται μια διερεύνηση συναλλαγών και ποια είδη συναλλαγών πρέπει να ερευνούνται.

Η πέμπτη ενότητα αναφέρεται στην ανίχνευση των τρόπων νομιμοποίησης των εσόδων, τα στάδια του ξεπλύματος χρημάτων, οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι, οι τεχνικές ξεπλύματος στο τραπεζικό σύστημα και στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα. Επίσης, τα κριτήρια για να χαρακτηριστεί ύποπτη μια συναλλαγή και ποια είδη συναλλαγών απαιτούν αυξημένη προσοχή.

Στην έκτη και τελευταία ενότητα, αναφέρονται μερικές περιπτώσεις ξεπλύματος χρήματος και κάποιες γνωστές διεθνείς υποθέσεις.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου, Κο Δημήτρη Τσίχλη για την συνεργασία μας, την καθοδήγησή μου και τον πολύτιμο χρόνο που μου αφιέρωσε.

Ακόμη, να ευχαριστήσω το τμήμα πιστοδοτήσεων και χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος στη Καλαμάτα, στο κατάστημα που πραγματοποίησα την πρακτική μου άσκηση για την εξαιρετική βοήθειά τους και το χρόνο που μου διέθεσαν. Αυτοί είναι: η Κα Αγλαΐα Κούτρου, τμηματάρχης εργασιών, Κα Ευθυμία Μαγκλάρα, teller, και την Κα Παναγιώτα Ξυπολίτου, περιφερειακό διευθυντή. Τους ευχαριστώ θερμά για τις συμβουλές, την υλική υποστήριξη, τις πολύτιμες πληροφορίες που μου παρείχαν και τις χρήσιμες υποδείξεις οι οποίες συντέλεσαν στην βελτίωση αυτής της εργασίας.

Τέλος, τους ανθρώπους που συνάντησα και μου προσέφεραν την βοήθειά τους στην Οικονομική Υπηρεσία Καλαμάτας.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ξέπλυμα χρημάτων είναι η επεξεργασία εισπράξεων από παράνομες δραστηριότητες και η μεταμείωσή τους σε νόμιμες. Η διαδικασία αυτή επιτρέπει στον εγκληματία να απολαύσει αυτά τα κέρδη χωρίς να διακινδυνεύσει να αποκαλύψει την πηγή τους. Κάτι τέτοιο έχει σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομία. Η ακεραιότητα των τραπεζικών εργασιών και της αγοράς οικονομικών υπηρεσιών εξαρτάται άμεσα από την αντίληψη ότι λειτουργεί μέσα σε ένα πλαίσιο υψηλών νομικών, επαγγελματικών και ηθικών προτύπων. Για τον λόγο αυτό, η ακεραιότητα είναι ένα από τα πολυτιμότερα προτερήματα ενός χρηματοπιστωτικού οργανισμού. Εάν τα κεφάλαια από την εγκληματική δραστηριότητα μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία μέσω ενός τέτοιου ιδρύματος είτε επειδή οι υπάλληλοι ή οι διευθυντές του έχουν δωροδοκηθεί το ίδρυμα μπορεί θεωρηθεί συνένοχο με τους εγκληματίες και να γίνει το ίδιο μέρος του εγκληματικού δικτύου. Σε αυτή τη περίπτωση, χάνεται η αξιοπιστία και η φερεγγυότητα του καθώς και η εμπιστοσύνη του κοινού προς αυτό. Όσον αφορά τις πιθανές μακροοικονομικές συνέπειες του ανεξέλεγκτου ξεπλύματος χρημάτων, το διεθνές Νομισματικό Ταμείο έχει αναφέρει τις ανεξήγητες αλλαγές στην απαίτηση χρημάτων, τους συνετούς κινδύνους για την υγεία των τραπεζών, τα αποτελέσματα μόλυνσης στις νομικές οικονομικές συναλλαγές και την αυξανόμενη αστάθεια των διεθνών ροών κεφαλαίου και των συναλλαγματικών ισοτιμιών λόγω των απρόβλεπτων διασυνοριακών μεταφορών. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του νησιού Ναούρου, στο οποίο η F.A.T.F. (ομάδα κρούσης – επιτροπή – για το ξέπλυμα χρήματος) έχει καταγράψει την ύπαρξη 400 τραπεζών, οι οποίες καλούνται να καλύψουν τις ανάγκες 10.000 κατοίκων, δημιουργώντας την απίστευτη αντιστοιχία μίας τράπεζας για κάθε 25 κατοίκους.

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες και εγκληματικές δραστηριότητες εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από την δραστηριοποίηση και βεβαίως την ευαισθητοποίηση του τραπεζικού συστήματος στο θέμα αυτό. Το γεγονός αυτό, αναγνωρίζεται από όλους τους φορείς και γι' αυτό το λόγο οι κυβερνήσεις προσπάθησαν να εξασφαλίσουν τη συνεργασία των τραπεζών και του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού συστήματος με νομοθετικά κείμενα.

Από τη στιγμή που οι τράπεζες συναντήσουν ύποπτες συναλλαγές έχουν την υποχρέωση να τις αναφέρουν. Το μεγάλο πρόβλημα με αυτό είναι η ανίχνευσή τους. Η ιχνηλάτησή τους είναι εξαιρετικά δυσχερής, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι οι συναλλαγές αυτές είναι η

εξαίρεση στον καθημερινό όγκο εργασιών και ότι οι επαγγελματίες του εγκλήματος ενεργούν έτσι ώστε να μην αφήνουν χάρτινο ίχνος στις τεχνικές που χρησιμοποιούν.

Η ανίχνευση τέτοιων συναλλαγών απαιτεί έμπειρα και ενημερωμένα στελέχη ικανά να ενεργήσουν σε κάθε περίπτωση με απόλυτη διακριτικότητα.

Η εκπαίδευση των στελεχών, παράλληλα με την εμπειρία που έχουν, βοηθάει σημαντικά να αποκτήσουν μια πληρότητα που πρέπει να διαθέτουν για να είναι ικανά να αντιμετωπίζουν τέτοιες υποθέσεις κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα πάνω στο θέμα του ξεπλύματος χρημάτων είναι πολύ σημαντικά και αναγνωρίζεται από όλους τους διεθνείς φορείς, οι οποίοι συνιστούν τη δημιουργία τους και την παρακολούθησή τους από το προσωπικό των τραπεζών.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως 'Αρμόδια Αρχή' υποχρεώνει τις τράπεζες να ενσωματώσουν την εκπαίδευση του προσωπικού τους στο θέμα του ξεπλύματος στα κανονικά εκπαιδευτικά προγράμματα και να αναφέρουν ετησίως τον αριθμό των υπαλλήλων που εκπαιδεύονται.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Οι διεθνείς όροι που χρησιμοποιούνται για να υποδηλώσουν το χρήμα που δεν έχει νόμιμη και διαφανή προέλευση, είναι βρώμικο χρήμα (dirty money) και μαύρο χρήμα (black money).

Με τον όρο **βρώμικο χρήμα** εννοείται το χρήμα που προέρχεται κυρίως από την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών και άλλων σοβαρών ποινικών αδικημάτων όπως είναι το εμπόριο όπλων, εμπόριο οργάνων κ.λ.π.

Με τον όρο **μαύρο χρήμα** εννοείται το χρήμα που είναι προϊόν φοροδιαφυγής, παράνομης εξαγωγής συναλλάγματος, πολιτικοκοινωνικής διαφθοράς, παραοικονομίας και άλλων αθέμιτων δραστηριοτήτων.

Το **ξεπλύμα χρήματος** (money laundering) αφορά όλες εκείνες τις ενέργειες, διαδικασίες, πράξεις και παραλείψεις που κάνει κάποιος για να αποκρύψει την εγκληματική ή παράνομη προέλευσή του και να μεταβάλει τη ταυτότητά του χρήματος έτσι ώστε να φαίνεται ότι προέρχεται από νόμιμη πηγή και οι κάτοχοί του μπορούν να απολαμβάνουν τα οφέλη του χωρίς ποινικές συνέπειες. Όσον αφορά το τραπεζικό σύστημα, με τον όρο αυτό, εννοούμε τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Γίνεται αντιληπτό ότι τα κεφάλαια αυτά πρέπει να ανακυκλωθούν με τέτοιο τρόπο, προκειμένου να εξαφανισθεί οποιοδήποτε ενοχοποιητικό στοιχείο, που θα υποδήλωνε την παράνομη προέλευσή τους και θα αποτελούσε στοιχείο για την ποινική δίωξη των παρανομούντων. Κύριος και αντικειμενικός σκοπός των επαγγελματιών του οργανωμένου εγκλήματος του οργανωμένου εγκλήματος είναι να προστατεύσουν τους εαυτούς τους από τις αστυνομικές/δικαστικές και φορολογικές/τελωνειακές αρχές.

Για το σκοπό αυτό έχουν στη διάθεσή τους άφθονα υλικά μέσα και χρησιμοποιούν με το καλύτερο δυνατό τρόπο το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Από την άλλη πλευρά, η κατάργηση των συναλλαγματικών περιορισμών και η σύγχρονη τεχνολογία στις οικονομικές συναλλαγές τους προσφέρουν μεγάλη άνεση στις διαδικασίες του ξεπλύματος.

Η παρανομία αυτή αφορά κατά κανόνα, διάπραξη σοβαρού ποινικού αδικήματος το οποίο, τιμωρείται σε όλες τις χώρες όπου το ξέπλυμα χρήματος έχει ποινικοποιηθεί.

Σύμφωνα με έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας ο παγκόσμιος τζίρος από εγκληματικές πράξεις υπολογίζεται σε 1-1,6 τρις δολάρια τον χρόνο¹. Το μέγεθος αυτό είναι τόσο μεγάλο - αρκεί να αναλογιστεί κάποιος ότι μόνον 100 εκατ. δολάρια αρκούν για να εμβολιαστούν 4 εκατ. παιδιά, να εξασφαλισθεί παροχή νερού σε 250.000 σπίτια ή να χρηματοδοτηθεί η θεραπεία άνω των 600.000 ανθρώπων που πάσχουν από AIDS για ένα έτος.

ΤΟ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Η απειλή των πολιτικοκοινωνικών και οικονομικών υπόβαθρων των κρατών αυξάνεται όλο και περισσότερο από τη διαβρωτική και υπονομευτική διείσδυση και ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος.

Οι επαγγελματίες του οργανωμένου εγκλήματος, προκειμένου να εξαφανίσουν κάθε ίχνος ενοχοποιητικού στοιχείου από τον τεράστιο πλούτο που συγκεντρώνουν, χρησιμοποιούν όλα τα σύγχρονα μέσα. Είναι γεγονός ότι έχουν στη διάθεσή τους άφθονα υλικά μέσα, και την κατάλληλη οργανωτική και επιχειρησιακή συγκρότηση, χρησιμοποιούν με το καλύτερο δυνατό τρόπο το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα και επωφελούνται, πρόσθετα, από την κατάργηση των συναλλαγματικών και άλλων περιορισμών στο διεθνές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και από την άνευ προηγουμένου αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογικών εφαρμογών στις οικονομικές συναλλαγές, από το πλήθος των νέων χρηματοοικονομικών προϊόντων καθώς και από τη δημιουργία των εξωχώριων ή υπεράκτιων χρηματοπιστωτικών κέντρων (off shores)², συνηθέστερα γνωστά ως φορολογικοί παράδεισοι.

Επιπλέον, τα πανίσχυρα δίκτυα των πολυεθνικών επιχειρήσεων του οργανωμένου εγκλήματος μισθώνουν τις υπηρεσίες οικονομολόγων, νομικών, λογιστών, φοροτεχνικών και άλλων συμβούλων, που έχουν αναπτύξει πολύπλοκους μηχανισμούς και ευέλικτα συστήματα

¹ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, kathimerini.gr άρθρο Λεωνίδα Στεργίου 22.09.2007 "Στα 1,6 τρις δολ. ετησίως ο τζίρος του μαύρου χρήματος παγκοσμίως"

² Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε σχετικό παράρτημα σελ. 84

αξιοποίησης της πληθώρας των ευκαιριών που παρέχονται στο σημερινό κόσμο για τη μεταμφίεση της προέλευσης των κεφαλαίων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες.

Η μολυσματική επίδραση του βρώμικου ή μαύρου χρήματος στην εθνική οικονομία αρχίζει και γίνεται αντιληπτή από τη στιγμή που τα οργανωμένα δίκτυα του εγκλήματος αποκτούν, ιδρύουν και ελέγχουν νόμιμες επιχειρήσεις του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Από το σημείο αυτό μπορούν να επεκταθούν και να διευρύνουν τη δραστηριότητά τους με μεγαλύτερη άνεση αφού μπορούν να προσδώσουν παράλληλα την αναγκαία νομιμοφάνεια στα κεφάλαια που έχουν παράνομη προέλευση. Μια χρηματοπιστωτική επιχείρηση διευκολύνει το ξέπλυμα του παράνομα αποκτώμενου πλούτου. Ανώτερος σκοπός του οργανωμένου εγκλήματος είναι ο πλήρης έλεγχος του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναδυόμενες οικονομίες αλλά και στις αναπτυγμένες χώρες η αξιοπιστία της ασκούμενης νομισματοπιστωτικής συναλλαγματικής και οικονομικής πολιτικής μειώνεται σε σημαντικό επίπεδο όταν ο χρηματοπιστωτικός τομέας βρίσκεται υπό την επήρεια και τον έλεγχο του οργανωμένου εγκλήματος.

Βραχυπρόθεσμα, η προσέλκυση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες μπορεί να φαίνεται αβλαβής και ίσως ευεργετική, ιδιαίτερα όταν υπάρχει ανάγκη για την αντιμετώπιση μεγάλων ελλειμμάτων στη δημοσιονομική διαχείριση και στο ισοζύγιο πληρωμών. Τελικά όμως η μείωση του ελέγχου των εποπτικών αρχών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, οδηγεί κατά κανόνα σε κλονισμό της εμπιστοσύνης σ' αυτό, σε οικονομικά σκάνδαλα και σε απώλεια του κύρους και της εμπιστοσύνης των τραπεζών³.

Ξεχωριστός στόχος αποτελεί το τραπεζικό σύστημα για τα συνδικάτα του οργανωμένου εγκλήματος, για τον προφανή λόγο ότι μέσω αυτού διευκολύνεται η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του. Για το λόγο αυτό πρέπει να επιδιώκεται συστηματικά η μύηση τραπεζικών υπαλλήλων και διευθυντικών στελεχών ή ο έλεγχος και η εξαγορά τραπεζών και άλλων χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

³ Γεωργίου Εμμ. Τραγάκη: "Οργανωμένο έγκλημα και Ξέπλυμα Βρώμικου χρήματος", ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, Αθήνα, 1996, σελ 46.

Το ανωτέρω συνέβη πριν αρκετά χρόνια στη Ρωσία, όπου το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρό και δύσκολο για να το επιλύσει η κυβέρνηση, καθώς το τραπεζικό σύστημα της χώρας ελέγχεται, όπως ομολογείται, από τη ρωσική μαφία. Ένας από τους επαγγελματίες του εγκλήματος στη χώρα αυτή είχε δηλώσει: « η αλήθεια είναι, ότι στη σημερινή Ρωσία, εμείς είμαστε αυτοί που διοικούμε και ελέγχουμε την κατάσταση. Αφήστε την αστυνομία και τις μυστικές υπηρεσίες να λένε ότι θέλουν. Δεν τους θεωρώ απειλή, ούτε καν αντιπάλους»⁴.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟ ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Στην εισηγητική έκθεση του σχετικού νομοσχεδίου που κατατέθηκε προς ψήφιση στη Βουλή τονίζεται:

«Το φαινόμενο της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπως των εσόδων από το εμπόριο ναρκωτικών, όπλων, αρχαιοτήτων ή από ληστείες, απάτες, υπεξαυρέσεις, κλοπές απασχολεί σε ολοένα εντονότερο βαθμό τις κυβερνήσεις όλων των χωρών, τουλάχιστον της Ευρώπης, αλλά και τους διεθνείς οργανισμούς. Το γεγονός ότι πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί χρησιμοποιούνται για να νομιμοποιηθούν να αποκτήσουν δηλαδή νομιμοφανή κάλυψη και προέλευση τα προϊόντα παράνομων δραστηριοτήτων, μπορεί να κλονίσει σοβαρά τη φερεγγυότητα, την αξιοπιστία και τη σταθερότητα τους και συνακόλουθα να οδηγήσει στην απώλεια της εμπιστοσύνης του κοινού. Οι δυνατότητες νομιμοποίησης των εσόδων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες είναι πρόδηλο ότι ευνοούν την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος. Γίνεται έτσι αισθητή η ανάγκη να καταπολεμηθεί η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όχι μόνο με μεθόδους καταστολής - ποινικές κυρώσεις αλλά κυρίως με μεθόδους προλήψεως, μέτρων που θα παρέχουν στο χρηματοπιστωτικό σύστημα τη δυνατότητα να εντοπίσει και να αποτρέψει αυτή τη νομιμοποίηση».

Η Οδηγία 91/308/ΕΟΚ «για τη πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες», της οποίας οι

⁴Εφημερίδα Βήμα, 7.12.1997, 'Ο εμφύλιος της Ρωσικής Μαφίας'.

κανόνες έχουν ενσωματωθεί σ' ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, λαμβάνει ως δεδομένο και στηρίζεται στην παραδοχή ότι:

1. από το ξέπλυμα χρημάτων μπορεί να κλονιστεί σοβαρά η φερεγγυότητα και η σταθερότητα, όχι μόνο του ενεχόμενου πιστωτικού ιδρύματος ή άλλου οργανισμού αλλά και η αξιοπιστία του χρηματοπιστωτικού συστήματος στο σύνολό του.
2. ο κλονισμός αυτός οδηγεί αναπόφευκτα σε απώλεια της εμπιστοσύνης του κοινού πράγμα που, στα πλαίσια της ενιαίας αγοράς χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, θα αναγκάσει τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. να λάβουν μέτρα αντίθετα προς την ολοκλήρωση της και που θα επηρεάσουν αρνητικά την πορεία προς την οικονομική και νομισματική ενοποίηση.
3. οι μετερχόμενοι τη νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες προσπαθούν τώρα να επωφεληθούν από το καθεστώς της ελεύθερης κίνησης κεφαλαίων, της ελεύθερης εγκατάστασης των επιχειρήσεων και της ελεύθερης άσκησης χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων σ' ολόκληρη την Ευρώπη.
4. το ξέπλυμα χρημάτων επηρεάζει καταφανώς την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος και ότι η καταπολέμηση της πρακτικής αυτής συντελεί αποφασιστικά στην αντιμετώπιση, όχι μόνο του προβλήματος της διακίνησης των ναρκωτικών ουσιών που αναντίρρητα είναι μια από τις μεγαλύτερες κοινωνικές πληγές της εποχής μας, αλλά και όλων των σοβαρών μορφών αντικοινωνικής συμπεριφοράς και εγκληματικής δραστηριότητας.
5. Το ξέπλυμα χρημάτων πρέπει να καταπολεμηθεί με τη λήψη μέτρων καταστολής, με την ποινικοποίηση της πρακτικής αυτής της νομιμοποίησης των εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και τη στενή συνεργασία των διοικητικών, δικαστικών, διωκτικών και εποπτικών αρχών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο αλλά χωρίς τη συνεργασία του τραπεζικού και του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού συστήματος τα αποτελέσματα θα είναι ανεπαρκή. Γι' αυτό οι τράπεζες και όλες οι επιχειρήσεις και τα επαγγέλματα που δραστηριοποιούνται στην ενιαία αγορά χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλούνται να αναλάβουν ενεργά το καινούργιο κοινωνικό τους ρόλο, παρέχοντας την πολύτιμη συνεργασία τους κυρίως στον τομέα της πρόληψης.

Το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος ενθαρρύνει την ανάπτυξη του οργανωμένου εγκλήματος, το οποίο αν αφεθεί ανεξέλεγκτο μπορεί να οδηγήσει σε υπονόμευση της έννομης τάξης, των ηθικών αξιών και αυτών ακόμη των κοινωνικοπολιτικών θεμελίων μιας χώρας.

Η θέσπιση μέτρων κατά του ξεπλύματος παρά το κόστος που συνεπάγεται κυρίως για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συνιστά σημαντικό παράγοντα για την προστασία του ίδιου του χρηματοπιστωτικού συστήματος καθώς και για την περαιτέρω οικονομική και κοινωνικοπολιτική ανάπτυξή της.

Η θέσπιση μέτρων για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να εκλαμβάνεται ως ανταγωνιστικό μειονέκτημα για το τραπεζικό και το ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα μιας χώρας που οδηγεί σε διαρροή πελατείας.

Αντίθετα είναι εξακριβωμένο ότι με τη θέσπιση και εφαρμογή συστηματικών και αυστηρών μέτρων τόσο για την καταστολή όσο και για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, κυρίως στα αναπτυγμένα κράτη, τα συνδικάτα του οργανωμένου εγκλήματος αναγκάζονται να στραφούν σε χώρες όπου δεν έχουν θεσπισθεί ανάλογα μέτρα καθώς και στις χώρες που προσπαθούν να αναπτύξουν το χρηματοπιστωτικό τους σύστημα και γι' αυτό καταργούν το αυστηρό συναλλαγματικό καθεστώς και ανοίγουν την οικονομία τους στον ξένο ανταγωνισμό.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΘΕΣΜΙΚΗ ΘΩΡΑΚΙΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ

Η διεθνής κοινότητα άρχισε να συνειδητοποιεί ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη να καταπολεμηθεί η πρακτική της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες και εγκληματικές δραστηριότητες από τα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας. Το θέμα άρχισε να απασχολεί και να προβληματίζει τις κυβερνήσεις των χωρών-μελών του ΟΟΣΑ και όλους τους Διεθνείς Οργανισμούς (ΟΗΕ, Ευρωπαϊκή Ένωση) ΔΝΤ, Συμβούλιο της Ευρώπης, FATF, Interpol, Europol κ.λπ.).

Το 1980, το Συμβούλιο της Ευρώπης εξέδωσε Σύσταση με τίτλο «*Μέτρα κατά της Μεταφοράς και Εξασφάλισης Κεφαλαίων Εγκληματικής Προέλευσης*», στην οποία τόνιζε την επείγουσα ανάγκη του τραπεζικού κόσμου ν' αναλάβει μεγαλύτερες ευθύνες στο θέμα αυτό.

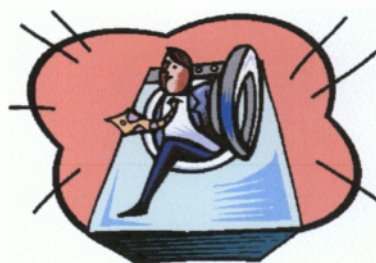
Διακήρυξε για πρώτη φορά ότι το τραπεζικό σύστημα μπορεί να διαδραματίσει πολύ αποτελεσματικό ρόλο στη μάχη κατά των ναρκωτικών και των άλλων μορφών αντικοινωνικών εκδηλώσεων, ενώ η στενή συνεργασία των τραπεζών με τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές θα συνέβαλε ουσιαστικά στην επιτυχή έκβασή της. Πρόσθετα τόνισε την κοινή διαπίστωση ότι η μεταφορά κεφαλαίων εγκληματικής προέλευσης από μια χώρα σε άλλη και η διαδικασία με την οποία αυτά ξεπλένονται και ανακυκλώνονται με την εισροή τους στο κοινωνικό σύστημα, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, ενθαρρύνει τη διείσδυση του οργανωμένου εγκλήματος και προκαλεί τη συνεχή εξάπλωση του φαινομένου σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Παράλληλα, η Interpol δεν παραλείπει να δώσει την επιβαλλόμενη έμφαση στην αναγκαιότητα που υπάρχει για την ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ των υπευθύνων διωκτικών αρχών και του τραπεζικού κόσμου, την τακτική ανταλλαγή πληροφοριών, την εξασφάλιση της καταγγελίας των παράνομων πράξεων και την ποινικοποίηση της πρακτικής του ξεπλύματος χρημάτων.

Αξιοσημείωτη είναι η συμβολή και άλλων διεθνών οργάνων, όπως π.χ. της Ομάδας Αμοιβαίας Βοήθειας (Mutual Assistance Group) που εκπροσωπεί τις διοικητικές αρχές των εθνικών τελωνείων της Ομάδας TREVI που αποτελείται από υπουργούς δημόσιας τάξεως και ασφάλειας και το συμβούλιο συνεργασίας των Τελωνείων.

Άλλο σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της συνειδητοποίησης της ανάγκης για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων υπήρξε η «Διακήρυξη των Αρχών» που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή της Βασιλείας (Basel Committee), την οποία αποτελούν οι εκπρόσωποι των κεντρικών τραπεζών Βελγίου, Λουξεμβούργου, Καναδά, Γαλλίας, Γερμανίας, Ιταλίας, Ιαπωνίας, Ολλανδίας, Σουηδίας, Ελβετίας, Ηνωμένου Βασιλείου και Η.Π.Α. Το συλλογικό αυτό όργανο των εμπειρογνομόνων στην Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών που είναι γνωστό και ως «Επιτροπή Τραπεζικών Κανονισμών και Εποπτικών Διαδικασιών» διατύπωσε επίσημα τις κύριες αρχές συναλλακτικής συμπεριφοράς που πρέπει να ακολουθούν οι Τράπεζες σ' ολόκληρο τον κόσμο προκειμένου να πείσουν όλους τους άλλους ότι δεν χρησιμεύουν ως άσυλα παράνομων και ως «πλυντήρια χρήματος».

Η σύμβαση της Βιέννης της 20ης Δεκεμβρίου 1988, η οποία

συμπλήρωσε τη σύμβαση του Ο.Η.Ε. του 1961 για τα ναρκωτικά, δημιούργησε την υποχρέωση στις χώρες που την υπέγραψαν (και είναι η πλειοψηφία των κρατών της διεθνούς κοινωνίας), να ποινικοποιήσουν το ξέπλυμα χρημάτων που προέρχεται από τη διακίνηση ναρκωτικών και από άλλες σοβαρές παράνομες πράξεις. Στην Ελλάδα η επικύρωση της Συνθήκης έγινε με το Νόμο 1990/91. Κύριος σκοπός της Σύμβασης της Βιέννης είναι η ουσιαστική προώθηση της συνεργασίας των αρμοδίων δικαστικών και διωκτικών αρχών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι αρχηγοί των κρατών των επτά κυριότερων βιομηχανικών χωρών (Group of Seven «G-7» και τώρα «G-8» με τη συμμετοχή της Ρωσίας) κατά την 15^η ετήσια συνάντησή τους τον Ιούλιο του 1989 στο Παρίσι, τόνισαν την επείγουσα ανάγκη για την κινητοποίηση της

Paris, 11 February 2005

διεθνούς κοινωνίας για την καταπολέμηση της μάστιγας των ναρκωτικών σε διεθνές επίπεδο. Αναγνώρισαν την απειλή που τέθηκε στο τραπεζικό σύστημα και στους χρηματοδοτικούς οργανισμούς και για τους σκοπούς αυτούς δημιούργησαν μια μεγάλη ομάδα 130 και πλέον εμπειρογνομόνων από τις χώρες τους, (Η.Π.Α., Ιαπωνία, Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Καναδάς) καθώς και από άλλες 8 χώρες που κλήθηκαν να συμμετάσχουν στη σχετική έρευνα (Σουηδία, Ολλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ελβετία, Αυστρία, Ισπανία και Αυστραλία). Στην ομάδα αυτή, δόθηκε η ευθύνη να εξετάζουν τις τεχνικές του ξεπλύματος χρημάτων και τις τάσεις και αναθεώρησαν τα μέτρα που είχαν ήδη ληφθεί σε εθνικό επίπεδο και καθόρισαν νέα μέτρα που έπρεπε να παρθούν για να καταπολεμηθεί πιο αποτελεσματικά το ξέπλυμα χρήματος. Η διακυβερνητική αυτή ομάδα των ειδικών είναι γνωστή επίσημα ως **F.A.T.F. (Financial Action Task Force on money laundering)** – ‘Ομάδα κρούσης για το ξέπλυμα χρήματος’ η οποία οργανώθηκε σε τρεις ομίλους, εργάστηκε πολύ αποδοτικά και συνέβαλε αποφασιστικά στη μελέτη του

προβλήματος, τη βελτίωση της διεθνούς συνεργασίας και στο συντονισμό των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν κατά του ξεπλύματος χρημάτων. Τον Απρίλιο του 1990, λιγότερο από ένα έτος μετά από τη δημιουργία της, η FATF παρουσίασε μια έκθεση που περιέχει ένα σύνολο συστάσεων, οι οποίες παρέχουν ένα περιεκτικό σχέδιο δράσης που απαιτείται για να παλέψει ενάντια στο ξέπλυμα χρημάτων. Η έκθεση αυτή, αποτελείται από τα εξής βασικά τμήματα:

- ✚ Έκταση και φύση της διαδικασίας του ξεπλύματος χρημάτων.
- ✚ Περιγραφή των προγραμμάτων και των μέτρων που έχουν ληφθεί μέχρι τώρα.
- ✚ Συστάσεις από 40 σημεία για τη βελτίωση και εναρμόνιση των εθνικών συστημάτων νομοθεσίας στη νομιμοποίηση παράνομων εσόδων.

Η έκθεση της FATF που κυκλοφόρησε ανάμεσα στις αρμόδιες αρχές όλων των παραπάνω χωρών καθώς και την Επιτροπή των Ε.Κ. και την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ομοσπονδία, αποτέλεσε όπως φαίνεται την κύρια πηγή έμπνευσης για την κατάρτιση της πρότασης οδηγίας της Ε.Ε. για την ποινικοποίηση των πράξεων ξεπλύματος χρημάτων σ' όλη την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Κατά τη διάρκεια του 1991 και του 1992, η FATF επέκτεινε την ιδιότητα μέλους της από τα αρχικά 16 μέλη της σε 28. Το έτος 2000 η FATF επεκτάθηκε σε 31 μέλη, το 2003 σε 33 μέλη και το έτος 2007 επεκτάθηκε σε τρέχοντα 34 μέλη. Όλα τα μέλη της, μεταξύ αυτών και η Ελλάδα από το έτος 1991, έχουν δεσμευθεί να εφαρμόζουν και τις 40 Συστάσεις που έχει εκδώσει η FATF.

Στην επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αριθ. L 166/77 της 28/06/91 δημοσιεύτηκε η Οδηγία του Συμβουλίου της 10^{ης} Ιουνίου 1991: «για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες» (Οδηγία 91/308 Ε.Ο.Κ.). Το κοινοτικό αυτό νομοθέτημα τονίζει την αναγκαιότητα και τη σκοπιμότητα της ποινικοποίησης της πρακτικής του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος και της λήψης όλων των απαραίτητων νομοθετικών μέτρων από τα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Η οδηγία παρέχει λεπτομερώς τον ορισμό του ποινικού αδικήματος του ξεπλύματος βρώμικου χρήματος, στην προσπάθεια των συντακτών της να λάβουν υπόψη όλες τις θέσεις

και τις αποκλίνουσες απόψεις των εκπροσώπων των κρατών – μελών. Επίσης, καθορίζονται ρητώς οι υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των φορέων του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Επιτροπή Βασιλείας

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία ιδρύθηκε το 1974 με τη συμμετοχή 13 χωρών (Βέλγιο, Καναδάς, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Ηνωμένο Βασίλειο και ΗΠΑ). Η Επιτροπή διατυπώνει ευρέα εποπτικά πρότυπα και κατευθύνσεις και προτείνει βέλτιστες πρακτικές, με την προσδοκία ότι οι επιμέρους εποπτικές αρχές θα λάβουν μέτρα για την εφαρμογή τους μέσω θεσμικών ή άλλων προσαρμογών, οι οποίες ενδείκνυνται για τα εθνικά τους συστήματα. Η Επιτροπή δεν έχει τη μορφή υπερεθνικής εποπτικής αρχής και τα συμπεράσματά της δεν έχουν, ούτε υπήρχε ποτέ η πρόθεση να έχουν, δεσμευτική νομική ισχύ. Δεν είναι δηλαδή ένας διεθνής διακυβερνητικός οργανισμός, αλλά μια οργάνωση χωρίς νομική προσωπικότητα που λειτουργεί στο πλαίσιο της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (Bank for International Settlements - BIS), η οποία είναι ένας διεθνής οικονομικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1930 και έχει έδρα τη Βασιλεία της Ελβετίας με σκοπό την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών και τη διευκόλυνση ασφαλών μεταφορών κεφαλαίων. Έχει μέλη της πάνω από 40 κεντρικές τράπεζες.

Η επιτροπή έχει εκδώσει Οδηγίες οι οποίες έχουν εγκριθεί από το 1999 σε τομείς που σχετίζονται με το «ξέπλυμα χρήματος» και την εποπτεία χρηματοπιστωτικών ομίλων ετερογενών δραστηριοτήτων.

The BIS is an international organisation which fosters cooperation among central banks and other agencies in pursuit of monetary and financial stability. Its banking services are provided exclusively to central banks and international organisations.

ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η υποχρέωση της υποβολής αναφορών για ύποπτες συναλλαγές που συνδέονται με ξέπλυμα χρημάτων και της παροχής πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές υπάρχει σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα εφαρμόζονται τα ακόλουθα συστήματα υποβολής αναφορών⁵:

Βέλγιο: Η Cellule de traitement des informations financiers (CTIF), είναι η κεντρική υπηρεσία συγκέντρωσης, επεξεργασίας και παροχής πληροφοριών στις αρμόδιες διοικητικές αρχές. Με νόμο έχουν υποχρεωθεί τα πιστωτικά ιδρύματα να ορίσουν διευθυντικά στελέχη αρμόδια για να οργανώσουν τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας και κοινοποίησης στο CTIF των πληροφοριών, το οποίο με τη σειρά του διαβιβάζει τις αναφορές στην αρμόδια εισαγγελική αρχή.

Γαλλία: Το TRACFIN είναι η κεντρική υπηρεσία που συγκεντρώνει και επεξεργάζεται τις σχετικές πληροφορίες των τραπεζών. Το TRACFIN υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών και απασχολεί έμπειρους υπαλλήλους από τη δικαστική αστυνομία.

Γερμανία: Ο νόμος που εφαρμόζεται για το ξέπλυμα χρημάτων επιβάλλει την υποβολή αναφορών από τα πιστωτικά ιδρύματα στις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές. Την υποχρέωση αυτή έχει και το Bundesaufsichtsamt für das Kreditwesen, η αρμόδια ομοσπονδιακή εποπτική αρχή εάν διαπιστώσει πράξεις ή παραλείψεις τραπεζών σε ότι αφορά την εφαρμογή της γερμανικής νομοθεσίας για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

⁵ Κωνσταντίνου Δ. Μαγκλιβέρα: 'Η νομοθεσία των κρατών – μελών της ΕΟΚ για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες ενέργειες', ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, Β τρίμηνο 1995

Δανία: Λειτουργεί μία κεντρική αρχή που ιεραρχικά αποτελείται από υπηρεσίες της αστυνομίας και η οποία πρέπει να ειδοποιείται όταν υπάρχει ύποπτη συναλλαγή σε τράπεζα που δεν μπορεί να αναβληθεί η εκτέλεσή της.

Ιταλία: Στην Ιταλία δεν υπάρχει κεντρική αρχή για την υποβολή των αναφορών από τις τράπεζες, αλλά σε κάθε επαρχία οι αναφορές κοινοποιούνται στον αρμόδιο επιθεωρητή της αστυνομίας. Οι διευθυντές των υποκαταστημάτων των τραπεζών αναφέρονται στο διοικητή τους, ο οποίος προωθεί την αναφορά στην αστυνομία.

Ισπανία: Λειτουργεί η «Επιτροπή για την πρόληψη των ποινικών αδικημάτων του ζεπλύματος βρώμικου χρήματος», η οποία προοδεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Οι τράπεζες γνωστοποιούν τις πληροφορίες τους στην αρμόδια κεντρική αρχή.

Λουξεμβούργο: Με νόμο του 1993, οι τράπεζες πρέπει να πληροφορηθούν τον Εισαγγελέα για οποιαδήποτε συναλλαγή έχουν υποψίες ότι συνιστά διάπραξη του αδικήματος του ζεπλύματος χρημάτων.

Ολλανδία: Η Disclosures Unit είναι η κεντρική αρχή συγκέντρωσης και επεξεργασίας των σχετικών πληροφοριών προς χρήση των διωκτικών, δικαστικών αλλά και των ίδιων των τραπεζών σε περιπτώσεις απατών στις τραπεζικές συναλλαγές και ζεπλύματος βρώμικου χρήματος.

Πορτογαλία: Δεν υπάρχει κεντρική αρχή αλλά κάθε πιστωτικό ίδρυμα είναι υποχρεωμένο από το νόμο να ορίσει ένα υπεύθυνο στέλεχος και να θεσπίσει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου για το ζέπλυμα χρημάτων.

Ηνωμένο Βασίλειο: Λειτουργεί η κεντρική υπηρεσία Financial Unit που ανήκει στην National Criminal Intelligence Unit. Η σχετική νομοθεσία υποχρεώνει τα πιστωτικά ιδρύματα να έχουν ορίσει ένα υπεύθυνο διευθυντικό στέλεχος.

Νορβηγία: Λειτουργεί η κεντρική υπηρεσία OKOKRIM που έχει αποκλειστική αρμοδιότητα τη διεξαγωγή ερευνών για το ζέπλυμα χρημάτων.

Σουηδία: Λειτουργεί η FIPO, Financial Intelligence Police που συνεργάζεται στενά με τις τράπεζες.

Φινλανδία: Δεν υπάρχει αρμόδια κεντρική αρχή. Οι τράπεζες και οι ασφαλιστικές εταιρίες αναφέρουν στις αντίστοιχες εποπτικές αρχές που κοινοποιούν προς περαιτέρω έρευνα τις περιπτώσεις που κρίνουν στις αρμόδιες διωκτικές και δικαστικές αρχές.

Ελβετία: Δεν υπάρχει αρμόδια κεντρική αρχή. Οι τράπεζες πρέπει να γνωστοποιούν στις τοπικές δικαστικές αρχές τις υποψίες τους για τυχόν πιθανές πράξεις ξεπλύματος βρώμικου χρήματος.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ρητές διατάξεις της Οδηγίας 91/308 Ε.Ο.Κ. υποχρέωσαν την Ελλάδα, όπως άλλωστε και άλλες χώρες-μέλη, να θεσπίσει τις αναγκαίες νομοθετικές ρυθμίσεις για την ποινικοποίηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, την επιβολή συγκεκριμένων υποχρεώσεων στα πιστωτικά ιδρύματα καθώς και για τη συνεργασία μεταξύ των πιστωτικών ιδρυμάτων και των διωκτικών - δικαστικών αρχών.

Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζήτησε το 1991 από κάθε κράτος - μέλος να λάβει τα κατάλληλα μέτρα και να επιβάλει την ποινική κατοχύρωση που διαγράφεται από την Οδηγία 91/308/ΕΟΚ.

Η ελληνική κυβέρνηση ανταποκρίθηκε με την έκδοση της Π.Δ.Τ.Ε. 2181/5.5.93 με θέμα *«πρόληψη της διενέργειας συναλλαγών σε ξένο νόμισμα μέσω του τραπεζικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες»*, ενώ με τα άρθρα 5 και 6 του Νόμου 2145/1993, ΦΕΚ Α'88/28.5.93, *«καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες»* ποινικοποιήθηκε το ξέπλυμα χρημάτων. Το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο κρίθηκε ελλιπές και αναποτελεσματικό μετά την επιτόπια *«αμοιβαία εξέταση»* που έγινε τον Ιανουάριο 1994 στην Αθήνα από εμπειρογνώμονες της FATF.

Ακολούθησε απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, με την οποία συγκροτήθηκε ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή με έργο την κατάρτιση σχεδίου νόμου για την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την κοινοτική. Το σχέδιο που κατάρτισε η Επιτροπή υποβλήθηκε στον Υπουργό Δικαιοσύνης και τελικά ψηφίστηκε ο Νόμος 2331/24.8.95, ΦΕΚ 173 Α'.

Ο ανωτέρω νόμος τροποποιήθηκε με το Ν.2479/6.5.97, ΦΕΚ 67 Α', (άρθρο 2, παρ. 16), ο οποίος συμπεριέλαβε το αδίκημα της δωροδοκίας και το Ν. 2515/27.7.97, ΦΕΚ 154 Α', (άρθρο 6), ο οποίος συμπεριέλαβε τα αδικήματα της τοκογλυφίας, της λαθρομετανάστευσης και της λαθρεμπορίας πυρηνικών υλικών.

Εκδόθηκαν επίσης, το Π.Δ. 401/10.12.96 και η Υπουργική Απόφαση 88457/19.8.97 για τη συγκρότηση και τη λειτουργία της Επιτροπής του άρθρου 7 του Ν.2331/95.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2331/95

Με το Νόμο 2331/1995 για «την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες», ενσωματώθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο οι κανόνες του κοινοτικού (Οδηγία 308/91 Ε.Ο.Κ.) αλλά και του διεθνούς δικαίου για το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.

Με το Νόμο αυτό δημιουργήθηκε το νέο θεσμικό πλαίσιο για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, εντός του οποίου καλούνται να λειτουργήσουν από τώρα και στο εξής τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που λειτουργούν στην Ελλάδα. Από τη διατύπωση των σχετικών διατάξεών του, καθίσταται σαφές ότι η αποτελεσματικότητα των μέτρων της Πολιτείας για το ξέπλυμα του βρώμικου χρήματος, εξαρτάται από το βαθμό της συνεργασίας που θα επιτευχθεί μεταξύ των διωκτικών, δικαστικών και εποπτικών αρχών και των φορέων του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού φορέα.

Συνοπτικά, ο Ν. 2331/95 περιλαμβάνει και ρυθμίζει τα ακόλουθα κύρια θέματα:

1. Ως προς το κατ' εξοχήν ποινικό μέρος του (άρθρο 1), παρέχει την έννοια των όρων:

- εγκληματική δραστηριότητα
- νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα
- περιουσία
- πιστωτικό ίδρυμα
- χρηματοπιστωτικός οργανισμός
- Αρμόδια Αρχή
- Αρμόδιος Φορέας

2. Θεσπίζονται ως ιδιόμορφα εγκλήματα οι ενέργειες που αποβλέπουν ή συντελούν στη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (άρθρο 2). Σημειώνεται ότι τα εγκλήματα αυτά τιμωρούνται έστω και αν

τελέστηκαν στο εξωτερικό.

3. Ρυθμίζεται η τύχη της περιουσίας που αποκτήθηκε από εγκληματικές δραστηριότητες (άρθρο 2 παρ. 6-10 και άρθρο 3).
4. Καθορίζονται οι υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών στο άρθρο 4.
5. Δημιουργείται, με το άρθρο 7, ο «Αρμόδιος Φορέας», έργο του οποίου είναι η συγκέντρωση, η αξιολόγηση και διερεύνηση όλων των πληροφοριών που προωθούνται σ' αυτόν από τους υπαγόμενους στο πεδίο εφαρμογής του νόμου ως ύποπτες νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Με τον όρο «νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα» (ή ξέπλυμα βρώμικου χρήματος) εννοούμε τα ακόλουθα:

1. **Η αποκόμιση κέρδους λόγω της σκόπιμης συγκάλυψης της αληθινής προέλευσης ή της παροχής συνδρομής σε πρόσωπο που αγοράζει, αποκρύπτει, λαμβάνει ως εμπράγματα ασφάλεια, δέχεται στην κατοχή του, καθίσταται οπωσδήποτε δικαιούχος, μετατρέπει ή μεταβιβάζει οποιαδήποτε περιουσία που προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα.**
2. **Η εκ προθέσεως απόκρυψη ή συγκάλυψη της αλήθειας από δικαστικές ή άλλες αρμόδιες αρχές, σε ότι αφορά τη φύση, την προέλευση, τη διάθεση ή τη διακίνηση περιουσίας ή τον τόπο στον οποίο βρίσκεται η περιουσία αυτή, γνωρίζοντας ότι αυτή προέρχεται από εγκληματική δραστηριότητα.**
3. **Η ίδρυση ή η απόκτηση επιχείρησης ή η σύσταση οργάνωσης με σκοπό τη διάπραξη εγκλήματος ή εν γνώσει συμμετοχή σε τέτοια επιχείρηση ή οργάνωση ή η παροχή συμβουλών σε τρίτους για τη διάπραξη τέτοιου εγκλήματος.**

Τα ανωτέρω εγκλήματα τιμωρούνται ακόμη και αν διαπράχθηκαν στην αλλοδαπή.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ

Ως «περιουσία» καθορίζονται από το Νόμο (άρθρο 1 παρ. γ) τα περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους, ενσώματα ή ασώματα, κινητά ή ακίνητα, υλικά ή άυλα, καθώς και τα νομικά έγγραφα ή στοιχεία που αποδεικνύουν τίτλο ιδιοκτησίας ή δικαιώματα προς απόκτηση τέτοιων περιουσιακών στοιχείων.

ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ

Ως «Αρμόδια Αρχή» νοείται η επιφορτισμένη με την άσκηση εποπτείας και διενέργεια ελέγχου σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό. Για τα πιστωτικά ιδρύματα, τις εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing), τις εταιρίες πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων τρίτων (Factoring/Forfaiting), τις εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου (Venture Capital) και τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, Αρμόδια Αρχή είναι η Τράπεζα της Ελλάδος. Για τις ασφαλιστικές εταιρίες, Αρμόδια Αρχή είναι το Υπουργείο Εμπορίου και για τους λοιπούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς είναι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

«Αρμόδιος Φορέας» είναι η Επιτροπή που καθιερώνεται με το άρθρο 7 του Νόμου, έργο της οποίας είναι η συγκέντρωση, αξιολόγηση και διερεύνηση των πληροφοριών που διαβιβάζονται σ' αυτή, ως ύποπτες συναλλαγές νομιμοποίησης παρανόμων εσόδων.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

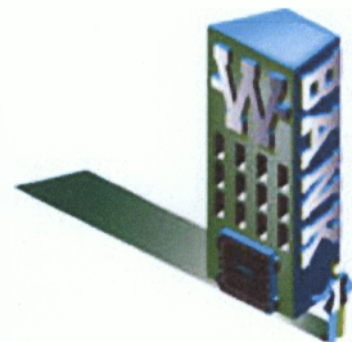
Στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου 2331/95 υπάγονται τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, όπως ορίζονται στο άρθρο 1, παρ. δ και ε.

Στην έννοια του πιστωτικού ιδρύματος εμπίπτουν:

- οι Τράπεζες (ελληνικές και ξένες)
- τα Υποκαταστήματα Ξένων τραπεζών χωρίς δική τους νομική προσωπικότητα
- τα Γραφεία Αντιπροσωπίας Αλλοδαπών Τραπεζών
- το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο
- το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων
- η Ε.Τ.Β.Α.
- η Τράπεζα της Ελλάδος

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Χρηματοπιστωτικός οργανισμός είναι η επιχείρηση που δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα και της οποίας η κύρια δραστηριότητα συνίσταται σε τοποθετήσεις σε τίτλους ή στην άσκηση μιας ή περισσότερων από τις ακόλουθες χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες:

1. Χορήγηση πιστώσεων συμπεριλαμβανομένων και των πράξεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων.
2. Χρηματοδοτική μίσθωση (leasing).
3. Πράξεις διενέργειας πληρωμών και μεταφοράς κεφαλαίων.

4. Έκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμής (πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών).

5. Εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων.

Συναλλαγές για λογαριασμό του ίδιου του ιδρύματος ή της πελατείας σε :

- μέσα χρηματαγοράς (αξιόγραφα, πιστοποιητικά καταθέσεων κ.λ.π.)
- συνάλλαγμα
- προθεσμιακά συμβόλαια χρηματοπιστωτικών τίτλων ή χρηματοοικονομικά δικαιώματα
- συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και νομισμάτων
- κινητές αξίες

6. Συμμετοχές σε εκδόσεις τίτλων και παροχή συναφών υπηρεσιών περιλαμβανομένων ειδικότερα και των υπηρεσιών αναδόχου εκδόσεων τίτλων.

7. Παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις όσον αφορά τη διάρθρωση του κεφαλαίου, τη βιομηχανική στρατηγική και συναφή θέματα και συμβουλών καθώς και υπηρεσιών στον τομέα της συγχώνευσης και της εξαγοράς επιχειρήσεων.

8. Μεσολάβηση στις διατραπεζικές αγορές.

9. Διαχείριση χαρτοφυλακίου ή παροχή συμβουλών για τη διαχείριση χαρτοφυλακίου.

10. Φύλαξη και διαχείριση κινητών αξιών.

Ειδικότερα στην έννοια του χρηματοπιστωτικού οργανισμού εμπήτουν εταιρίες:

- Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου
- Factoring
- Leasing
- Διενέργειας πληρωμών και μεταφοράς κεφαλαίων
- Πιστωτικών και χρεωστικών καρτών
- Ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών
- Παροχής εγγυήσεων και ανάληψης υποχρεώσεων
- Χρηματοστηριακές εταιρίες και χρηματιστές
- Underwriting

- Επιχειρηματικών συμβούλων (consulting)
- Διαμεσολάβησης στις διατραπεζικές αγορές
- Διαχείρισης χαρτοφυλακίου
- Φύλαξης και διαχείρισης ακινήτων αξιών
- Διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων
- Ανταλλακτηρίων συναλλάγματος
- Καταναλωτικής πίστης
- Ασφαλιστικές
- Επιχειρηματικού κεφαλαίου

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Οι διατάξεις του Νόμου 2331/95 έχουν εφαρμογή κατά τη νομιμοποίηση εσόδων που προκύπτουν από τις ακόλουθες εγκληματικές δραστηριότητες:

1. Διακίνηση, παραλαβή, κατοχή, παρασκευή, νοθεία, καλλιέργεια, διάδοση χρήσης, διάθεση χώρου για χρήση, πλαστογραφία ή νόθευση συνταγής για διακίνηση, διάθεση από γιατρό ή φαρμακοποιό ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών.
2. Εισαγωγή, κατοχή, κατασκευή, μετασκευή, συναρμολόγηση, εμπορία, παράδοση, προμήθεια, μεταφορά, παραλαβή, απόκρυψη ή αποδοχή με σκοπό τη διάθεση σε τρίτους όπλων, εκρηκτικών και παντός είδους πολεμικού υλικού (παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 2168/1993 «περί όπλων και πυρομαχικών»).
3. Ληστεία (άρθρο 380 Π.Κ.).
4. Εκβίαση (άρθρο 385, παρ. 1α και β Π.Κ.).
5. Αρπαγή (άρθρο 322 Π.Κ.).
6. Κλοπή ιδιαίτερα μεγάλης αξίας ή διακεκριμένη κλοπή (άρθρα 372 παρ. 1β και 374 α' έως στ' Π.Κ.).
7. Υπεξαίρεση ιδιαίτερα μεγάλης αξίας ή υπεξαίρεση που ενέχει κατάχρηση

- εμπιστοσύνης (άρθρο 375 1β και 2 του Π.Κ.).
8. Απάτη, αν η ζημία που προξενήθηκε είναι ιδιαίτερα μεγάλη ή αν ο υπαίτιος διαπράττει απάτες κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια (άρθρο 386, παρ. 1β και 3 του Π.Κ.).
 9. Παράνομη εμπορία αρχαιοτήτων (αρχαιοκαπηλία) (Ν. 5351/1932).
 10. Κλοπή φορτίου πλοίου, αν το αντικείμενο της είναι ιδιαιτέρως μεγάλης αξίας (άρθρο 217 παρ. 1 εδάφ. β' Κώδ. Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου).
 11. Διαμεσολάβηση έναντι ανταλλάγματος σε αφαίρεση ιστών ή οργάνων ή απόκτηση με σκοπό μεταπώλησης ιστών ή οργάνων, (άρθρο 10 παρ. ν. 1383/1983 «αφαιρέσεις και μεταμοσχεύσεις ανθρωπίνων ιστών και οργάνων»).
 12. Οικονομικά αδικήματα κατά του Δημοσίου ή κατά των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα (παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 1608/1950 περί αυξήσεων των ποινών των προβλεπομένων «για τους καταχραστές του δημοσίου», όπως ισχύει μετά το νόμο 2408/96).
 13. Της διακεκριμένης λαθρεμπορίας, όταν εμπíπτουν στις περιπτώσεις του άρθρου 102 παρ. 1 Β του Τελωνειακού Κώδικα (ν.1165/1918, όπως ισχύει).
 14. Παραβίαση της νομοθεσίας για τις ιοντίζουσες ακτινοβολίες (ν.δ. 181/1974 «περί προστασίας εξ ιοντιζουσών ακτινοβολιών»),
 15. Τα εγκλήματα που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 349 του Π.Κ. (μαστροπεία).
 16. Παραβίαση της νομοθεσίας για τα τυχερά παιχνίδια (β.δ. 29/1971 «περί κωδικοποίησεως σε ενιαίο κείμενο των ισχυουσών διατάξεων περί τυχερών και μη παιγνίων», όπως ισχύει).
 17. Της δωροδοκίας που προβλέπεται και τιμωρείται από τις διατάξεις των άρθρων 235 (δωροδοκία για νόμιμες πράξεις), 236 (δωροδοκία για παράνομες πράξεις) και 237 (δωροδοκία δικαστή) του Π. Κ.
 18. Της τοκογλυφίας αν αυτή ασκείται κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια (άρθρο 404, παρ. 3 Π.Κ.).
 19. Της λαθρομετανάστευσης (άρθρο 19, Ν. 1941/91).
 20. Της λαθρεμπορίας πυρηνικών υλικών κ.λπ. ραδιενεργών ουσιών πέραν της περίπτωσης (α.ι.γ.) του άρθρου 1 του Ν. 2331/95.

Παρουσίαση του Νομοσχεδίου για το Ξέπλυμα Χρήματος

Στις 26 Απριλίου 2005, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Γιώργος Αλογοσκούφης και ο Υπουργός Δικαιοσύνης, κ. Α. Παπαληγούρας παρουσίασαν το νομοσχέδιο για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Σχετικά με την τροποποίηση, τη συμπλήρωση και την αντικατάσταση διατάξεων του Ν. 2331/1995 και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2001/97/ΕΚ για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες αναφέρεται:

“Θεμελιώδης υποχρέωση της Πολιτείας είναι να προστατεύει τους πολίτες από εγκληματικές δραστηριότητες, όπως είναι για παράδειγμα το εμπόριο ναρκωτικών ή η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, που συνεπάγονται ένα βαρύ κόστος για την κοινωνία. Οι σύγχρονες μέθοδοι που ακολούθούν τα κυκλώματα που νομιμοποιούν τα έσοδα από εγκληματικές δραστηριότητες καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για τον διαρκή εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου, ώστε αυτά να αντιμετωπίζονται όσο το δυνατόν ταχύτερα και πιο αποτελεσματικά. Για πολλά χρόνια το νομοθετικό πλαίσιο δεν είχε ανταποκριθεί στις ανάγκες που δημιουργούσε το νέο περιβάλλον, με αποτέλεσμα να έχει ξεπεραστεί.

Με αυτό το σχέδιο νόμου γίνεται ο απαραίτητος εκσυγχρονισμός του νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Ειδικότερα, αναβαθμίζεται το νομοθετικό, διοικητικό και λειτουργικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση του ξέπλυματος χρήματος και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ενώ παράλληλα διασφαλίζεται και η θωράκιση του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος από τους κινδύνους αυτού του εγκλήματος.

Τα τελευταία χρόνια κεφαλαιώδη σημασία απέκτησε διεθνώς το θέμα της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι 8 συστάσεις της Διεθνούς Ομάδας Δράσης είχαν εν μέρει ενσωματωθεί στη νομοθεσία μας και με τις διατάξεις του παρόντος νόμου ενσωματώνονται πλήρως. Ορισμένες άλλες αναθεωρημένες συστάσεις της ΔΟΔ (25 από τις υπάρχουσες 40) που αφορούν το έγκλημα

της νομιμοποίησης εσόδων από διάφορες εγκληματικές δραστηριότητες θα ενσωματωθούν στη νομοθεσία μας αργότερα, με βάση τη συζητούμενη στην Ευρωπαϊκή Ένωση 3^η Οδηγία. Η Οδηγία αυτή ενσωματώνει κατά τρόπο ενιαίο για τα κράτη-μέλη τις εν λόγω συστάσεις και αναμένεται να θεσπισθεί ως το τέλος Ιουνίου.

Το παρόν νομοσχέδιο εισάγει δύο καινοτομίες: Πρώτον, τη διεύρυνση του ορισμού που αφορά τα βασικά εγκλήματα. Δεύτερον, τη διεύρυνση του ορισμού των προσώπων που είναι υπόχρεοι να αναφέρουν ύποπτες συναλλαγές.

Επίσης, γίνεται προσαρμογή της νομοθεσίας μας σε Κοινοτικές Πράξεις και ενισχύονται οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες της Επιτροπής του άρθρου 7 του Ν.2331/95 και αναμορφώνεται η σύνθεσή της με βάση τις νέες απαιτήσεις.

Παράλληλα, παρέχεται στην Επιτροπή η δυνατότητα πρόσβασης σε δημόσια και ιδιωτικά αρχεία χωρίς να δεσμεύεται από το φορολογικό απόρρητο, ενώ διευρύνονται οι αρμοδιότητές της και ως προς την αξιολόγηση και διερεύνηση πληροφοριών και αναφορών που διαβιβάζονται από τους αρμόδιους φορείς της χώρας μας, αλλά και των διεθνών οργανισμών, που αφορούν το έγκλημα της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας καθώς και τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για τη δέσμευση της περιουσίας των προσώπων που εμπλέκονται σε αυτό.

Ταυτόχρονα, ορθολογικοποιούνται οι ποινικές κυρώσεις που επεκτείνονται και σε εκείνους που δεν υποβάλλουν αρμοδίως αναφορά ύποπτης συναλλαγής από βαριά αμέλεια και εξειδικεύονται οι υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ώστε να αντιμετωπισθεί πιο αποτελεσματικά το έγκλημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Το έγκλημα της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας έχει εξαιρετική σημασία και η ποινικοποίησή του προβλέφθηκε με τον Ν. 3253/2004 του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Άλλο ένα σημαντικό έγκλημα είναι η κατάχρηση αγοράς. Για τον εντοπισμό της και την επιβολή κυρώσεων αρμόδια είναι η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η οποία και πρέπει να συνεργάζεται με την Επιτροπή του Άρθρου 7.

Για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού αντιμετώπισης των αναφερόμενων στο νομοσχέδιο εγκλημάτων, τον συντονισμό της δράσης των αρμοδίων αρχών, την εξέταση λήψης μέτρων σε ευαίσθητους τομείς, καθώς και για τη διεθνή εκπροσώπηση της χώρας μας, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται ως κεντρική συντονιστική

αρχή, αφού άλλωστε εποπτεύει και τις τρεις σημαντικές αρμόδιες αρχές (Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης και Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων).

Όλοι γνωρίζουμε ότι η αντιμετώπιση του ζεπλώματος του χρήματος από εγκληματικές δραστηριότητες αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση για όλες τις κρατικές αρχές, με ευρύτετες κοινωνικές προεκτάσεις. Εγκλήματα όπως είναι η εμπορία ναρκωτικών δεν πρέπει και δεν μπορεί να γίνονται αποδεκτά. Υποχρέωση της Πολιτείας απέναντι στους πολίτες είναι η καταβολή κάθε προσπάθειας για την πάταξή τους. Με αυτό το σύγχρονο νομοθετικό πλαίσιο που αποκτά η Χώρα μας, ανταποκρινόμαστε αποτελεσματικά στην ανάγκη της κοινωνίας να προστατευθεί από τα εγκλήματα που σχετίζονται με το ζέπλωμα χρήματος”.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ

ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

I. ΑΜΕΣΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Οι υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοπιστωτικών οργανισμών για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καθορίζονται κατά βάση στο άρθρο του Ν. 2331/95.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως Αρμόδια Αρχή, με την Εγκύκλιο Διοίκησης αριθμ. 2/18.2.97, περιέλαβε σε ενιαίο κείμενο και γνωστοποίησε τις υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Με διάφορα άλλα έγγραφα της έχει επιβάλλει μια σειρά μέτρων για να διασφαλισθεί η ορθή και η πλήρης εφαρμογή των διατάξεων που ισχύουν στα πλαίσια της εποπτείας που ασκεί.

Οι άμεσες υποχρεώσεις για τις τράπεζες, η παράβαση των οποίων επισύρει κυρώσεις, καθορίζονται στις παραγράφους 1-7 του άρθρου 4 του Ν. 2331/95 και είναι:

- α. Η απόδειξη της ταυτότητας των συναλλασσομένων
- β. Η αρχειοθέτηση των στοιχείων σχετικά με τις συμβάσεις και τις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές

α. Απόδειξη της ταυτότητας των συναλλασσομένων

Σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 1-3, 5 και 6 του νόμου, τα καταστήματα των τραπεζών έχουν την υποχρέωση να:

1. Να απαιτούν την απόδειξη της ταυτότητας των συναλλασσομένων κατά τη σύναψη συμβάσεων στα πλαίσια οποιασδήποτε επιχειρηματικής σχέσης και ειδικά όταν πρόκειται για:
 - Ⓜ άνοιγμα λογαριασμού καταθέσεων οποιασδήποτε φύσεως
 - Ⓜ σύμβαση παροχής υπηρεσιών φύλαξης περιουσιακών στοιχείων
 - Ⓜ μίσθωση θυρίδας θησαυροφυλακίου
 - Ⓜ σύμβαση ενυπόθηκου δανείου

Απόδειξη της ταυτότητας των συναλλασσομένων απαιτείται και κατά την εκτέλεση οποιασδήποτε συναλλαγής, το ποσό της οποίας υπερβαίνει το ισότιμο των € 15.000, είτε γίνεται με μία πράξη, είτε με περισσότερες που γίνονται την ίδια μέρα ή ανάγονται στην ίδια

έννομη σχέση. Αν το ποσό δεν είναι γνωστό κατά το χρόνο της συναλλαγής, η εξακρίβωση της ταυτότητας γίνεται όταν υπάρξει πληροφόρηση για το ποσό ή όταν διαπιστωθεί ότι αυτό ανέρχεται στο ισότιμο των € 15.000 τουλάχιστον.

2. Να ζητούν από το συμβαλλόμενο ή συναλλασσόμενο, εφόσον αυτός ενεργεί για λογαριασμό τρίτου, εκτός από την απόδειξη της δικής του ταυτότητας, κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, να αποδείξει και τα στοιχεία του τρίτου φυσικού ή νομικού προσώπου για το λογαριασμό του οποίου ενεργεί.
3. Να λαμβάνουν σε κάθε περίπτωση τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να είναι σε θέση να συλλέξουν πληροφορίες για τη πραγματική ταυτότητα των προσώπων για λογαριασμό των οποίων ενεργούν οι συμβαλλόμενοι ή συναλλασσόμενοι, ακόμη και στη περίπτωση που αυτοί δεν έχουν προβεί στην παραπάνω δήλωση, ότι δηλαδή ενεργούν για λογαριασμό κάποιου τρίτου προσώπου, αλλά υπάρχει βάσιμη αμφιβολία για το αν ενεργούν για δικό τους λογαριασμό ή βεβαιότητα ότι ενεργούν για λογαριασμό τρίτου.

Τέτοια μέτρα δύνανται να είναι η επαλήθευση ή η τεκμηρίωση ή η συσχέτιση των πληροφοριών που παρέχει ο πελάτης με βάση τα στοιχεία που είναι διαθέσιμα.

4. Να προβαίνουν σε εξακρίβωση της ταυτότητας του συναλλασσόμενου και σε κάθε περίπτωση που υπάρχει σοβαρή υποψία ότι πρόκειται για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.

Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, δεν υπάρχει υποχρέωση εξακρίβωσης της ταυτότητας, όταν ο συναλλασσόμενος είναι άλλο πιστωτικό ίδρυμα, χρηματοπιστωτικός οργανισμός, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμός που ανήκει κατά 51% τουλάχιστον στο δημόσιο. Στις περιπτώσεις αυτές, οι τράπεζες δεν υποχρεούνται να προβούν σε εξακρίβωση της ταυτότητάς τους.

(Διευκρινίζεται ότι η άνω παράγραφος προνοεί περί συναλλασσόμενου πιστωτικού ιδρύματος κ.λ.π και δεν καλύπτει τις περιπτώσεις εντολών αξιών, εμβασμάτων κ.α. που απλώς προέρχονται από πιστωτικό ίδρυμα για λογαριασμό των πελατών. 'Συναλλασσόμενος' τότε είναι ο εντολέας-πελάτης και θα πρέπει να κατονομάζεται.)

Επίσης δεν απαιτείται εξακρίβωση της ταυτότητας:

- Στις ασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτονται από ασφαλιστικές εταιρίες αν το ποσό του ασφαλιστρού ή των περιοδικών ασφαλιστρού που πρόκειται να καταβληθούν κατά τη διάρκεια ενός έτους, δεν υπερβαίνει το ισότιμο των € 1.000 ή στην περίπτωση της εφάπαξ καταβολής το ισότιμο των € 2.000.
- Στις συμβάσεις συνταξιοδοτικής που συνάπτονται με βάση συμβάσεις εργασίας ή επαγγελματικής δραστηριότητας του ασφαλισμένου, υπό τον όρο ότι οι συμβάσεις αυτές δεν περιλαμβάνουν ρήτρα εξαγοράς ούτε μπορούν να χρησιμεύσουν ως εγγύηση δανείου (άρθρο 4, παρ. 4).

β. Αρχαιοθέτηση των στοιχείων των συμβάσεων

Σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 4 του νόμου, τα στοιχεία τα σχετικά με τις συναλλαγές και τις συμβάσεις, που συνάπτονται στα πλαίσια οποιασδήποτε επιχειρηματικής σχέσης και ιδιαίτερα κατά το άνοιγμα λογαριασμού καταθέσεων, τη σύναψη σύμβασης φύλαξης περιουσιακών στοιχείων, κατά τη μίσθωση θυρίδας θησαυροφυλακίου, τη σύναψη σύμβασης ενυπόθηκου δανείου, καθώς και τα νομιμοποιητικά έγγραφα, **πρέπει να αρχειοθετούνται και να φυλάσσονται για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε ετών.**

Το πενταετές αυτό διάστημα σε ότι αφορά τις συμβάσεις, θα υπολογίζεται μετά τη λήξη των σχέσεων των τραπεζών με τους πελάτες τους, ενώ ως προς τις συναλλαγές το ίδιο χρονικό διάστημα θα υπολογίζεται από τη διενέργεια της τελευταίας συναλλαγής, εκτός εάν και στις δύο περιπτώσεις από άλλη διάταξη νόμου επιβάλλεται η φύλαξη των παραπάνω στοιχείων, νομιμοποιητικών εγγράφων και των παραστατικών των συναλλαγών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Το ανωτέρω χρονικό διάστημα των πέντε ετών μπορεί να καλυφθεί από τις εσωτερικές διαδικασίες κάθε τράπεζας.

II. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ Ν. 2331/95

Εκτός των ανωτέρω, οι τράπεζες αναλαμβάνουν και μια σειρά άλλων υποχρεώσεων με σκοπό την ενημέρωση του Αρμόδιου Φορέα και τη συνεργασία με τις διωκτικές αρχές για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι:

- i. **Να εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή κάθε συναλλαγή η οποία από τη φύση της μπορεί να συνδεθεί με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα.**
- ii. **Να μην πραγματοποιούν συναλλαγές για τις οποίες γνωρίζουν ή βάσιμα υποπτεύονται ότι συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, εκτός αν για την άμεση πραγματοποίηση της συναλλαγής συντρέχει επείγουσα περίπτωση ή αυτό επιβάλλεται από τη φύση της, καθώς και όταν η μη πραγματοποίηση της συναλλαγής ενδέχεται να δυσχεράνει την αποκάλυψη αποδεικτικών στοιχείων ή προσώπων που πιθανόν ενέχονται σε νομιμοποίηση εσόδων. Στην περίπτωση αυτή, η αναφορά υποβάλλεται αμέσως μετά την εκτέλεση της συναλλαγής προς το αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος.**
- iii. **Να ορίσουν ένα διευθυντικό στέλεχος, στο οποίο, τα άλλα διευθυντικά στελέχη και οι υπάλληλοι θα αναφέρουν κάθε συναλλαγή που θεωρούν ύποπτη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα. Αν το στέλεχος αυτό κρίνει ότι οι πληροφορίες και τα υπάρχοντα στοιχεία αποτελούν ένδειξη εγκληματικής δραστηριότητας, θα ενημερώνει σχετικά τον αρμόδιο φορέα (Επιτροπή Αναφοράς Ύποπτων Συναλλαγών του άρθρου 7 του Ν. 2331/95).**
- iv. **Να θεσπίζουν διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας, ώστε να προλαμβάνουν και να εμποδίζουν τη διενέργεια συναλλαγών που συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.**
- v. **Να μεριμνούν ώστε οι παραπάνω διαδικασίες εφαρμόζονται και στα υποκαταστήματά τους στο εξωτερικό, εκτός αν αυτό απαγορεύεται από τη σχετική αλλοδαπή νομοθεσία, οπότε ενημερώνουν την αρμόδια εισαγγελική αρχή.**

- vi. **Να παρέχουν στον αρμόδιο φορέα, στην εισαγγελική αρχή, στον ανακριτή και στο δικαστήριο, όταν τους ζητηθεί, τις απαιτούμενες πληροφορίες ή τα αποδεικτικά στοιχεία για όλες τις συνομολογούμενες συμβάσεις ή πραγματοποιούμενες συναλλαγές όταν κατά την κρίση του φορέα δηλαδή της Επιτροπής του άρθρου 7, της εισαγγελικής ή δικαστικής αρχής, είναι πιθανό να σχετίζονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα ή υπάρχει περίπτωση δημεύσεως κατά τις διατάξεις του νόμου.**

Η σχετική αλληλογραφία είναι εμπιστευτική. Αν όμως ασκηθεί δίωξη για εγκληματική δραστηριότητα, η σχετική αλληλογραφία αποτελεί στοιχείο της δικογραφίας. Στην αντίθετη περίπτωση τίθεται στο αρχείο και παραμένει μυστική.

- vii. **Υποχρέωση εχεμύθειας.** Οι ανωτέρω παρεχόμενες πληροφορίες και στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο σε δίκες που αφορούν εγκληματική δραστηριότητα ή νομιμοποίηση εσόδων από τέτοια δραστηριότητα.

Η γνωστοποίηση πληροφοριών και στοιχείων σύμφωνα με τα προηγούμενα, όταν γίνεται καλόπιστα, δεν αποτελεί άδικη ή αντισυμβατική πράξη και δεν μπορεί να θεμελιώσει οποιοδήποτε είδους ευθύνη.

Αντίθετα, τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, οι υπάλληλοι και τα αρμόδια διευθυντικά στελέχη απαγορεύεται να γνωστοποιούν το γεγονός ότι διεξάγεται έρευνα για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα σε αυτόν τον οποίο αφορούν οι πληροφορίες ή σε τρίτους.

III. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως **Αρμόδια Αρχή**, για την εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου 2331/95 από τα πιστωτικά ιδρύματα, έχει επιβάλλει μια σειρά άλλων υποχρεώσεων στις Τράπεζες:

α. Διερεύνηση Συναλλαγών: Να αναφέρουν στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος τη διερεύνηση ορισμένων συναλλαγών, που έχουν καθορισθεί με έγγραφο της Τράπεζας της Ελλάδος, όπως αναφέρεται παρακάτω. Πρόκειται για συναλλαγές που έχουν καθορισθεί με βάση ορισμένα ειδικότερα κριτήρια από την Τράπεζα της Ελλάδος για τον προσδιορισμό εκείνων των συναλλαγών που πρέπει να εξετάζονται με ιδιαίτερη προσοχή.

β. Συναλλαγές από απόσταση: Σύμφωνα με έγγραφο της Τράπεζας της Ελλάδος, οι τράπεζες που παρέχουν ή σκοπεύουν να παράσχουν στους πελάτες τους τη δυνατότητα να εκτελούν συναλλαγές ή και να ανοίγουν λογαριασμούς από απόσταση (μέσω τηλεφώνου “phone banking”, μέσω διαδικτύου “e-banking” κ.τ.λ.), οφείλουν να γνωρίσουν στη Τράπεζα της Ελλάδος / Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών τις διαδικασίες που έχουν υιοθετήσει, για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωσή τους στις απαιτήσεις του Ν. 2331/95 περί αναγνώρισης ταυτότητας του συναλλασσόμενου, όπου αυτό απαιτείται (άνοιγμα λογαριασμού, σύναψη συμβάσεως ενυπόθηκου δανείου, διενέργεια συναλλαγής ποσού άνω των € 15.000 σε μία ή περισσότερες πράξεις κ.λ.π.).

γ. Παροχή Πληροφοριών: Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν να υποβάλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος (Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών) εντός του μηνός Ιανουαρίου κάθε ημερολογιακού έτους:

- i. Το ονοματεπώνυμο, τη θέση και τα στοιχεία της πράξης διορισμού του διευθυντικού στελέχους, που έχει ορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 10 του Νόμου. Σε περίπτωση που η ταυτότητα κάποιου προσώπου μεταβληθεί εντός του έτους, τα πιστωτικά ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να ενημερώνουν την Τράπεζα της Ελλάδος εγγράφως εντός 10 εργάσιμων ημερών από τη μεταβολή.
- ii. Αντίγραφο των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου και επικοινωνίας που έχουν εγγράφως θεσπίσει για να προλαμβάνουν και να εμποδίζουν τη διενέργεια συναλλαγών, που συνδέονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές

δραστηριότητες. Σε περίπτωση μεταβολών στις διαδικασίες αυτές είναι υποχρεωμένα να γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος εγγράφως τις μεταβολές αυτές εντός 10 εργάσιμων ημερών από τη στιγμή που θα τεθούν σε ισχύ.

δ. Μηνύματα SWIFT⁶: Ύστερα από οδηγία του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του SWIFT μετά από συνεννόηση με τη F.A.T.F., τα πιστωτικά ιδρύματα - χρήστες SWIFT υποχρεώνονται όσον αφορά στα εξερχόμενα μηνύματα από το πιστωτικό ίδρυμα:

- i. Να συμπληρώνουν πλήρως τα πεδία 50 και 59 των μηνυμάτων τύπου M.T. – 103 με το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση και όταν είναι δυνατόν τον αριθμό λογαριασμού του εντολέα και του δικαιούχου αντιστοίχως.
- ii. Κατά την πληρωμή των εντολών τα καταστήματα υποχρεούνται να προβούν στην πιστοποίηση της ταυτότητας των δικαιούχων / πελατών τους, σύμφωνα με τις καθιερωμένες διαδικασίες.
- iii. Εάν ο δικαιούχος δεν έχει λογαριασμό καταθέσεων στο κατάστημα και η συναλλαγή έχει τα χαρακτηριστικά των συναλλαγών που ερευνώνται με ιδιαίτερη προσοχή, οφείλει να ακολουθήσει τη διαδικασία της διερεύνησης συναλλαγής. Εάν ο δικαιούχος έχει λογαριασμό καταθέσεων, το κατάστημα οφείλει να ελέγξει αν η συγκεκριμένη συναλλαγή είναι σύμφωνη με τη συναλλακτική του συμπεριφορά, διαφορετικά να την αντιμετωπίσει ως «ασυνήθη συναλλαγή».

IV. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ 40 ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ F.A.T.F.

Όπως αναφέρθηκε στις προηγούμενες σελίδες, η **Financial Action Task Force on money laundering (F.A.T.F.)** είναι μία διεθνής διακυβερνητική Ομάδα Εργασίας γνωστή ως «Ομάδα κρούσης για το ξέπλυμα χρημάτων», που συστάθηκε από τις επτά μεγαλύτερες βιομηχανικές χώρες για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Οι χώρες – μέλη του F.A.T.F. είναι:

⁶ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε Παράρτημα swift σελ. 94

☐ Αργεντινή	☐ Κίνα
☐ Αυστραλία	☐ Λουξεμβούργο
☐ Αυστρία	☐ Μεγάλη Βρετανία
☐ Βέλγιο	☐ Μεξικό
☐ Βραζιλία	☐ Νέα Ζηλανδία
☐ Γαλλία	☐ Νότια Αφρική
☐ Γερμανία	☐ Νορβηγία
☐ Δανία	☐ Ολλανδία
☐ Ελβετία	☐ Πορτογαλία
☐ Ελλάδα	☐ Ρωσική Ομοσπονδία
☐ Ευρωπαϊκή Επιτροπή	☐ Σιγκαπούρη
☐ Η.Π.Α	☐ Σουηδία
☐ Ιαπωνία	☐ Συμβούλιο Συνεργασίας του
☐ Ιρλανδία	Περσικού Κόλπου
☐ Ισλανδία	☐ Τουρκία
☐ Ισπανία	☐ Φινλανδία
☐ Ιταλία	☐ Χονγκ Κονγκ
☐ Καναδάς	

Η F.A.T.F. έχει εκδώσει 40 συστάσεις, τις οποίες τα μέλη της έχουν δεσμευθεί να εφαρμόζουν. Οι περισσότερες από αυτές, καλύπτονται από το Ν. 2331/95. Ορισμένες όμως θέτουν πρόσθετες υποχρεώσεις σύμφωνα με τις οποίες τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί οφείλουν:

- **Να εξετάζουν με ιδιαίτερη προσοχή:**
 - όλες τις πολύπλοκες και ασυνήθιστες συναλλαγές.
 - όλες τις συναλλαγές μεγάλων χρηματικών ποσών που δεν έχουν εμφανή οικονομικό ή άλλο νόμιμο σκοπό.
 - Όλες τις συναλλαγές με πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων εταιριών, πιστωτικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών οργανισμών) από χώρες που δεν εφαρμόζουν ή εφαρμόζουν ανεπαρκώς τις 40 συστάσεις. Ο σκοπός των συναλλαγών αυτών θα

πρέπει να ερευνοούνται, τα αποτελέσματα της έρευνας να τηρούνται εγγράφως για να βοηθούν τις κατά νομό αρμόδιες και εξουσιοδοτημένες αρχές.

Να σημειωθεί ότι από τις συζητήσεις κατά τις εργασίες της F.A.T.F. έχει προκύψει ότι η υιοθέτηση της πολιτικής 'Γνώρισε τον πελάτη σου' από τις τράπεζες είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό μέσο για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους.

V. ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Οι προβλεπόμενες από το Νόμο κυρώσεις είναι οι εξής:

α. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης υποχρεώσεων που αφορούν πιστοποίηση της ταυτότητας των συναλλασσομένων, παρ. 1 έως 6 του άρθρου 4, μπορεί να επιβληθεί σε βάρος του πιστωτικού ιδρύματος ή χρηματοπιστωτικού οργανισμού, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εμπορίου που εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Τράπεζας της Ελλάδος, πρόστιμο € 1.500 έως € 150.000.

β. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης εχεμύθειας, παρ. 16 άρθρου 4, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης μέχρι δύο έτη και χρηματική ποινή.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΟΥ ΣΤΕΛΕΧΟΥΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΟΥ ΣΤΕΛΕΧΟΥΣ

1. ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΤΑΙ ΤΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ

Σύμφωνα με το Ν. 2331, όλα τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται να ορίσουν ένα αρμόδιο διευθυντικό, στο οποίο τα άλλα διευθυντικά στελέχη και υπάλληλοι θα αναφέρουν κάθε συναλλαγή που θεωρούν ύποπτη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και κάθε γεγονός, του οποίου λαμβάνουν γνώση λόγω της υπηρεσίας τους και το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη εγκληματικής δραστηριότητας.

Οι λειτουργοί της τράπεζας απευθύνονται προς το αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος, προκειμένου να αναφέρουν περιπτώσεις ύποπτων συναλλαγών, οι οποίες ενδέχεται να υποκρύπτουν νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Επίσης, το αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος αποστέλλεται πληροφόρηση για τις κατηγορίες συναλλαγών που η Τράπεζα της Ελλάδος έχει κρίνει ότι πρέπει να διερευνώνται με ιδιαίτερη προσοχή.

Για τους παραπάνω σκοπούς, στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος υποβάλλονται τα έντυπα:

A. Το έντυπο της αναφοράς του άρθρου 4 παρ. 10 του Ν. 2331

B. Το έντυπο της διερεύνησης συναλλαγής, σύμφωνα με το έγγραφο της Τράπεζας της Ελλάδος 566/29.10.97, όπως ισχύει.

2. ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΤΟΥ Ν. 2331

Οι λειτουργοί των καταστημάτων για κάθε συναλλαγή που θεωρούν ύποπτη νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, καθώς και για κάθε γεγονός, του οποίου λαμβάνουν γνώση λόγω της υπηρεσίας τους και το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει ένδειξη εγκληματικής δραστηριότητας ή για κάθε ασυνήθιστη συναλλαγή, θα αναφέρονται εγγράφως απευθείας στο διευθυντή του καταστήματος ή αν αυτός κωλύεται στον αναπληρωτή του.

Για το λόγο αυτό οι λειτουργοί θα συντάσσουν έγγραφο συνοπτικό σημείωμα, το οποίο θα φέρει ημερομηνία και υπογραφή. Τα σημειώματα αυτά θα τηρούνται σε ειδικό εμπιστευτικό φάκελο στο γραφείο του διευθυντή του καταστήματος.

Ο διευθυντής του καταστήματος, εφόσον συμμερίζεται τις υπόνοιες, θα αναφέρεται αμέσως εγγράφως στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος της τράπεζας. Για περιπτώσεις που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης θα προηγείται τηλεφωνική ενημέρωση.

Για τη σύνταξη της αναφοράς θα χρησιμοποιείται το υπόδειγμα εντύπου Β ή Γ⁷. Η αναφορά θα διαβιβάζεται με εμπιστευτικό φάκελο συστημένο και πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από φωτοτυπίες των στοιχείων των συναλλασσομένων (ταυτότητας, διαβατηρίου, κ.λ.π.) καθώς και των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν. Αντίγραφο της αναφοράς θα τηρείται στο κατάστημα σε ειδικό φάκελο που θα τηρείται στο γραφείο του διευθυντή του καταστήματος.

Αν ο διευθυντής του καταστήματος ή ο αναπληρωτής του κωλύεται ή αρνείται ή αμελεί ή δεν συμμερίζεται τις υπόνοιες του αναφερόμενου λειτουργού, τότε ο λειτουργός θα πρέπει να αναφέρεται απευθείας στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος της τράπεζας.

Οι λειτουργοί των διευθύνσεων των τραπεζικών μονάδων και οι λειτουργοί των διευθύνσεων υποστήριξης, ομοίως κατά τα ανωτέρω θα αναφέρονται στο διευθυντή της διεύθυνσης, ο οποίος στη συνέχεια θα συντάσσει την αναφορά προς το διευθυντικό στέλεχος.

3. ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως 'Αρμόδια Αρχή' για την εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου 2331/95 από τα πιστωτικά ιδρύματα, με το έγγραφό της αριθ. 566/29.10.97, καθόρισε ειδικότερα κριτήρια για τον προσδιορισμό των συναλλαγών εκείνων που πρέπει να εξετάζονται με ιδιαίτερη προσοχή, προκειμένου να διασφαλισθεί μία ομοιόμορφη ουσιαστική αντιμετώπιση, κατ' ελάχιστο, ορισμένων εκ των συναλλαγών που ενδέχεται να συνδέονται με νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

⁷Βλέπε Παράρτημα διερεύνησης συναλλαγών σελ. 108 & 109

Για τις κατηγορίες συναλλαγών που αναφέρονται παρακάτω, πρέπει να συντάσσεται το έντυπο Α⁸ και να χαρακτηρίζεται η συναλλαγή ως κανονική ή μη. Το έντυπο πρέπει να διαβιβάζεται στη συνέχεια στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος, το οποίο πρέπει να έχει πληροφόρηση για τις συναλλαγές που αναφέρονται.

α. Συναλλαγές που θα ερευνώνται

Οι συναλλαγές που, όπως καθορίστηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος, θα διερευνώνται από τα καταστήματα με ιδιαίτερη προσοχή είναι:

I. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ

- Συναλλαγή σε μετρητά, άνω των € 60.000 ή το ισότιμο σε ξένο νόμισμα.
- Συναλλαγή σε μετρητά άνω των € 15.000, εφόσον το μεγαλύτερο μέρος του ποσού είναι σε χαρτονόμισμα μικρής αξίας.
- Αγορά ή πώληση ξένων τραπεζογραμματίων ή ταξιδιωτικών επιταγών άνω του ισοτίμου των € 30.000.
- Καταθέσεις σε μετρητά άνω των € 15.000 ή το ισότιμο σε ξένο νόμισμα σε λογαριασμούς εταιριών του Α.Ν. 89/67 ή εταιριών που είναι εγκατεστημένες σε εξωχώρια χρηματοπιστωτικά κέντρα (offshore financial centers)⁹

II. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

- Εφόσον ο εντολέας ή ο δικαιούχος δεν έχει λογαριασμό καταθέσεων στο πιστωτικό ίδρυμα, εμβάσματα προς και από το εξωτερικό άνω των € 60.000 ή το ισότιμο σε ξένο νόμισμα, που δεν αφορούν πληρωμή για εισαγωγές / εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών.
- Όλα τα εμβάσματα άνω των € 30.000 ή το ισότιμο σε ξένο νόμισμα, που δεν αφορούν πληρωμή για εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, από χώρες που δεν ανήκουν στη F.A.T.F. όταν δεν υπάρχουν πλήρη στοιχεία του εντολέα, ανεξάρτητα από το εάν ο δικαιούχος έχει λογαριασμό καταθέσεων στο πιστωτικό ίδρυμα ή όχι.

⁸ Βλέπε παράρτημα διερεύνησης συναλλαγών σελ. 107

⁹ Βλέπε παράρτημα σελ. 84 για περισσότερες πληροφορίες

III. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

- Αίτηση για χρηματοδότηση εξασφαλισμένη με καταθέσεις.
- Αίτηση για χρηματοδότηση με εγγύηση πιστωτικού ιδρύματος χώρας που δεν ανήκει στην F.A.T.F.

IV. ΟΛΕΣ ΟΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΑΝΩ ΤΩΝ € 30.000 ΜΕ ΦΥΣΙΚΑ Η ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ:

- Αίγυπτος
- Γουατεμάλα
- Γρενάδα
- Ινδονησία
- Μυανμάρ
- Νησιά Κουκ
- Νιγηρία
- Ουκρανία
- Φίλιππίνες
- Αγ. Βικέντιος και Γρεναδίνες (St. Vincent and the Grenadines)
- Ναούρου (Nauru)

Οποιαδήποτε συναλλαγή ανεξαρτήτως ποσού.

Διευκρινίσεις:

- Τα χρηματικά όρια ισχύουν, είτε οι παραπάνω συναλλαγές γίνονται με μία πράξη, είτε με περισσότερες που πραγματοποιούνται την ίδια μέρα ή ανάγονται στην ίδια έννομη σχέση.

- Εφόσον πρόκειται περί κατοίκων, θα πρέπει υποβοηθητικά να λαμβάνονται υπόψη και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην αίτηση – δήλωση αυτών που προτίθενται να διενεργήσουν πράξεις μεταφοράς κεφαλαίων στο εξωτερικό.
- Η περίπτωση (I) αφορά οποιαδήποτε συναλλαγή με μετρητά.
- Η περίπτωση (II) αφορά αγορές – πωλήσεις ξένων τραπεζογραμματίων ή ταξιδιωτικών επιταγών, άσχετα αν γίνονται με μετρητά ή με προσκόμιση επιταγών.
- Η περίπτωση (III) αφορά τα διενεργούμενα, από και προς το εξωτερικό, εμπάσματα όταν ο εντολέας ή ο δικαιούχος δεν έχουν λογαριασμό, ασχέτως αν καταβάλλονται μετρητά ή προσκομίζονται επιταγές. Επίσης συμπεριλαμβάνονται τα πιστωτικά ιδρύματα και οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.

β. Διαδικασία διερεύνησης συναλλαγών

Για την παρακολούθηση των συναλλαγών εκείνων που συγκεντρώνουν τα ανωτέρω χαρακτηριστικά, τα καταστήματα εφαρμόζουν τα ακόλουθα:

- Τα καταστήματα συμπληρώνουν καθημερινά ένα έντυπο «διερεύνησης συναλλαγής» για κάθε συναλλαγή που συγκεντρώνει τα χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν παραπάνω.
- Το έντυπο συντάσσεται για κάθε πελάτη που εμπίπτει σε κάποια από τις ανωτέρω περιπτώσεις με ευθύνη των προϊσταμένων των επιμέρους υπηρεσιών των καταστημάτων.
- Η συναλλαγή αξιολογείται από τους αρμόδιους κατά περίπτωση (για τη συγκεκριμένη συναλλαγή) λειτουργούς, οι οποίοι θα υπογράφουν και στη προβλεπόμενη θέση του εντύπου. Σε κάθε περίπτωση το έντυπο πρέπει να φέρει και την υπογραφή του διευθυντή του καταστήματος.
- Εάν μετά την αξιολόγηση της συναλλαγής δεν υπάρχουν υπόνοιες για ύποπτη συναλλαγή, συμπληρώνεται επί του εντύπου με σημειωμένη την ένδειξη «κανονική συναλλαγή».

- Εάν μετά την εξέταση της συναλλαγής υφίσταται αμφιβολίες ως προς τη νόμιμη προέλευση των κεφαλαίων, συμπληρώνεται επί του εντύπου με σημειωμένη την ένδειξη «έγινε αναφορά του άρθρου 4 παρ. 10 του Ν. 2331/ 95» και ακολουθείται η προβλεπόμενη διαδικασία για την αναφορά προς το αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος.
- Μετά τη συμπλήρωσή του και τις υπογραφές των αρμοδίων λειτουργών το έντυπο φωτοτυπείται. Το πρωτότυπο θα παραμένει στο κατάστημα και αρχειοθετείται κατά ημερομηνία σε ιδιαίτερο εμπιστευτικό αρχείο που τηρείται από το διευθυντή του καταστήματος.
- Τα φωτοαντίγραφα των εντύπων διαβιβάζονται στο αρμόδιο διευθυντικό στέλεχος της τράπεζας, συγκεντρωτικά, στο τέλος της εβδομάδας.
- Τα ανωτέρω έντυπα καθώς και λοιπά στοιχεία της εξέτασης αρχειοθετούνται και φυλάσσονται για χρονικό διάστημα πέντε ετών από τη διενέργεια της συναλλαγής.
- Στο τέλος των συναλλαγών κάθε ημέρας οι αρμόδιοι λειτουργοί (τμηματάρχες ή προϊστάμενοι εργασιών) πρέπει να ελέγχουν τα «σεντόνια» (ημερολόγια ημερήσιας παραγωγής) των tellers και τα παραστατικά του ταμείου για το ενδεχόμενο μη σύνταξης εντύπου για κάποια συναλλαγή.

γ. Εξαιρέσεις για πολύ γνωστούς πελάτες

Κατ' εξαίρεση της ανωτέρω διαδικασίας, δεν συντάσσονται έντυπα «διερεύνησης συναλλαγών» για πολύ γνωστούς πελάτες των καταστημάτων, οι οποίοι προβαίνουν σε συναλλαγές οι οποίες αναφέρθηκαν παραπάνω. Π.χ. super markets που καταθέτουν μετρητά άνω των € 60.000.

Για τους συγκεκριμένους πελάτες, που δεν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία για τη νομιμότητα των συναλλαγών τους, συντάσσεται σε κάθε κατάστημα μια κατάσταση γνωστών πελατών, η οποία τηρείται προσωπικά από τους διευθυντές των καταστημάτων και των καταστημάτων – θυρίδων και αναθεωρείται σε τακτά χρονικά διαστήματα, κατά τη κρίση τους. Τα καταστήματα είναι υποχρεωμένα να

παρακολουθούν και τους λογαριασμούς των πελατών αυτών ώστε να είναι σε θέση να εντοπίσουν τυχόν ασυνήθιστες συναλλαγές που δεν είναι σύμφωνες με τη συναλλακτική τους συμπεριφορά και επομένως χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση (διαχρονική σύγκριση ποσών, στοιχείων, ειδών συναλλαγής, κ.λ.π.)

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ

ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ

1. ΣΤΑΔΙΑ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ

Οι μέθοδοι και οι τεχνικές που έχουν χρησιμοποιηθεί για το ξέπλυμα χρημάτων από παράνομες και εγκληματικές δραστηριότητες, οι οποίες έχουν αποκαλυφθεί από τις δικαστικές αρχές, έχουν αφήσει έκπληκτους τους εμπειρογνώμονες διεθνώς. Είναι ευνόητο ότι οι μέθοδοι και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται είναι τόσες πολλές και ποικίλες, που δεν είναι δυνατόν να καταγραφούν.

Σε γενικές γραμμές όμως έχει διαπιστωθεί ότι κατά τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες μέσω τραπεζών, ακολουθούνται τα ακόλουθα τρία στάδια τα οποία μπορεί να εμφανίζονται διαδοχικά, να επικαλύπτονται ή να συμπίπτουν χρονικά και λειτουργικά¹⁰:

- i. Το στάδιο της **τοποθέτησης** ή της κατάθεσης σε μία τράπεζα (placement).
- ii. Το στάδιο των πολλών και ποικίλων συναλλαγών ή το στάδιο της **διαστρωμάτωσης των συναλλαγών** (layering).
- iii. Το στάδιο της **ολοκλήρωσης** της συνολικής διαδικασίας του ξεπλύματος (integration) κατά το οποίο το βρώμικο χρήμα αποκτά τη σκοπούμενη νομιμοφάνεια.

Στο πρώτο στάδιο είναι ευκολότερος ο εντοπισμός της εγκληματικής προέλευσης των προσόδων και κυρίως όταν συγκεντρώνουν τα εξωτερικά χαρακτηριστικά κάποιας ύποπτης συναλλαγής που δημιουργούν βάσιμες υποψίες σε έναν έμπειρο τραπεζικό υπάλληλο.

Στο δεύτερο στάδιο είναι δυσκολότερη η ανίχνευση της προέλευσης των κεφαλαίων, όχι όμως αδύνατη. Όπως γίνεται αντιληπτό, το στάδιο αυτό ξεκινά όταν δεν εντοπιστεί η ύποπτη συναλλαγή στο πρώτο στάδιο, οπότε αρχίζει η διαστρωμάτωση των συναλλαγών για να θολώσουν τα νερά όσο γίνεται περισσότερο και να χαθούν τα ίχνη.

Είναι προφανές ότι στο τρίτο στάδιο είναι εξαιρετικά δύσκολο να αποκαλυφθεί η προέλευση του βρώμικου χρήματος, αφού ήδη έχει αποκτήσει αρκετά στοιχεία νομιμοφάνειας.

Από την ακολουθούμενη πρακτική προκύπτει ότι η συνηθέστερη μορφή τραπεζικών συναλλαγών με στόχο το ξέπλυμα είναι οι καταθέσεις μετρητών σε συγκεκριμένους

¹⁰ Γεωργίου Τραγάκη: 'Όργανωμένο Έγκλημα και Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος', σελ. 254

λογαριασμούς, για να ακολουθήσει αμέσως μετά η ηλεκτρονική μεταφορά τους στο εξωτερικό με τα σύγχρονα συστήματα πληρωμών.

Επισημαίνεται διεθνώς ότι οι δίοδοι εισαγωγής στο τραπεζικό σύστημα του βρώμικου χρήματος είναι:

- ✚ οι καταθέσεις μετρητών
- ✚ οι διασυνοριακές ροές μετρητών
- ✚ οι μεταφορές μέσα και από το χρηματοπιστωτικό σύστημα

Οι τράπεζες πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές στη διερεύνηση των ευαίσθητων αυτών σημείων.

Ενδεικτικά, για τις συναλλαγές σε ρευστό χρήμα τα ανωτέρω στάδια μπορεί να έχουν την ακόλουθη εικόνα:

- i. Κατάθεση μετρητών σε τράπεζες
- ii. Μεταφορά των κεφαλαίων σε τράπεζες του εξωτερικού με τηλεγραφικά εμβάσματα.
- iii. Πληρωμή δανείων, εισαγωγών εμπορευμάτων κ.λ.π.

Οι πιο γνωστές χρησιμοποιούμενες μέθοδοι είναι:

- **Συναλλαγή ιδιοκτησίας:** αγορά/πώληση μιας ιδιοκτησίας για να ενσωματώσει τα ξεπλυμένα χρήματα πίσω στην οικονομία είναι μια κοινή πρακτική μεταξύ των εγκληματιών. Παραδείγματος χάριν, πολλές εγκληματικές ομάδες χρησιμοποιούν εικονικές επιχειρήσεις για να αγοράσουν ιδιοκτησίες ώστε οι εισπράξεις από την πώληση θα θεωρούνταν νόμιμες
- **Υπεράκτιες επιχειρήσεις και ψεύτικα δάνεια:** υπεράκτιες επιχειρήσεις που ενσωματώνονται στις χώρες με τους εταιρικούς νόμους μυστικότητας, στους οποίους οι εγκληματίες παραχωρούν τις πλυμένες εισπράξεις τους σε μια προφανώς νόμιμη συναλλαγή.

- **Ξένη συνενοχή τράπεζας:** το ξέπλυμα χρημάτων που χρησιμοποιεί τις γνωστές ξένες τράπεζες αντιπροσωπεύει μια υψηλότερη διαταγή της εκλέπτυνσης και παρουσιάζει έναν πολύ δύσκολο στόχο για την επιβολή νόμου. Η πρόθυμη βοήθεια των ξένων τραπεζών προστατεύεται συχνά από τη διερεύνηση επιβολής νόμου. Αυτό είναι όχι μόνο μέσω των εγκληματιών, αλλά και με την κατάθεση των νόμων και των κανονισμών άλλων κυρίαρχων χωρών.

Ψεύτικα τιμολόγια εισαγωγών/εξαγωγής: η χρήση των ψεύτικων τιμολογίων από τις επιχειρήσεις εισαγωγών/εξαγωγής έχει αποδειχθεί ένας πολύ αποτελεσματικός τρόπος των παράνομων εισπράξεων ενσωμάτωσης πίσω στην οικονομία. Αυτό περιλαμβάνει την υπερτίμηση των εγγράφων εσόδων για να δικαιολογήσει τα κεφάλαια που κατατίθενται αργότερα στις εσωτερικές τράπεζες ή/και την αξία των κεφαλαίων που παραλαμβάνονται από τις εξαγωγές.

2. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Όσον αφορά τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται για το ξέπλυμα των χρημάτων στο τραπεζικό σύστημα, οι συχνότερες είναι:

- Οι καταθέσεις μετρητών.
- Η χρήση τραπεζικών λογαριασμών με φανταστικά, ψευδή ή ανύπαρκτα ονόματα, με επόμενο στάδιο περίπλοκες συναλλαγές στο όνομα ενδιάμεσων προσώπων ή εικονικών επιχειρήσεων.
- Συναλλαγές σε συνάλλαγμα και κυρίως οι μεταφορές κεφαλαίων.
- Η χρήση πιστωτικών καρτών και κυρίως οι εκδιδόμενες από τράπεζες που λειτουργούν σε φορολογικούς παραδείσους.
- Δάνεια.
- Επενδυτικές εργασίες.
- Η χρήση περίπλοκων χρηματοοικονομικών συναλλαγών, ώστε να μην αφήνουν κανένα «χάρτινο ίχνος» (paper trail) και να είναι δύσκολο να ανιχνευθούν.
- Η χρησιμοποίηση των Γραφείων Αντιπροσωπείας ξένων τραπεζών.

3. ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Αυξημένη δραστηριοποίηση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες παρατηρείται και μέσω ορισμένων χρηματοπιστωτικών οργανισμών. Πολύ συχνά χρησιμοποιούνται:

- ανταλλακτήρια συναλλάγματος
- χρηματιστές
- επενδυτικές εταιρίες
- χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι
- ασφαλιστικές εταιρίες
- εταιρίες factoring και leasing

4. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΩΣ ΥΠΟΠΤΩΝ

Πολλές χώρες, μεταξύ των οποίων και οι Η.Π.Α., με ανεπτυγμένα χρηματοοικονομικά συστήματα χρησιμοποιούν ορισμένα κριτήρια χαρακτηρισμού συναλλαγών ως ύποπτων. Τα κριτήρια αυτά διακρίνονται σε:

α. Γεωγραφικά κριτήρια

β. κριτήρια με βάση την επιχειρηματική ή επαγγελματική δραστηριότητα

γ. κριτήρια χρησιμοποιούμενων χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών¹¹.

¹¹ Γ.Ε. Τραγάκη: "Όργανωμένο Έγκλημα και Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος" σελ.150

α. Πρώτη Ομάδα Συναλλαγών Υψηλού Κινδύνου:

Γεωγραφικά Κριτήρια

Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται οι τραπεζικές συναλλαγές πελατών με οποιονδήποτε τρόπο εξυπηρετούνται (είτε με τηλεγραφικά εμβάσματα και ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων, είτε με πιστωτικές επιστολές και με άλλους τρόπους), σε περιοχές ή κράτη που χαρακτηρίζονται ως υψηλού κινδύνου (High risk geographies):

- i. Χώρες και περιοχές όπου παράγονται ναρκωτικά, όπως είναι η Κολομβία, το Περού, η Βολιβία, οι χώρες της «Χρυσής Ημισελήνου» (Αφγανιστάν, Πακιστάν, Ιράν), οι χώρες του «Χρυσού Τριγώνου» (Ταϊλάνδη, Μπούρμα, Λάος, Νότια Κίνα), το Μαρόκο κ.λ.π.
- ii. Χώρες διαμετακομίσεως ναρκωτικών, όπως Τουρκία, Αλβανία, Σκόπια, Βενεζουέλα, Χονγκ Κονγκ, κ.λ.π.
- iii. Χώρες μεγάλης κατανάλωσης ναρκωτικών, όπως οι Η.Π.Α., Ολλανδία, Γερμανία.
- iv. Χώρες, κρατίδια και νησιά που χαρακτηρίζονται ως φορολογικοί παράδεισοι ή χώρες όπου ισχύει το απόλυτο ή αυστηρό τραπεζικό απόρρητο.
- v. Κράτη της Ανατολικής Ευρώπης και της Κοινοπολιτείας Ανεξάρτητων Κρατών (τέως Σοβιετικής Ένωσης), που έχουν μεγάλη ανάγκη από σκληρό ξένο συνάλλαγμα και ξένες επενδύσεις.

Πρέπει να τονισθεί ότι το γεωγραφικό κριτήριο είναι σημαντικό για την αξιολόγηση μιας συναλλαγής. Η μεγάλη πλειοψηφία των συναλλαγών με επιχειρήσεις και πρόσωπα των χωρών αυτών είναι νόμιμες. Το κριτήριο αυτό πρέπει να συνδυάζεται με μια σειρά άλλων ενδείξεων και γεγονότων που δίνουν ιδιαίτερο νόημα σε μια συναλλαγή, όπως για παράδειγμα μια μεταφορά με τηλεγραφικό έμβασμα μεγάλου ποσού δολαρίων από τη Μόσχα στην Κύπρο με δικαιούχους εταιρίες ή πρόσωπα από χώρες της Μέσης Ανατολής.

Ειδικότερα, όσον αφορά τους «φορολογικούς παραδείσους», πρέπει να σημειωθούν τα ακόλουθα:

Ως «φορολογικοί παράδεισοι» ή εξωχώρια ή «υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα» χαρακτηρίζονται οι τόποι εκείνοι όπου δεν υπάρχει καμία φορολογική επιβάρυνση ούτε

για τους ημεδαπούς ούτε για τους για τους αλλοδαπούς, ή εκεί όπου μόνο τα αλλοδαπά φυσικά και νομικά πρόσωπα απολαμβάνουν πλήρους φορολογικής απαλλαγής ή αυτά έχουν πολύ μικρή φορολογική επιβάρυνση για τα κέρδη τους που πραγματοποιούν στο εξωτερικό, ή εκεί όπου ισχύουν ειδικά φορολογικά προνόμια για ορισμένους επιχειρηματίες.

Με βάση το φορολογικό κριτήριο οι φορολογικοί παράδεισοι χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: ως κύριοι και ως οριακοί.

Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν:

- Αρούμπα
- Μπαχάμες
- Μπαρμπάντος
- Βερμούδες
- Νησιά Καϊμάν
- Ολλανδικές Αντίλλες
- Τουρκία
- Κόστα Ρίκα
- Παναμάς
- Χονγκ Κονγκ
- Λιβερία
- Λίχτενσταϊν
- Λουξεμβούργο
- Ελβετία
- Κύπρος
- Γιβραλτάρ
- Νησιά της Μάγχης (Guernsey¹², Jersey),
Isle of Man, Βανουάτου.

¹² Για το νησί Guernsey) αξίζει να αναφερθούν ορισμένα στοιχεία: Είναι κτήση του Βρετανικού Στέμματος από το 1066 με πληθυσμό 58.857 και πυκνότητα 906 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Στο νησί αυτό λειτουργούν 75 τράπεζες στις οποίες έχουν βρει καταφύγιο 45 δις λίρες. Εφημερίδα ΒΗΜΑ, 7.12.97 'Περίπατος στους εξωτικούς φορολογικούς παραδείσους'.

Στην δεύτερη κατηγορία ανήκουν:

- Ανδόρα
- Μάλτα
- Μονακό

Ο όρος «εξωχώριες τραπεζικές εργασίες» (off-shore banking) χρησιμοποιήθηκε αρχικά σε σχέση με τις δραστηριότητες τραπεζών που δημιουργήθηκαν στη Καραϊβική, δηλαδή «έξω από τις ακτές των Η.Π.Α.», (off the shores of the U.S.A.) και σημαίνει τις τράπεζες που λειτουργούν έξω από το έδαφος ή πέρα από τις ακτές των κρατών που βρίσκονται οι έδρες των μητρικών τους τραπεζών.

Ο όρος όμως εφαρμόστηκε γενικά και χαρακτηρίζει σήμερα όλες τις τραπεζικές επιχειρήσεις που ιδρύονται και λειτουργούν στους φορολογικούς παραδείσους, όπου έχουν εγκατασταθεί σχεδόν όλες οι διεθνείς τράπεζες.

Πρέπει να διευκρινισθεί ότι δεν είναι εξωχώριες ή υπεράκτιες όλες οι τράπεζες που λειτουργούν σε ένα φορολογικό παράδεισο, αλλά ούτε όλοι οι φορολογικοί παράδεισοι εξειδικεύονται ή ασχολούνται με εξωχώριες τραπεζικές εργασίες, όπως π.χ. είναι η περίπτωση του Λίχτενσταϊν, του Λουξεμβούργου και Λιβερίας. Από την άλλη πλευρά, τέτοιες εργασίες υπάρχουν σε χώρες που δεν θεωρούνται φορολογικοί παράδεισοι, όπως π.χ. Μπαχρέιν, Σιγκαπούρη, Μπανγκόκ, Ν. Κορέα.

Κοινό χαρακτηριστικό όλων αυτών των τραπεζικών επιχειρήσεων δηλαδή τόσο των εξωχώριων τραπεζών (off-shore banks) όσο και των άλλων τραπεζών είναι ότι λειτουργούν υπό καθεστώς απολύτου έως πολύ αυστηρού τραπεζικού απορρήτου, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τους πελάτες τους που δεν είναι κάτοικοί τους.

β. Δεύτερη Ομάδα Συναλλαγών Υψηλού Κινδύνου:

Επιχειρήσεις ή Επαγγέλματα

Η απαρίθμηση που ακολουθεί όσον αφορά το κριτήριο της επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι ενδεικτική και η προσθήκη κι άλλων επαγγελμάτων εξαρτάται από το βαθμό ανάπτυξης ή οργάνωσης της οικονομίας ενός τόπου:

- ❑ Ανταλλακτήρια συναλλάγματος και γενικά τα μη τραπεζικά χρηματοοικονομικά ιδρύματα (Non – Bank Financial Institutions, NBFIs), όπως είναι στην Αμερική τα Giro Houses, οι Money Transmitters, οι Check Cashers κ.α.)
- ❑ Οι εξωχώριες επιχειρήσεις και τράπεζες (off-shore companies) που έχουν ιδρυθεί σε φορολογικούς παραδείσους.
- ❑ Εταιρίες Εισαγωγών / Εξαγωγών (Import / Export Co, Trading Co).
- ❑ Έμποροι πολύτιμων λίθων, διαμαντιών, χρυσού, νομισμάτων κ.α.
- ❑ Καταστήματα πώλησης γουναρικών και δερμάτινων ειδών.
- ❑ Τα καζίνο
- ❑ Κτηματομεσίτες (Real Estate Brokers)
- ❑ Έμποροι ή αντιπροσωπείες αυτοκινήτων, γιωτ και άλλων σκαφών.
- ❑ Μεσίτες και αντιπρόσωποι ή διανομείς (Brokers, Dealers).
- ❑ Καταπιστευματοδόχοι και γραφεία παροχής νομικών, χρηματοοικονομικών και φοροτεχνικών συμβουλών.

Να σημειωθεί ότι το κριτήριο αυτό που αφορά το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας, όταν συνδυάζεται με το γεωγραφικό αξιολόγησης μιας συναλλαγής, πρέπει να εξετάζεται ιδιαίτερα, όπως π.χ. συναλλαγή με off – shore Co, που εδρεύει σε χώρα που χαρακτηρίζεται ως φορολογικός παράδεισος.

γ. Τρίτη Ομάδα Συναλλαγών Υψηλού Κινδύνου

Χρηματοοικονομικά Προϊόντα και Υπηρεσίες (High Risk Products)

Πρόκειται για ορισμένες χρηματοπιστωτικές τεχνικές και μεθόδους διεκπεραίωσης διεθνών τραπεζικών εργασιών, οι οποίες επιτρέπουν στους πελάτες να μεταβιβάσουν ή να διακινούν μεγάλα ποσά με μεγάλη ταχύτητα από ένα λογαριασμό στον άλλο και από τη μία χώρα στην άλλη.

Ως συνηθέστεροι τρόποι διακίνησης αξιών χρηματικών μέσων και περιουσιακών στοιχείων κάθε μορφής από το οργανωμένο έγκλημα αναφέρονται ενδεικτικά:

- Ⓢ ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων (electronic fund transfers)
- Ⓢ παράγωγα χρηματοοικονομικά (derivatives)
- Ⓢ τηλεγραφικά εμβάσματα (wire transfers)
- Ⓢ προγράμματα εγγυήσεων δανείων (loan guarantee schemes)
- Ⓢ ταξιδιωτικές επιταγές (travelers checks)
- Ⓢ το σύστημα πληρωμών μέσω λογαριασμών (payable through accounts, όπως π.χ. Controlled Payment Drafts)
- Ⓢ χρηματικά εμβάσματα (Cash letter deposits)
- Ⓢ πιστωτικές επιστολές
- Ⓢ έντοκα γραμμάτια – ομόλογα – ανώνυμες μετοχές
- Ⓢ επιταγές

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται όταν ο παράγοντας αυτός συνδυάζεται με κάποιον από τους άλλους παράγοντες, το γεωγραφικό παράγοντα ή και με τον παράγοντα επαγγελματιών υψηλού κινδύνου.

5. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΟΧΗ

Έχει αποδειχθεί από την πρακτική ότι υπάρχουν ορισμένα χαρακτηριστικά σε κάποιες συναλλαγές που απαιτούν αυξημένη προσοχή από τους τραπεζικούς υπαλλήλους καθώς ενδέχεται να υποκρύπτεται ξέπλυμα χρημάτων.

α. Νέοι λογαριασμοί

Όταν συντρέχουν τουλάχιστον δύο από τα κατωτέρω στοιχεία, οι νέοι λογαριασμοί θα πρέπει να ερευνώνται ιδιαίτερω:

- i. Υπάρχουν προβλήματα με την απόδειξη της ταυτότητας του πελάτη.
- ii. Ο πελάτης είναι αλλοδαπός ή κάτοικος Ελλάδος αλλά ανοίγει λογαριασμό σε κατάσταση μακριά από το τόπο κατοικίας του.
- iii. Υπάρχουν πολλά στοιχεία της συναλλαγής που την κάνουν ασυνήθιστη .
- iv. Διαπιστώνεται ότι ανοίγονται πολλοί λογαριασμοί από τον ίδιο πελάτη στον ίδιο ή στο όνομα ενός άλλου.

β. Συναλλαγές σε μετρητά

- i. Παρατηρείται προτίμηση σε συναλλαγές ποσών κάτω από το ισχύον όριο των € 15.000 ή € 60.000, σε μετρητά που έθεσε η Τράπεζα της Ελλάδος.
- ii. Οι συναλλαγές υπερβαίνουν το κατώτατο όριο και συντρέχουν δύο ή περισσότερα από τα εξής:

- Υπάρχουν προβλήματα με την απόδειξη της ταυτότητας του πελάτη.
- Οι συνθήκες και τα στοιχεία της συναλλαγής είναι ασυνήθιστα.
- Η συναλλαγή δεν συμβιβάζεται με την επαγγελματική ιδιότητα ή την οικονομική επιφάνεια του πελάτη.
- Το πακετάρισμα των μετρητών είναι ασυνήθιστο ή τα χαρτονομίσματα είναι υγρά και σαν μουχλιασμένα ή έχουν μια χαρακτηριστική οσμή.
- Συχνές καταθέσεις από άτομα που δεν τηρούν λογαριασμό στη τράπεζα.
- Ο πελάτης συνοδεύεται και παρακολουθείται.
- Είναι προφανές ότι ο πελάτης ενεργεί για λογαριασμό άλλων.
- Η συναλλαγή δεν φαίνεται να είναι νόμιμη ή να συνδέεται με κάποιο επιχειρηματικό ή οικονομικό σκοπό.

- Παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές στον αριθμό των συναλλαγών ή στο ύψος των υπολοίπων των λογαριασμών.
- Παρατηρούνται πολλές καταθέσεις μικρών ποσών αλλά και αναλήψεων.

6. ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΥΠΟΠΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Είναι προφανές ότι δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθούν τα γενικά κριτήρια και τα τεχνικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα όλων των περιπτώσεων που μπορούν να κριθούν ότι εμπεριέχουν συγκεκριμένα στοιχεία ύποπτων συναλλαγών. Γίνεται όμως δεκτό ότι συχνά ύποπτη συναλλαγή εμφανίζεται μία συναλλαγή που είναι ασυνήθιστη, γιατί βρίσκεται σε προφανή ασυνέπεια ή ανακολουθία με τις σύνομες επιχειρηματικές ή ιδιωτικές δραστηριότητες ενός πελάτη, ή με τις κανονικές του εμπορικές σχέσεις, όπως προκύπτουν από το συγκεκριμένο λογαριασμό. Γι' αυτό χρειάζεται η τράπεζα να γνωρίζει καλά την επιχειρηματική ή άλλη ιδιότητα και οικονομική επιφάνεια των συναλλασσόμενων με αυτή. Ωστόσο από τις συνήθεις και γνωστές περιπτώσεις στη διεθνή πρακτική μπορεί να γίνει μία βασική ταξινόμηση των ύποπτων συναλλαγών.

Οι συνήθεις τρόποι που χρησιμοποιούνται για το ξέπλυμα χρημάτων είναι:

- α. Συναλλαγές με ρευστό χρήμα.
- β. Μέσω τραπεζικών λογαριασμών.
- γ. Διενέργεια επενδυτικών συναλλαγών.
- δ. Διεθνείς δραστηριότητες μέσω των φορολογικών παραδείσεων.
- ε. Μεσολάβηση (εκούσια) τραπεζών.

α. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΡΕΥΣΤΟ ΧΡΗΜΑ.

Στην κατηγορία αυτή συναντώνται πολλές περιπτώσεις ξεπλύματος χρημάτων, συνηθέστερες από τις οποίες είναι:

- ✦ Ανταλλαγή μεγάλων ποσοτήτων χαρτονομισμάτων μικρής ονομαστικής αξίας έναντι χαρτονομισμάτων μεγάλης αξίας.
- ✦ Διακίνηση μέσω τραπεζικών λογαριασμών μεγάλων χρηματικών ποσών από και προς το εξωτερικό, με οδηγίες να πληρωθούν χρήματα σε μετρητά.
- ✦ Συχνή ανταλλαγή χαρτονομισμάτων μικρής ονομαστικής αξίας με συνάλλαγμα.
- ✦ Αγορά travelers cheques ή τραπεζικών επιταγών, με προσκόμιση χαρτονομισμάτων. Στη συνέχεια οι επιταγές αυτές μετατρέπονται και εξαργυρώνονται στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό, όπου το προϊόν που προκύπτει επενδύεται ανάλογα.
- ✦ Κατάθεση χαρτονομισμάτων και μετά από λίγο χρονικό διάστημα δίνεται εντολή για τη μεταφορά, με τηλεγραφικό έμβασμα, σε άλλη τράπεζα.
- ✦ Αυξημένες καταθέσεις σε ρευστό χρήμα από άτομα και εταιρίες χωρίς να υπάρχει προφανής λόγος, ιδιαίτερα εάν οι καταθέσεις αυτές φεύγουν από το συγκεκριμένο λογαριασμό μεταφερόμενες με εντολή του φερόμενου ως καταθέτη, μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, με προορισμό που δεν φαίνεται να έχει κάποια λογική συνάφεια με τον πελάτη.
- ✦ Ασυνήθιστα μεγάλες καταθέσεις μετρητών από άτομα ή επιχειρήσεις των οποίων όμως το συνολικό ποσό είναι ιδιαίτερα σημαντικό.
- ✦ Λογαριασμοί εμπορικής εταιρίας, οι συναλλαγές της οποίας, ιδιαίτερα οι καταθέσεις και οι αναλήψεις, πραγματοποιούνται κατά κανόνα με μετρητά παρά με επιταγές, γραμμάτια ή συναλλαγματικές κ.λ.π, δηλαδή δεν χρησιμοποιούνται ευρέως τα συνηθισμένα αξιόγραφα και μέσα πληρωμής για την τακτοποίηση εμπορικών συναλλαγών.
- ✦ Πελάτες που κατά τη διενέργεια συναλλαγών, συχνά παρουσιάζουν πλαστογραφημένα χαρτονομίσματα ή ακάλυπτες επιταγές και πλαστογραφημένα αξιόγραφα.
- ✦ Συχνές καταθέσεις μεγάλων ποσών με χρήση Α.Τ.Μ. αποφεύγοντας την άμεση επαφή με τη τράπεζα.

β. ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Στην κατηγορία αυτή ταξινομούνται οι περιπτώσεις που έχουν σχέση με το άνοιγμα και την κίνηση των λογαριασμών. Συνήθεις περιπτώσεις ύποπτων συναλλαγών είναι:

- ▣ Μεγάλη κινητικότητα λογαριασμού με χρεοπιστώσεις μεγάλων ποσών, χωρίς όμως να υπάρχει προφανής λόγος ή χωρίς το ύψος του λογαριασμού να έχει κάποια σχέση με τις συνηθισμένες προσωπικές τραπεζικές δοσοληψίες του δικαιούχου, ή με τις επιχειρηματικές δραστηριότητές του.
- ▣ Άνοιγμα πολλών λογαριασμών και πίστωσή τους με διάφορα ποσά, έτσι ώστε το συνολικό άθροισμα των πιστώσεων αυτών να είναι πολύ μεγάλο.
- ▣ Πίστωση ενός λογαριασμού σε μία τράπεζα από πολλά άτομα με κατάθεση μετρητών χωρίς επαρκή εξήγηση.
- ▣ Ανάλυση μεγάλου ποσού, σε χαρτονομίσματα, που παρατηρείται ξαφνικά από τραπεζικό λογαριασμό που είναι αδρανής για μεγάλο χρονικό διάστημα, ή από λογαριασμό που μόλις έχει πιστωθεί με ένα απρόσμενα μεγάλο ποσό από το εξωτερικό.
- ▣ Απροθυμία φυσικού ή νομικού προσώπου να δώσει τις συνηθισμένες πληροφορίες στη τράπεζα όταν ανοίγει λογαριασμό, ή δίνει ελάχιστες ή ψεύτικες πληροφορίες.
- ▣ Πελάτες οι οποίοι από κοινού και ταυτόχρονα χρησιμοποιούν ξεχωριστούς ταμειολογιστές, για να ενεργήσουν συναλλαγές μεγάλων ποσών σε εγχώριο νόμισμα ή σε συνάλλαγμα.
- ▣ Συναλλασσόμενοι που επιθυμούν να διατηρούν ένα αριθμό θεματοφυλάκων – εντολοδόχων ή λογαριασμούς τρίτων, η διακίνηση των οποίων δεν είναι σύμφωνη με το αντικείμενο της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.
- ▣ Συναλλασσόμενοι οι οποίοι διατηρούν λογαριασμούς σε αρκετά πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην ίδια περιοχή και ειδικότερα όταν διαπιστώνεται συχνή ανάληψη ποσών από αυτούς τους λογαριασμούς, πριν από τη διενέργεια ενός εμβάσματος σε άλλη περιοχή.
- ▣ Συμψηφισμός πληρωμών με απαιτήσεις, οι οποίες εξοφλούνται μετρητοίς την ίδια μέρα ή την προηγούμενη.
- ▣ Εξόφληση λογαριασμού πελάτη με επιταγές μεγάλων ποσών έκδοσης τρίτου, οπισθογραφημένες υπέρ του πελάτη (χωρίς να διακρίνεται ύπαρξη εμπορικής συνεργασίας πελάτη – τρίτου).αυξητική τάση στη χρησιμοποίηση θυρίδων θησαυροφυλακίου, ιδιαίτερα

από ιδιώτες. Αδικαιολόγητα υψηλή διακίνηση σφραγισμένων φακέλων που συχνά κατατίθενται και αποσύρονται.

- Αντιπρόσωποι εταιριών οι οποίοι αποφεύγουν να έχουν προσωπική επαφή με τα όργανα της τράπεζας.
- Σημαντικές αυξήσεις σε καταθέσεις μετρητών ή εμπορεύσιμων τίτλων, από εταιρία ή επιχείρηση, με χρήση λογαριασμών πελατών της ή λογαριασμών εταιριών του ομίλου που είναι ενταγμένη ή λογαριασμών στο όνομα τρίτων ή εντολοδόχων, ιδίως αν αυτές οι καταθέσεις μεταφέρονται αμέσως σε άλλους λογαριασμούς καταθέσεων τρίτων φυσικών ή νομικών προσώπων.
- Πελάτης που αρνείται να δώσει επαρκή πληροφόρηση που υπό κανονικές συνθήκες θα μπορούσε να του εξασφαλίσει πιστώσεις ή άλλες χρήσιμες τραπεζικές υπηρεσίες.
- Ανεπαρκής χρήση συνήθων τραπεζικών διευκολύνσεων όπως π.χ. αποφυγή μεταφοράς μεγάλων ποσών σε μορφές τοποθετήσεων για τις οποίες ο πελάτης θα απολάμβανε υψηλότερο επιτόκιο.

γ. ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΜΕΣΩ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Στην κατηγορία αυτή ταξινομούνται οι περιπτώσεις που οι επενδυτικές συναλλαγές χρησιμοποιούνται σαν μέσο για τη νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Συνήθεις περιπτώσεις είναι:

- Αίτηση πελάτη σε τράπεζα ή άλλο χρηματοδοτικό ίδρυμα, για την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών διαχειρίσεως χαρτοφυλακίου μεγάλου ύψους σ' αυτόν, είτε σε ξένα νομίσματα είτε σε χρεόγραφα, του οποίου η πηγή κεφαλαίων δεν είναι γνωστή, ή αυτή δεν συμβιβάζεται με την οικονομική επιφάνεια και την επιχειρηματική του δραστηριότητα.
- Αγορά και πώληση συγκεκριμένου τίτλου, χωρίς να υπάρχει προφανής σκοπός ή κάτω από συνθήκες που φαίνονται ασυνήθιστες.
- Συναλλαγές back to back συνδυασμένες με καταθέσεις και δάνεια, ιδιαίτερα όταν οι συναλλαγές αυτές φαίνονται μέσω θυγατρικών τραπεζών σε χώρες που είναι γνωστές για την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών.

- Αγορά τίτλων μεγάλου ύψους που φυλάσσονται από τράπεζα, ενώ η οικονομική δυνατότητα του αγοραστή δεν δικαιολογεί μια τέτοια επένδυση.
- Αγορές τίτλων μεγάλης αξίας με μετρητά.

δ. ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΩΝ

Πολλοί είναι οι τρόποι και οι μηχανισμοί για το ξέπλυμα χρημάτων με τη μεσολάβηση των φορολογικών παραδείσων. Η προσφιλέστερη και πολύ εύκολη μέθοδος είναι η ίδρυση εταιριών φαντασμάτων. Στα κέντρα αυτά ισχύει όχι μόνο το αφορολόγητο των χρηματοοικονομικών συναλλαγών και το αυστηρό τραπεζικό απόρρητο, αλλά υπάρχουν και πολλές τράπεζες που βοηθούν τους πελάτες τους από το εξωτερικό, οι οποίοι για διάφορους λόγους, επιδιώκουν να αλλάζουν την ταυτότητα των χρημάτων που διακινούν και ανακυκλώνουν.

Συνήθως ακολουθούνται οι παρακάτω πρακτικές:

- πελάτης που έρχεται συστημένος από ξένο υποκατάστημα τράπεζας ή άλλο πιστωτικό ίδρυμα που είναι εγκατεστημένο σε χώρες όπου γίνεται παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών.
- Ανεξήγητες ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων από πελάτες, σε προσωρινή βάση, χωρίς οι συναλλαγές αυτές να περνούν μέσα από λογαριασμούς τηρούμενους στην τράπεζα.
- Συχνές αιτήσεις για έκδοση ταξιδιωτικών επιταγών, τραπεζικών επιταγών σε ξένο συνάλλαγμα και γενικά αξιόγραφων, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από την επιχειρηματική δραστηριότητα του πελάτη.
- Πίστωση και συνεχής τροφοδοσία τραπεζικού λογαριασμού με ταξιδιωτικές επιταγές ή τραπεζικές επιταγές σε ξένο συνάλλαγμα ή με άλλα αξιόγραφα.
- Αυξημένη χρήση πιστωτικών διευκολύνσεων και άλλων μεθόδων χρηματοδότησης του διεθνούς εμπορίου, που έχουν ως αποτέλεσμα διευρυμένη κίνηση κεφαλαίων

μεταξύ χωρών όπου τέτοια εμπορική συναλλαγή δεν θεωρείται αναμενόμενη λαμβανομένης υπόψη και τη συνηθισμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας του πελάτη.

- Πελάτης που ενεργεί τακτικές και μεγάλου ύψους πληρωμές, συμπεριλαμβανομένων και ηλεκτρονικών μεταφορών κεφαλαίων, που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως συναλλαγές 'καλής πίστεως' (bona fide) ή πελάτης που αποδέχεται τακτικά μεγάλου ύψους εμβάσματα από χώρες που είναι γνωστές για την παραγωγή, επεξεργασία ή διακίνηση ναρκωτικών ή υπάρχουν σ' αυτές τις χώρες επικηρυγμένες τρομοκρατικές οργανώσεις καθώς και εμβάσματα από χώρες που θεωρούνται φορολογικοί παράδεισοι.
- Δημιουργία μεγάλων υπολοίπων λογαριασμών καταθέσεων, μη δικαιολογούμενη από τον κύκλο εργασιών της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πελάτη και ακολούθως μεταφορά τους σε λογαριασμούς στο εξωτερικό. Δυσεξήγητες ηλεκτρονικές μεταφορές κεφαλαίων με σκοπό μέσω λογιστικών μεθοδεύσεων και τεχνικών την δημιουργία δυσκολίας ανίχνευσης των τελικών δικαιούχων.
- Συνεχείς πιστώσεις τραπεζικού λογαριασμού με ταξιδιωτικές ή τραπεζικές επιταγές σε ξένο συνάλλαγμα ιδιαίτερα όταν προέρχονται από το εξωτερικό.

ε. ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΜΕ ΤΗ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Αναφερόμαστε στην εκούσια μεσολάβηση τραπεζών για την οποία γνωστές από τον τύπο είναι ελάχιστες περιπτώσεις όπως της τράπεζας BCCI.

- Αλλαγές στην συμπεριφορά και τρόπο ζωής του υπαλλήλου π.χ. σπάταλο τρόπο ζωής ή αποφυγή λήψης κανονικών αδειών διακοπών.
- Αλλαγές στην αποτελεσματικότητα του υπαλλήλου ή του στελέχους π.χ. αξιοσημείωτη αύξηση πωλήσεων υπηρεσιών 'τοις μετρητοίς' ή απρόσμενη αύξηση παραγωγικότητας εργασιών του.
- Οποιαδήποτε συναλλαγή με αντιπρόσωπο εταιρίας όπου η ταυτότητα του τελικού δικαιούχου ή συναλλασσόμενου είναι άγνωστη ή ανεπαρκώς προσδιορισμένη σε αντίθεση με την συνήθη διαδικασία για αυτόν τον τύπο των εργασιών.

Στ. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΕΓΓΥΗΜΕΝΑ Ή ΜΗ ΔΑΝΕΙΑ

- Πελάτες που απρόσμενα εξοφλούν προβληματικά δάνεια.
- Υποβολή αίτησης για λήψη δανείου με εμπράγματη εξασφάλιση και διαπίστωση ότι τα προσφερόμενα περιουσιακά στοιχεία για ασφάλεια δανείου δεν έχουν εύλογη προέλευση ή είναι ασυμβίβαστα προς την οικονομική κατάσταση των αιτούντων.
- Υποβολή αίτησης από πελάτη για πιστοδότηση και διαπίστωση ότι η πηγή της ίδιας συμμετοχής του είναι αδιαφανής.

7. ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΝΔΙΚΑΤΑ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Τα πλέον γνωστά διεθνή συνδικάτα του οργανωμένου εγκλήματος που απλώνουν τα «πλοκάμια» τους σε πολλές χώρες είναι:

- **Sicilian Mafia:** Η διαβόητη Σικελική μαφία με τις άλλες μαφιόζικες οργανώσεις της (Cosa Nostra , Camorra, Ndrangeta και Sacra Corona Unita), έχει πλέον δημιουργήσει σχολή που εκπλήσσει τους εμπειρογνώμονες με τις τεχνικές και τις μεθόδους που χρησιμοποιεί.
- **Colombian Cartels:** Η Κολομβία είναι διεθνώς γνωστή ως η χώρα της κοκαΐνης. Τα καρτέλ της κοκαΐνης φημίζονται για τις μεθόδους που χρησιμοποιούν για το ξέπλυμα και την τοποθέτηση των κεφαλαίων τους στα μεγάλα χρηματοπιστωτικά κέντρα της Ευρώπης (Λουξεμβούργο, Ελβετία, Γερμανία).
- **Chinese Triads:** Τους ενδιαφέρουν κυρίως τα παράνομα παιχνίδια, στοιχήματα, εκβιασμοί και δραστηριοποιούνται από πολλά χρόνια στις κοινότητες των Κινέζων σε όλο τον κόσμο.
- **Russian Mafias:** Οι οργανώσεις της ρωσικής μαφίας δημιουργήθηκαν μετά την κατάρρευση του παλαιού πολιτικού καθεστώτος, αλλά γρήγορα απέκτησαν μεγάλη

φήμη στο πεδίο του ξεπλύματος. Οι μαφίες των Ρώσων, Γεωργιανών, Τσετσένων και Ουκρανών αναπτύσσουν έντονη δραστηριότητα στη διακίνηση ναρκωτικών, την κλοπή έργων τέχνης, στο εμπόριο όπλων, στην πορνεία, στις κλοπές αυτοκινήτων κ.λ.π. Τελευταία η ρωσική μαφία αναπτύσσει έντονη δραστηριότητα στη χώρα μας.

Άλλες τοπικές μαφίες που δραστηριοποιούνται είναι η Τουρκική στις αγορές ναρκωτικών, οι Γιαπωνέζοι Yakuza, οι Τζαμαϊκανοί Posses, τα δίκτυα των εγκληματιών και απατεώνων της δυτικής Αφρικής όπως οι Νιγηριανοί, των οποίων θύματα υπήρξαν και αρκετοί Έλληνες.

Η αλβανική μαφία τα τελευταία χρόνια έχει αναπτύξει έντονη δραστηριότητα σε όλο το κόσμο, στη χώρα μας δραστηριοποιείται στο τομέα των ναρκωτικών, στην πορνεία, στο εμπόριο όπλων, στο λαθρεμπόριο κ.λ.π. Η αλβανική μαφία έχει στήσει δίκτυο ξεπλύματος από εταιρίες που λειτουργούν στην Ελλάδα, Αλβανία και τα Σκόπια ενώ έντονη είναι η δράση της και στις Η.Π.Α. Θεωρείται ότι Αλβανοί έχουν την αγορά ηρωίνης στην Ελβετία και στην Γερμανία. Εξάλλου από στοιχεία, που έχει στη διάθεσή της η ιταλική αστυνομία, προκύπτει ότι υπάρχει μεγάλη συνεργασία μεταξύ του αλβανικού υπόκοσμου και της οργάνωσης της ιταλικής μαφίας που έχει βάση την ακτή της Αδριατικής και είναι γνωστή ως *Sacra Corona Unita*¹³.

Τέλος, μεγάλη έκταση έχουν λάβει και οι διασυνδέσεις διαφόρων τρομοκρατικών οργανώσεων με το διεθνές οργανωμένο έγκλημα.

¹³ Γεωργίου Τραγάκη, 'Ο νόμος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες', ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, Αθήνα 1995, σελ 14.

Εφημερίδα ΒΗΜΑ, 7.12.97, «Το πέρασμα της Αδριατικής και τα κυκλώματα που ελέγχει η Ιταλική *Cosa Nostra*.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΑΡΧΗ «ΓΝΩΡΙΖΕ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ ΣΟΥ»

Όσα αναφέρθηκαν παραπάνω σχετικά με τον εντοπισμό των ύποπτων συναλλαγών, τα κριτήρια προσδιορισμού καθώς και η τυπολογία τους δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να οδηγήσουν στο αντίθετο από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι στις συναλλαγές αυτές μπορεί να υποκρύπτεται ξέπλυμα χρημάτων, είναι όμως πολύ πιθανό να πρόκειται για νόμιμες ενέργειες.

Είναι άλλωστε γνωστό ότι οι παράνομες συναλλαγές, που υποκρύπτουν πρόθεση νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές ενέργειες, αποτελούν ιδιαίτερα μικρό ποσοστό του καθημερινού όγκου των συναλλαγών.

Επισημαίνεται επίσης ότι τη βάση της τραπεζικής δραστηριότητας αποτελεί η πεποίθηση των συναλλασσομένων ότι η διαχείριση των περιουσιακών τους στοιχείων και υποθέσεων, γίνεται κάτω από συνθήκες απόλυτης ασφάλειας και εχεμύθειας.

Όπως γίνεται αντιληπτό, η αντιμετώπιση των περιπτώσεων που ενδεχομένως παρουσιαστούν απαιτεί μεγάλη διακριτικότητα και ιδιαίτερη προσοχή, σε συνδυασμό πάντα και με το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει για το απόρρητο των συναλλαγών, ώστε και προβλήματα να μην ανακύπτουν με την πελατεία και να είναι εφικτή η ανίχνευση κάθε ύποπτης συναλλαγής από τις αρμόδιες αρχές που ερευνούν μία υπόθεση ξεπλύματος χρημάτων.

Μέσα στα πλαίσια αυτά, η γενική αρχή «Γνώριζε τον πελάτη σου» αποκτά όλο και μεγαλύτερη αξία, καθώς διαπιστώνεται ότι το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος γίνεται με πολύπλοκες διαδικασίες, μεθόδους και τεχνικές.

Η απόδειξη της ταυτότητας του συναλλασσόμενου ανάγεται στην αρχή αυτή. Ανάλογα με το αν ο πελάτης είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, περιστασιακός ή ενεργεί για λογαριασμό τρίτου, απαιτείται ιδιαίτερη αντιμετώπιση ως προς τις διαδικασίες που αφορούν την επαλήθευση της ταυτότητάς του.

i. ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Η απόδειξη της ταυτότητας γίνεται με την επίδειξη του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου ή άλλου δημοσίου εγγράφου. Από τα στοιχεία πρέπει πάντως να προκύπτουν:

- Η παρούσα διεύθυνση κατοικίας.
- Το ήδη ασκούμενο επάγγελμα.
- Η επαγγελματική διεύθυνση του συμβαλλόμενου ή συναλλασσόμενου.

Να επισημανθεί ότι τα καλύτερα αποδεικτικά έγγραφα είναι εκείνα που είναι δύσκολο να αποκτηθούν παράνομα και εκδίδονται από δημόσιες αρχές.

Σε περίπτωση αμφιβολιών, υπάρχουν σήμερα πολλές δυνατότητες για την επαλήθευση του ονόματος και της διεύθυνσης της μόνιμης κατοικίας, όπως:

- Επαλήθευση μέσω τηλεφωνικών καταλόγων.
- Προσκόμιση πρόσφατου λογαριασμού ενός οργανισμού ή επιχείρηση κοινής ωφέλειας.
- Επαγγελματικά μητρώα, επιμελητήρια.
- Επιτόπια επιβεβαίωση με διακριτική επίσκεψη υπαλλήλου.

ii. ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Αν ο τρίτος, για λογαριασμό του οποίου ενεργεί ο συμβαλλόμενος ή συναλλασσόμενος, είναι νομικό πρόσωπο η απόδειξη της ταυτότητάς του θα γίνεται κατά τη διαδικασία που τηρείται από τα πιστωτικά ιδρύματα για τη νομιμοποίηση των νομικών προσώπων, τουλάχιστον για τις παρακάτω μορφές εταιριών:

- ανώνυμες εταιρίες και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, με την υποβολή του φύλλου εφημερίδας της κυβερνήσεως του τεύχους Ανωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης, όπου έχει δημοσιευθεί περίληψη του καταστατικού της εταιρίας, που περιέχει εκτός των άλλων (ω. 1599/86 «σχέσεις κράτους – πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου ταυτότητας και άλλες

διατάξεις», άρθρο 21, παρ. 3) την επωνυμία, την έδρα, το σκοπό, τον αριθμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου και τα ονόματα των διαχειριστών της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.), τον τρόπο εκπροσώπησης της εταιρίας και τον αριθμό και χρονολογία της απόφασης της αρχής που ενέκρινε τη σύσταση της ανώνυμης εταιρίας ή τον αριθμό της πράξης καταχώρησης του άρθρου 8 παρ. 1 του Ν. 3190/1955 «περί εταιριών περιορισμένης ευθύνης» καθώς και των Φ.Ε.Κ με τις τυχόν τροποποιήσεις του καταστατικού που αφορούν τα παραπάνω.

- Προσωπικές εταιρίες, με υποβολή επικυρωμένου αντιγράφου του αρχικού εταιρικού συμφώνου που έχει κατατεθεί στο πρωτοδικείο καθώς και τυχόν τροποποιήσεών του.
- Αλλοδαπές εταιρίες, με υποβολή των αναγκαίων νομιμοποιητικών εγγράφων (καταστατικό, πρακτικό Δ.Σ. εκπροσώπησης εταιρίας κ.λ.π.)

iii. ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ

Στις περιπτώσεις περιστασιακών πελατών απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή κατά την εξακρίβωση των στοιχείων. Συνήθως, στις περιπτώσεις αυτές, η τράπεζα χρησιμοποιείται προσωρινά ως διαμετακομιστικός σταθμός προς διευκόλυνση για τη διακίνηση μεγάλων ποσών.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται όταν κατατίθεται κεφάλαια σε υφιστάμενο λογαριασμό από άτομα άγνωστα στην τράπεζα, τα οποία δεν συνδέονται ή δεν έχουν σχέση με την εντολή για το λογαριασμό και αμέσως μετά την τροφοδότηση του λογαριασμού αυτού, δίνεται η εντολή για τη μεταφορά των ποσών σε άλλη τράπεζα στο εσωτερικό και συνήθως στο εξωτερικό.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΚΤΗ

ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ & ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Υπόθεση BCCI (Bank of Credit and Commerce International)

Ο τραπεζικός όμιλος BCCI (Bank of Credit and Commerce International)¹⁴ ήταν από τους μεγαλύτερους ομίλους ιδιωτικών τραπεζών στο κόσμο η κύρια δραστηριότητα του οποίου ήταν η χρηματοδότηση του διεθνούς εμπορίου με τις αναπτυσσόμενες χώρες, αποτελούνταν από μια εταιρεία συμμετοχών ως επικεφαλής του ομίλου με καταστατική έδρα το Λουξεμβούργο και θυγατρικές τράπεζες με καταστατική έδρα το Λουξεμβούργο αλλά και τα νησιά Cayman. Η BCCI ιδρύθηκε το 1972 από ομάδα υψηλόβαθμων Πακιστανών. Οι αποφάσεις λαμβάνονταν στο Λονδίνο και το Πακιστάν. Η επιχειρηματική διάρθρωση του ομίλου καταστύωσε αδύνατη την άσκηση ενοποιημένης εποπτείας με αποτέλεσμα καμία τραπεζική εποπτική αρχή να μην είναι σε θέση να προβλέψει την κατάρρευσή του (απώλειες 12 δις λίρες Αγγλίας περίπου). Λειτουργούσε σε 60 χώρες και την εποπτεία της μοιράζονταν η Τράπεζα της Αγγλίας, τα νησιά Cayman και το Λουξεμβούργο, γεγονός που δυσχεραίνει την απόδοση ευθυνών.

Η Κεντρική Τράπεζα της Αγγλίας¹⁵ θα υποχρεωθεί να υπερασπιστεί τις κινήσεις που έκανε κατά τη διάρκεια της χρεοκοπίας, της BCCI το 1991.

Η Deloitte & Touche, που είχε αναλάβει τη ρευστοποίηση της Bank of Credit and Commerce International (BCCI), κατέθεσε αγωγή ύψους 1 δις λιρών εναντίον της Τράπεζας της Αγγλίας σχετικά με τον εποπτικό ρόλο που διαδραμάτισε μέχρι την πολύκροτη κατάρρευση που είχε προκαλέσει σοκ στη διεθνή αγορά.

Πρόκειται για την πρώτη δικαστική περιπέτεια που αντιμετωπίζει η Τράπεζα στην 300ετή ιστορία της. Εάν η Bank of England (BoE) χάσει τη δίκη, θα πληρώσουν οι φορολογούμενοι πολίτες, ενώ εάν κερδίσει θα δώσουν αποζημιώσεις οι πιστωτές της BCCI.

Σύμφωνα με τις κατηγορίες της Deloitte & Touche, που εκπροσωπεί πάνω από 6.500 Βρετανούς καταθέτες, η BoE εσφαλμένα έδωσε άδεια στην BCCI και έδρασε εγκαίρως ώστε

¹⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Bank_of_Credit_and_Commerce_International#Closure_of_the_bank.3F

¹⁵ Euro2day.gr 13.01.2004 άρθρο "Στα δικαστήρια η BoE (Bank of England) για την υπόθεση BCCI

να ανακαλέσει αυτή την άδεια, όταν η ΒCCI κατέρρευσε υπό το βάρος κατηγοριών για παράνομες συναλλαγές, ξέπλυμα χρήματος και επαφές με τρομοκρατικές οργανώσεις.

Η υπόθεση είναι πιθανό να αποδειχθεί η δαπανηρότερη στη νομική ιστορία.

Υπόθεση 'Τρωίλος'¹⁶

Η «Τρωίλος» είναι η χρηματιστηριακή εταιρεία που πούλησε το κρατικό δομημένο ομόλογο των 130 εκατ. ευρώ στο ταμείο των δημοσιογράφων, το ΤΣΠΕΑΘ, στο 100% της ονομαστικής του αξίας και το οποίο στη συνέχεια επαναγόρασε η Proton Bank.

Οι έρευνες αυτές είχαν αρχίσει πριν από το «κλείσιμο» της «Τρωίλος» -δηλαδή από τα μέσα του 2006- και συνεχίστηκαν μέχρι και τις αρχές του 2007, λόγω των ύποπτων συναλλαγών και των υπερβολικών προμηθειών που εισέπραττε η χρηματιστηριακή εταιρεία.

Η έρευνα καταγράφει τις συναλλαγές αυτές και ενημερώνει την ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για τα ύποπτα στοιχεία που έχουν εντοπισθεί, όπως και για την αδυναμία των υπευθύνων της «Τρωίλος» να δώσουν στοιχεία που να τις δικαιολογούν.

Στην «Τρωίλος» εμφανίζονται δύο ειδών συναλλαγές που έχουν γίνει αντικείμενο έρευνας. Εκείνες που αφορούν την αγοραπωλησία υψηλής τεχνολογίας και την παροχή χρηματιστηριακών υπηρεσιών και οι αγοραπωλησίες ομολόγων. Έτσι η «Τρωίλος» εμφανίζεται :

- Να «αγοράζει» εξαιρετικά ακριβά λογισμικά προγράμματα από δύο - τρεις εταιρείες υψηλής τεχνολογίας, χωρίς τα τιμολόγια που έχει προσκομίσει να παρέχουν συγκεκριμένα στοιχεία που να δικαιολογούν τις εξαιρετικά υψηλές τιμές στις οποίες τα αγοράζει. Όταν

¹⁶ Ελευθεροτυπία, απογευματινή αδέσμευτη εφημερίδα άρθρο Γ. Αγγέλη 22.07.2007

ζητήθηκαν τα σχετικά στοιχεία η εταιρεία εμφανίσθηκε αδύναμη να τα παράσχει. Κατά τις αρχές που διεξήγαγαν την έρευνα, δεν δικαιολογούνται οι αγορές τόσο ακριβών -και απροσδιόριστων όσον αφορά τα χαρακτηριστικά τους- προγραμμάτων, αφού όλες κι όλες οι συναλλαγές της «Τρωίλος» δεν ξεπερνούν τις 6-7 στο σύνολό τους και σε κάθε περίπτωση δεν απαιτούσαν «υψηλή τεχνολογία».

- Να «πουλάει» στη συνέχεια «υπηρεσίες», ανάλογα «ακριβές» σε μία από τις τέσσερις ελληνικές ΑΧΕΠΕΥ που έχουν εμπλακεί στην υπόθεση των ομολόγων, αλλά τα τιμολόγια που συνοδεύουν την πώληση των χρηματιστηριακών υπηρεσιών δεν δικαιολογούν την πολύ υψηλή τιμολόγησή τους.

- Όλες οι συναλλαγές αυτές πληρώθηκαν με ρευστό και όχι με την μεταβίβαση των ποσών σε τραπεζικούς λογαριασμούς, γεγονός που επίσης έχει κινήσει τις υποψίες των αρχών. Στον φάκελο που έχει στη διάθεσή της η Ε.Κ. υπογραμμίζεται ότι οι συγκεκριμένες συναλλαγές υποκρύπτουν «ξέπλυμα» χρήματος.

- Η Ελληνική Τράπεζα ήταν η πρώτη που εντόπισε τις σχετικές συναλλαγές και ενημέρωσε της τραπεζικές εποπτικές αρχές. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στην κατοχή της η ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, οι τράπεζες μέσω των οποίων κινήθηκαν οι συναλλαγές της «Τρωίλος» που δεν μπορούσαν να γίνουν σε ρευστό ήταν η Ελληνική Τράπεζα, η ΗVB και η Alpha. Οι συναλλαγές αυτές έχουν να κάνουν με τη μεταβίβαση χρημάτων από τα ταμεία για τις αγορές των κρατικών ομολόγων.

- Οι αρχικές αγοραπωλησίες ομολόγων από την «Τρωίλος» εντοπίστηκαν ως «μη νόμιμες» από τις κυπριακές αρχές λόγω του υψηλού ποσοστού προμηθειών που ήταν από 1% έως και 1,5%. Η μοναδική συναλλαγή στην οποία δεν εμφανίζεται «προμήθεια» είναι αυτή που αφορά το δομημένο ομόλογο των 130 εκατ. ευρώ, για το οποίο όμως, όπως σημειώνουν οι αρχές, η προμήθεια έχει ενσωματωθεί στην τιμή αγοράς, η οποία ήταν στο 100% της ονομαστικής του αξίας. Η συγκεκριμένη «μέθοδος» υιοθετήθηκε από την «Τρωίλος» -όπως εξήγησαν στην «Οικονομία» στελέχη των εποπτικών αρχών- όταν η εταιρεία άρχισε να δέχεται πιέσεις από τις σχετικές έρευνες που είχαν αρχίσει το δεύτερο εξάμηνο του 2006.

Σύμφωνα με την εικόνα που έχουν αρχίσει να διαμορφώνουν οι κυπριακές αρχές για τη δραστηριότητα της «Τρωίλος», η εταιρεία αυτή μετακόμισε από την Ελλάδα στην Κύπρο

όταν άρχισαν να ερευνώνται οι «κινήσεις» της στην Ελλάδα. Έτσι με δική τους πρωτοβουλία έκλεισαν την «επιχείρησή» τους στην Αθήνα και μεταφέρθηκαν στην Κύπρο, όπου ακόμα δεν εκκρεμούσε τίποτα εις βάρος τους.

Όμως οι κυπριακές αρχές την τελευταία διετία ενόψει και της ένταξης στην ευρωζώνη έχουν «σφίξει» τα λουριά προκειμένου να απαλλαγούν από τη φήμη του φορολογικού και χρηματιστηριακού «παραδείσου» που αντιμετώπιζει «χαλαρά» το ξέπλυμα χρήματος.

Αποτέλεσμα αυτού ήταν να εντοπισθεί αμέσως η δραστηριότητα της «Τρωίλος» και να «κλείσει».

Τα ερωτήματα που έχουν δημιουργηθεί και παραμένουν αναπάντητα αφορούν πλέον τόσο την ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς όσο και την Τράπεζα της Ελλάδος. Και οι δύο αρχές έχουν ενημερωθεί τόσο για τις υπερβολικές προμήθειες που έχουν εντοπισθεί όσο και για το «ύποπτο» των συναλλαγών σε ρευστό που έχουν καταγραφεί μεταξύ της «Τρωίλος» και εταιρειών υψηλής τεχνολογίας και συγκεκριμένης χρηματιστηριακής εταιρείας.

Υπόθεση Yukos¹⁷

Πριν από δύο χρόνια, η ισπανική αστυνομία συνέλαβε 41 άτομα στο μεσογειακό θέρετρο Μαρμπέγια ως ύποπτα συμμετοχής στο μεγαλύτερο δίκτυο ξεπλύματος μαύρου χρήματος στην Ευρώπη αξίας τουλάχιστον 250 εκατ. ευρώ και με διασυνδέσεις στη Ρωσία, στις ΗΠΑ και στον Καναδά. Μαφιόζικες συμμορίες φέρεται να διοχέτευαν παράνομως στο εξωτερικό κεφάλαια της μεγάλης ρωσικής πετρελαϊκής εταιρείας Yukos με τη συνεργασία τουλάχιστον ενός διεφθαρμένου υπαλλήλου της εταιρείας. Αυτό είχε ανακοινώσει το ισπανικό υπουργείο Εσωτερικών.

Αστυνομικές πηγές δήλωσαν πως τεράστια ποσά μεταβιβάστηκαν από λογαριασμούς που είχε η Yukos σε ρωσικές τράπεζες, χωρίς απ' ό τι φαίνεται να γνωρίζουν τίποτε η εταιρεία ή οι ρωσικές φορολογικές αρχές.

¹⁷ Εφημερίδα - Η καθημερινή - kathimerini.gr άρθρο "Τα κεφάλαια της Yukos και η Cosa Del Sol" 22.09.2007

Η αστυνομία θεωρούσε από καιρό την Κόστα ντελ Σολ ως την ευρωπαϊκή εστία των επιχειρήσεων της διεθνούς μαφίας και Ρώσοι είχαν συρρεύσει εκεί στη δεκαετία του 1990 μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης. Αλλά τα ύποπτα κεφάλαια δεν ήταν μόνον από τη Υγκος. Κάποια φέρεται να προήλθαν από συμμορίες που εμπλέκονται σε λαθρεμπόριο ναρκωτικών, φόνους κατά παραγγελία, απαγωγές, εκβιασμούς, λαθρεμπόριο όπλων, φορολογικές απάτες και πορνεία. Το «βρώμικο» χρήμα μεταβιβάζονταν σε ολλανδική εταιρεία, η ισπανική θυγατρική της οποίας τα επένδυε σε ακίνητα χρησιμοποιώντας ως μεσάζοντα το δικηγορικό γραφείο DVA.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρακάτω περίπτωση αφορά την κατηγορία της τράπεζας Κύπρου και μιας βρετανικής για ξέπλυμα χρήματος. Η αμερικανική κυβέρνηση φέρεται να μηνύει την Τράπεζα Κύπρου¹⁸ και τη βρετανική Lloyds TSB Bank για εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια, ισχυριζόμενη ότι οι παραπάνω τράπεζες παραβίασαν την ομοσπονδιακή νομοθεσία για ξέπλυμα χρήματος, σύμφωνα με πρωινή ανταπόκριση του ειδησεογραφικού πρακτορείου Bloomberg.

Σύμφωνα με το Bloomberg η κυβέρνηση έχει ζητήσει από την Τράπεζα Κύπρου 162 εκατομμύρια δολάρια και από τη Lloyds TSB Bank, θυγατρική του μεγαλύτερου βρετανικού τραπεζικού ομίλου σε καταναλωτικά δάνεια, Lloyds TSB Group, 130 εκατομμύρια δολάρια.

Η τράπεζα της Κύπρου όμως δεν αναμένει σημαντικές οικονομικές και επιχειρηματικές επιπτώσεις ως αποτέλεσμα των αγωγών, καθότι οι πολιτικές αγωγές -κατά τη γνώμη της- με βάση τα γεγονότα και τη νομοθεσία είναι αβάσιμες.

¹⁸ Euro2day άρθρο 16.10.2007 "Τράπεζα Κύπρου: Κατηγορείται για ξέπλυμα χρήματος"

Η παρακάτω περίπτωση εξελίχθηκε στην Αυστραλία. Μία εταιρεία μεταφοράς κεφαλαίων υποψιάστηκε μία πελάτισσα: Δεχόταν σε τακτά χρονικά διαστήματα εμβάσματα¹⁹, τα οποία δεν εισέπραττε η ίδια, αλλά μία φίλη της με εξουσιοδότηση. Σύμφωνα με τη FATF, οι περιπτώσεις ξεπλύματος με εμβάσματα, συνήθως έχουν αυτή τη μορφή: Μικροκαταθέσεις σε πολλούς τραπεζικούς λογαριασμούς διαφόρων τραπεζών και οι εισπράξεις γίνονται από ένα άλλο πρόσωπο με εξουσιοδότηση. Συνήθως οι περιπτώσεις αυτές σχετίζονται με ξέπλυμα χρήματος που έχει προέλθει από σωματεμπορία.

(kathimerini.gr 22 Σεπτεμβρίου 2007 άρθρο “ Εμβάσματα σε μετανάστες”)

Μια άλλη περίπτωση είναι αυτή με την επιχείρηση διαμαντιών²⁰. Ένας από τους λογαριασμούς μιας εταιρείας διαμαντιών εμφανίστηκε να λαμβάνει μεγάλα ποσά σε δολάρια από καταθέσεις άλλων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνταν στον ίδιο χώρο. Ένας από τους διευθυντές της εταιρείας διατηρούσε έναν λογαριασμό σε άλλη τράπεζα στο εξωτερικό. Η αστυνομία είχε ήδη την πληροφορία ότι είχε ξεκινήσει έρευνα σχετικά με τα συγκεκριμένα φυσικά πρόσωπα και τη μεταφορά διαμαντιών από την Αφρική. Τα μεγάλα ποσά που μεταφέρθηκαν από την εταιρεία εμπορίας διαμαντιών στέλνονταν κυρίως στο ίδιο πρόσωπο που κατοικούσε σε άλλο κράτος. Πηγές της αστυνομίας αποκάλυψαν ότι το πρόσωπο αυτό και τα άλλα δύο είχαν ρευστοποιήσει επιταγές για την αγορά διαμαντιών από έναν επαναστατικό στρατό σε μια αφρικανική χώρα. Τότε τα διακίνησαν λαθραία σε άλλη χώρα για λογαριασμό μιας τρομοκρατικής οργάνωσης.

Άλλο παράδειγμα με πολλές παραλλαγές είναι αυτό με την ασφάλεια πολυτελών αυτοκινήτων²¹. Κάποιοι έκλεβαν πολυτελή αυτοκίνητα από μία χώρα και στη συνέχεια άλλαζαν τον αριθμό πλαισίου και τον αριθμό κυκλοφορίας και τα ασφάλιζαν. Μετά τα μετέφεραν σε μία άλλη χώρα, όπου προκαλούσαν ατύχημα και σημαντική ζημιά. Εισέπρατταν την αποζημίωση από την ασφαλιστική εταιρεία και η απόδειξη της εισπραχής ήταν η νομιμοποίηση του «βρώμικου» χρήματος.

¹⁹ Kathimerini.gr άρθρο “Εμβάσματα σε μετανάστες” 22.09.2007

²⁰ Kathimerini.gr άρθρο “ Επιχείρηση διαμαντιών” 22.09.2007

²¹ Kathimerini.gr άρθρο “ Ακριβά αυτοκίνητα και ξέπλυμα χρήματος” 22.09.2007

Η παρακάτω περίπτωση αφορά ξέπλυμα χρήματος μέσω φιλανθρωπικού ιδρύματος²². Μία τράπεζα ανέφερε ότι ένας ιδιώτης που είχε μισθό περίπου 17.000 δολαρίων τον χρόνο πραγματοποιούσε τζίρο στον λογαριασμό του γύρω στα 356.000 δολάρια. Οι έρευνες έδειξαν ότι ο συγκεκριμένος ιδιώτης δεν υπήρχε και ότι ο λογαριασμός είχε ανοιχθεί παράνομα. Περαιτέρω έρευνα αποκάλυψε ότι ο λογαριασμός είχε σχέση με μία φιλανθρωπική οργάνωση από ξένη χώρα και ότι τον χρησιμοποιούσαν για τη συγκέντρωση κεφαλαίων για μία τρομοκρατική οργάνωση.

Η παρακάτω περίπτωση αφορά έναν ιδιώτη ο οποίος είχε έναν λογαριασμό όψεως και έναν λογαριασμό ταμιευτηρίου στη χώρα Χ (δεν αναφέρεται), αλλά κατοικούσε σε μία άλλη γειτονική²³. Η Τράπεζα, στην οποία διατηρούσε τους λογαριασμούς, παρατήρησε σταδιακή ανάληψη χρημάτων και αποφάσισε να παρακολουθήσει τις κινήσεις των λογαριασμών. Οι υποψίες της Τράπεζας ενισχύθηκαν όταν ένα όνομα, παρόμοιο με εκείνο του κατόχου των λογαριασμών, εμφανίστηκε στις λίστες του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών στο Αφγανιστάν. Από έρευνα της εποπτικής αρχής προέκυψε ότι και οι δύο τραπεζικοί λογαριασμοί είχαν ανοιχτεί το 1990 και είχαν τροφοδοτηθεί με μετρητά. Τον Μάρτιο του 2000 ο ιδιώτης έκανε μία μεγάλη μεταφορά από τον λογαριασμό ταμιευτηρίου στον όψεως. Τα κεφάλαια αυτά χρησιμοποιήθηκαν για την πληρωμή ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου ζωής και για την αγορά αποταμιευτικών προϊόντων. Από τα μέσα του Απριλίου 2001 ο ιδιώτης έκανε μεγάλες μεταφορές από τον λογαριασμό ταμιευτηρίου προς τον όψεως. Τα κεφάλαια αυτά μεταφέρονταν στο εξωτερικό σε διάφορα πρόσωπα και εταιρείες. Τον Μάιο του 2001 ο ιδιώτης πούλησε τα αποταμιευτικά προϊόντα και μετέφερε τα κέρδη σε λογαριασμούς εταιρειών που είχαν έδρα την Ασία και σε μία εταιρεία που ιδρύθηκε στη χώρα καταγωγής του. Επίσης, ο ιδιώτης ρευστοποίησε το ασφαλιστήριο συμβόλαιο πριν από τη λήξη του και μετέφερε το σχετικό ποσό σε έναν τραπεζικό λογαριασμό στη χώρα καταγωγής του. Η τελευταία συναλλαγή έγινε στις 30 Αυγούστου 2001, λίγο πριν από το τρομοκρατικό χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου στις ΗΠΑ.

²² Kathimerini.gr άρθρο " Φιλανθρωπικό ίδρυμα και συγκέντρωση παράνομων κεφαλαίων" 22.09.2007

²³ Kathimerini.gr άρθρο " Το ύποπτο ασφαλιστήριο ζωής" 22.09.2007

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

OFF SHORE ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

OFF-SHORE ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ (ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ - ΕΞΩΧΩΡΙΕΣ)

ΟΡΙΣΜΟΣ

Off-shore εταιρίες είναι εταιρίες που λειτουργούν ως μέσο συνεργασίας μεταξύ της χώρας όπου λειτουργεί η off shore και οποιασδήποτε άλλης χώρας που ενδιαφέρεται για τη διενέργεια εμπορικών δραστηριοτήτων, με προνομιακό φορολογικό καθεστώς και κοινό προσανατολισμό το διεθνές εμπόριο και τις διεθνείς οικονομικές δραστηριότητες. Οι off-shore έχουν τη δυνατότητα να διενεργούν δραστηριότητες κάθε είδους, όπως τραπεζικές, επενδυτικές κτλ. πάντοτε με την τήρηση των προϋποθέσεων που ορίζουν οι εκάστοτε τοπικές ιδιαιτερότητες.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των off-shore είναι:

- . Εταιρίες που συγκροτούν μια ανεξάρτητη νομική κοινότητα, απαλλαγμένη από επιδράσεις και προκαταλήψεις, έναν τρίτο οργανισμό, που παρέχει υποκειμενικές συμβουλές και απόψεις βασιζόμενες σε ανεξάρτητη έρευνα, με ιδιαίτερα προνομιακή φορολογική μεταχείριση.
- . Εξασφαλίζουν ασφαλή τρόπο διάθεσης και εκμετάλλευσης του χρήματος. Εξαιτίας της περιρρέουσας επενδυτικής πραγματικότητας, το επενδυτικό κοινό απαιτείται να έχει επιπρόσθετες πληροφορίες από μία εξωτερική ανεξάρτητη πηγή. Στο σημείο αυτό, εμφιλοχωρεί ο θεσμός των off-shore εταιριών.
- . Μπορούν να αποδειχθούν ιδιαίτερα χρήσιμες στην περίπτωση που ένας πολίτης έχει περιουσιακά αποθέματα σε διάφορες χώρες του κόσμου ή τίθεται ζήτημα κληρονομιάς αφού η φορολογική μεταχείριση είναι ιδιαίτερα ευνοϊκή.
- . Οποιοσδήποτε επιθυμεί μπορεί να δημιουργήσει μία off-shore, καθώς στις περισσότερες χώρες δεν υπάρχουν νομοθετικοί περιορισμοί που εμποδίζουν τους ενδιαφερόμενους.
- . Λειτουργούν ως «ασφαλιστική δικλείδα» για την ορθή λειτουργία των επιχειρήσεων, τη διανομή και αύξηση του κεφαλαίου, την εγγύηση για ανταπόκριση σε υποχρεώσεις, την πρόσληψη υπαλλήλων, την αγορά προϊόντων και υπηρεσιών, τη δημιουργία επαφών και τη διατήρηση ολοκληρωτικού ελέγχου.

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Βάση λειτουργίας των off-shore εταιριών είναι η νομοθεσία της χώρας που αποδέχεται τα προϊόντα εξαγωγής ή τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Από νομικής απόψεως, οι off-shore εταιρίες δεν διαφοροποιούνται από τις εγχώριες εταιρίες, ανήκουν στους πολίτες της εκάστοτε χώρας. Το βασικό τους στοιχείο είναι ότι οι εταιρίες τέτοιου είδους έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν αυθυπαρξία μόνο όταν υπάρχει αντίστοιχη πρόβλεψη και δικαιοδοσία και σε καμία άλλη περίπτωση. Στην πραγματικότητα, ο όρος off-shore δεν είναι νομικός, αλλά χρησιμοποιείται μόνο από επαγγελματίες για περιγραφή των εγχειρημάτων, που προσφέρουν πλεονεκτήματα φορολογικής απαλλαγής. Η δικαιολογητική βάση και ο λόγος που έχουν ιδρυθεί οι off-shore εταιρίες είναι κυρίως για προσέλκυση ξένων κεφαλαίων στην χώρα υποδοχής.

Πριν την καταφυγή σε μια εταιρία off-shore, πρέπει να προσδιοριστεί ο κύκλος των εργασιών, που θα διεξαχθούν μέσω αυτής και αν η χώρα που διαθέτει την εν λόγω εταιρία είναι σε θέση να εξυπηρετήσει τους συγκεκριμένους σκοπούς.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το προνομιακό καθεστώς έγκειται αφενός στους ιδιαίτερα χαμηλούς συντελεστές φορολόγησης και αφετέρου στο ότι αποφεύγεται η διπλή φορολογία.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ OFF-SHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Πλεονεκτούν έναντι των on shore κάτω από το δεδομένο ότι αφενός η νομοθετική ρύθμιση δεν τους δίνει δικαίωμα αποκάλυψης προσωπικών στοιχείων των ιδιοκτητών και αφετέρου η φορολογική μεταχείριση είναι τέτοια που καθιστά επιβεβλημένη τη χαλαρή όσο και εύκαμπτη τη διείσδυση στο φάσμα που καλύπτουν.

Όλες οι πληροφορίες παραμένουν εμπιστευτικές και τα εν λόγω αρχεία απαγορεύεται να ανατυπώνονται ή να αναδημοσιεύονται.

Οποιοσδήποτε είδος παρεχόμενης πληροφορίας ή συμβουλής παραμένει στην αποκλειστική διάθεση χρήσης του ενδιαφερομένου. Κάθε πληροφορία χρησιμοποιείται μόνο ύστερα από προηγούμενη συνεννόηση και παραχώρηση ειδικής άδειας.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ OFF-SHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ

- Σύσταση και λειτουργία χωρίς γραφειοκρατικά επίπεδα.
- Μειωμένοι φορολογικοί συντελεστές.
- Περιορισμένος νομικός έλεγχος και αποδέσμευση από τις κρατικές παρεμβάσεις.
- Απόκτηση διεθνών πιστωτικών καρτών, ανεξάρτητα από το υπάρχον πιστωτικό υπόλοιπο.
- Εξοικονόμηση αφορολόγητου εισοδήματος, το οποίο μπορεί να δαπανηθεί οπουδήποτε με τη χρησιμοποίηση της διεθνούς πιστωτικής κάρτας.
- Δυνατότητα δημιουργίας τραπεζικών λογαριασμών σε όλον τον κόσμο.
- Διαχείριση χρηματικών αποθεμάτων.
- Διατήρηση - Υποχρέωση ιδιωτικότητας με ταυτόχρονη μη δημοσιοποίηση δεδομένων και στοιχείων (υποχρέωση εμπιστευτικότητας).
- Προμήθεια επιχειρηματικών δανείων με χαμηλό κόστος.
- Προστασία από τον πληθωρισμό.
- Απαγόρευση ποσοτικών περιορισμών στις εισαγωγές και εξαγωγές.
- Ανωνυμία
- Εντεταλμένες υπηρεσίες μέσω δικηγόρων
- Νόμιμη απαλλαγή φόρων
- Καμία φορολόγηση οποιουδήποτε εισοδήματος
- Δεν απαιτούνται λογιστικές διαδικασίες
- Δεν απαιτούνται αναφορές
- Χωρίς λογιστικό έλεγχο
- Δεν απαιτούνται επαγγελματικές ή λογιστικές γνώσεις

ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ OFF-SHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ

- Επιφυλακτικότητα συναλλασσομένων
- Καθίσταται δυσχερές για την κυβέρνηση να διακρίνει το κέρδος των off-shore και το εισόδημά τους.
- Οι λογαριασμοί των off-shore είναι δύσκολο να εκτιμηθούν και να αποτιμηθούν με συνέπεια να μην είναι ευδιάκριση η φύση των πηγών και των επενδύσεων, δηλ. το αν πρόκειται π.χ. για ζέπλυμα χρήματος.
- Η εγκατάσταση στις off-shore, διατρέχει τον κίνδυνο της διαχείρισης από αφερέγγυους ανθρώπους σε απομακρυσμένα μέρη.
- Το καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής που υπάρχει στις off-shore έχει ως συνέπεια τη διαφοροποίηση του ύψους της συνταξιοδότησης στους εργαζόμενους σε αυτήν, στοιχείο που δημιουργεί ανασφάλεια στους τελευταίους.

ΧΩΡΕΣ-ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΟΙ OFF-SHORE ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Πίνακας χωρών με off-shore δραστηριότητες:

☐ ANDORRA	☐ GIBRALTAR
☐ ANGUILLA	☐ GUERNEY
☐ ANTIGUA	☐ IRELAND
☐ ANTILLES	☐ ISLE OF MAN
☐ ARUBA	☐ JERSEY
☐ AUSTRALIA	☐ LATVIA
☐ BAHAMAS	☐ LIECHTENSTEIN
☐ BAHRAIN	☐ MALTA
☐ BARBADOS	☐ MAURITIUS
☐ BELIZE	☐ MONACO
☐ BERMUDA	☐ MONTEVIDEO
☐ CANARY ISLES	☐ SWITZERLAND
☐ CANADA	☐ THAILAND
☐ CAYMAN	☐ TURKS-CAICOS
☐ COOK ISLES	☐ UAE
☐ COSTA RICA	☐ USA
☐ CYPRUS	☐ VANUATU
☐ DOMINICA	☐ W. SOMOA

Παραδείγματα στην Belize και στις Σεϋχέλλες με ενδεικτικές τιμές υπηρεσιών (χωρίς Φ.Π.Α. 19%) (πηγή www.financial-counseling-services.gr)

Belize

Η περίπτωση αυτή, συνδυάζει απόλυτα ένα σταθερό διάταγμα και μια σταθερή κυβέρνηση χωρίς δυσκολία, δωρεάν εγγραφή εντός 48 ωρών και πολύ ανταγωνιστικές τιμές.

Για υψηλότερο επίπεδο προστασίας των προσωπικών δεδομένων διαθέτουν έναν δικηγόρο ως εντεταλμένο διευθυντή ο οποίος εκδίδει ένα πληρεξούσιο για τον ενδιαφερόμενο. Αυτό εξασφαλίζει ότι οι προσωπικές του πληροφορίες δεν θα διοχετεύονται σε άλλη αρχή. Μόνο οι δικηγόροι μπορούν να προσφέρουν αυτού του επιπέδου προστασία.

Προαιρετικά / Υπηρεσίες γραφείου

- Ενός έτους στάνταρ υπηρεσιών γραφείου στην χαμηλή ετήσια τιμή των 290€
- Ενός έτους εικονικό γραφείο με επαγγελματική υπόσταση στην χαμηλή ετήσια τιμή των 1.290 €

Και τα δύο γραφεία θα λαμβάνουν υπηρεσίες που θα περιλαμβάνουν μία φημισμένη διεύθυνση με αριθμούς τηλεφώνου και FAX. Η στάνταρ υπηρεσία θα απευθύνει τις τηλεφωνικές κλήσεις σε ένα τηλεφωνητή με όλους τους χαιρετισμούς της εταιρείας σας και τα μαγνητοφωνημένα μηνύματα θα αποστέλλονται μέσω διαδικτύου. Η επαγγελματική υπηρεσία περιλαμβάνει μόνιμη τηλεφωνήτρια με ζωντανή επικοινωνία που μεταβιβάζει τις κλήσεις σε οποιοδήποτε αριθμό.

Προαιρετικός/τραπεζικός λογαριασμός

- Άνοιγμα λογαριασμού στην Αγγλία 390 €
- Άνοιγμα λογαριασμού στη Γερμανία 390 €

Οι τράπεζες προσφέρουν πλούσιο επαγγελματικό απολογισμό λογαριασμών με το τηλέφωνο, με το διαδίκτυο, με επιταγές, με ATM και πιστωτικές κάρτες. Γερμανικοί

απολογισμοί προσφέρονται κατ'εξαιρέση για Γερμανούς πολίτες. Ο απολογισμός στην Αγγλία παρέχεται σε όλες τις εθνικότητες.

Προαιρετικά/επιπρόσθετα

- Δημιουργία λογότυπου της εταιρείας 59 €

Σεϋχέλλες

Οι Σεϋχέλλες συνδυάζουν εξαιρετικά μία σταθερή νομοθετική διάταξη και μία σταθερή κυβέρνηση χωρίς δυσκολίες εγγραφής, εντός 48 ωρών σε πολύ ανταγωνιστικές τιμές. Τα έξοδα σύστασης ξεκινούν από 590€. Οι συσταθείσες εταιρείες στις Σεϋχέλλες απαλλάσσονται οποιουδήποτε φόρου, είναι εξουσιοδοτημένες να ασκούν όλους τους τύπους επαγγελμάτων και μπορούν να έχουν πελάτες, εργολάβους, προμηθευτές και υπαλλήλους από οποιαδήποτε χώρα.

Εφάπαξ αμοιβή (άνοιγμα φακέλου) γραφείου Ελλάδος 300 €

Ο πιο ακριβός προορισμός είναι το Λουξεμβούργο όπου το κόστος ίδρυσης εταιρείας off shore ανέρχεται σε 11.000 δολάρια και έπονται το Λιχτενστάιν με κόστος ίδρυσης 7.700 δολάρια, η Μάλτα με 4.500 δολάρια, οι νήσοι Cook με 4.300 δολάρια και το Isle of Man με 3.000 δολάρια.

Ο φθηνότερος προορισμός για την ίδρυση υπεράκτιας εταιρείας είναι ο Παναμάς με κόστος σύστασης off shore τα 1.000 δολάρια και ακολουθούν τα νησιά Μάρσαλ (1.200 δολάρια), η Κόστα Ρίκα (1.300 δολάρια), οι βρετανικές Παρθένοι Νήσοι και η Λιβερία (1.350 δολάρια), οι Σεϋχέλλες (1.500 δολάρια), το Μπελίζ (1.700 δολάρια), η Κύπρος (1.850 δολάρια), ο Μαυρίκιος (1.900 δολάρια), τα νησιά Τερκς & Κάικος (2.000 δολάρια), τα νησιά Ανγκίλα (2.300 δολάρια), το Γιβραλτάρ και το Χονγκ Κονγκ (2.500 δολάρια), οι Μπαχάμες (2.700 δολάρια), και τα νησιά Κεϊμάν (2.800 δολάρια). (22/9/2006, άρθρο Νένας Μαλλιάρια, capital.gr)

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ OFF-SHORE

Με την ψήφιση του Α.Ν. 89/1967 «Περί εγκαταστάσεως εν Ελλάδι αλλοδαπών Εμποροβιομηχανικών Εταιριών», δόθηκε η άδεια ιδρύσεως στην Ελλάδα αλλοδαπών Εμποροβιομηχανικών Εταιριών, οι οποίες προσομοιάζουν με το είδος και το σκοπό των off-shore εταιριών. Κύρια δραστηριότητά τους είναι η εκτέλεση εμπορικών δραστηριοτήτων και μπορούν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα κατόπιν ειδικής αδειάς η οποία πρέπει να αναφέρει:

- την ιθαγένεια της εταιρίας
- τον τύπο της
- η μορφή της
- το αντικείμενο της
- το διοικητή της

Μπορεί να συσταθεί μέσα σε διάστημα 8 ημερών από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης και να αποκτηθεί άδεια εγκατάστασης. Οι αλλοδαπές εμποροβιομηχανικές εταιρίες απολαμβάνουν δασμολογικών και φορολογικών διευκολύνσεων, υπό τον όρο ότι το αντικείμενο των εργασιών τους βρίσκεται εκτός Ελλάδας. Το μη ημεδαπό προσωπικό που απασχολείται στις εταιρίες αυτές έχει τις εξής δυνατότητες - απολαβές:

- . Άδεια παραμονής στην Ελλάδα μέχρι 2 έτη
- . Χορήγηση πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας
- . Φορολογική και δασμολογική απαλλαγή
- . Δυνατότητα ατελούς κυκλοφορίας και εισαγωγής αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσεως

Κατ' εξαίρεση μπορούν να χορηγηθούν και άλλα προνόμια ή ελαφρύνσεις στις συγκεκριμένες εταιρίες τέτοιου είδους ανάλογα με το ιδιαίτερο κάθε φορά καθεστώς.

Παραδείγματα χωρών με off-shore δραστηριότητες:

1. ISLE OF MAN

Το Isle of Man βρίσκεται στην ιρλανδική θάλασσα κοντά στην Αγγλία και καλύπτει περίπου 580 sq Km. Ο πληθυσμός του είναι γύρω στους 70.000 κατοίκους και πρωτεύουσά του το Ντάγκλας. Η οικονομία του νησιού βασίζεται στη γεωργία, στον τουρισμό και στις off-shore εταιρίες.

Η off-shore, που λειτουργεί στο εν λόγω νησί πρέπει να αποτελείται το λιγότερο από έναν υπεύθυνο ημεδαπό και ημεδαπή γραμματειακή υποστήριξη και χρησιμοποιείται για προσωπικές ή συντεχνιακές επενδύσεις, καθώς και για εμπορικές δραστηριότητες με χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Οι περιορισμοί που επιβάλλονται είναι:

. Απαραίτητα οι δραστηριότητες πρέπει να διενεργούνται εκτός των εδαφικών ορίων του νησιού.

. Δεν είναι επιτρεπτή η ανάληψη τραπεζικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων.

. Δεν επιτρέπεται η ανάληψη επενδυτικών δραστηριοτήτων που δεν καθορίζονται με σαφήνεια από τους σκοπούς ίδρυσης της εταιρίας.

. Δεν είναι δυνατή η προσφορά κεφαλαίων στο κοινό ή η αποδοχή κεφαλαίων από αυτό.

Μία off-shore έχει όλες τις εξουσίες, δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχει ένα φυσικό πρόσωπο και υποχρεούνται να διατηρούν γραφείο υποδοχής και εγγραφής στο νησί. Σε ό,τι αφορά τη χρήση των ονομάτων των εταιρών πρέπει να σημειωθεί ότι λέξεις όπως «διεθνής» ή «ευρωπαϊκός» μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο ύστερα από έγκριση της off-shore και μετά την έκδοση άδειας σύστασης που φτάνει το ύψος των 400 λιρών. Το minimum μετοχικό κεφάλαιο των off-shore ανέρχεται στο ποσό των 2.000 λιρών, δεν υποχρεούνται σε πληρωμή φόρου εισοδήματος αλλά ενέχονται σε καταβολή καθορισμένου ποσού ετησίου στην κυβέρνηση. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να κρατούν αρχεία κινητικότητας των επενδύσεων, τα οποία να αντικατοπτρίζουν την οικονομική κατάσταση της εταιρίας.

2. ΕΛΒΕΤΙΑ

Η Ελβετία είναι ένα μικρό, σχεδόν «κλειδωμένο» κράτος στην καρδιά της Ευρώπης, που λειτουργεί με δική της στρατηγική και δικούς της κανόνες. Η οικονομία της βασίζεται κυρίως στις Τράπεζες, τις Ασφάλειες και τον τουρισμό.

Σε ό,τι αφορά το φορολογικό καθεστώς που κυριαρχεί στην Ελβετία, πρέπει να σημειωθεί ότι αφήνει το μεγαλύτερο μέρος των εξουσιών στη διακριτική ευχέρεια της Κυβέρνησης, καθορίζοντας τους φόρους και ελέγχοντας το εμπόριο. Τα φορολογικά επίπεδα ποικίλουν ανάλογα με το οικονομικό επίπεδο των κατοίκων και το επίπεδο ζωής. Εξαιτίας του

ομοσπονδιακού χαρακτήρα του πολιτεύματος της Ελβετίας, δεν υπάρχει κεντρικό και ενιαίο φορολογικό σύστημα.

Το χαμηλότερο μετοχικό κεφάλαιο ανέρχεται στο ύψος των 20,000 SFr και το κόστος για την έκδοση άδειας ίδρυσης 10,000 SFr.

3. ΝΤΑΛΑΓΟΥΕΡ

Η Ντάλαγουερ είναι μία μικρή πολιτεία, που βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα των Ηνωμένων Πολιτειών και συχνά προβάλλεται ως η «Πύλη που οδηγεί στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι εταιρίες που διενεργούν δραστηριότητες εκτός των εδαφικών της ορίων δεν υπόκεινται σε κανενός είδους φορολογία. Η Ντάλαγουερ διαθέτει μία μορφή εταιριών, τις LLC, το καθεστώς των οποίων μοιάζει με το καθεστώς των off-shore εταιριών.

Οι LLC εταιρίες είναι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, που απαιτούν περίπου δύο ημέρες για να συσταθούν ύστερα από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Δεν επιτρέπεται η διεξαγωγή ασφαλιστικών και τραπεζικών εργασιών χωρίς προηγούμενη άδεια από τις αντίστοιχες αρχές.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ LLC

- ✦ Δεν απαρτίζονται υποχρεωτικά από ημεδαπούς κατοίκους.
- ✦ Δεν αναλαμβάνουν δραστηριότητες εντός της Αμερικής.
- ✦ Δεν αντλούν κεφάλαιο από τις Ηνωμένες Πολιτείες και συνακόλουθα δεν υπόκεινται σε καταβολή φόρου εισοδήματος.
- ✦ Δεν υποχρεούνται να δηλώνουν το εισόδημά τους.

Απαιτείται η συνδρομή ενός διευθυντικού προσώπου, ο οποίος είναι απαραίτητα φυσικό πρόσωπο κάθε εθνικότητας. Ο ελάχιστος αριθμός των συναλλασσομένων είναι δύο και είναι απαραίτητη η ύπαρξη οργανωμένης γραμματειακής υποστήριξης. Το κόστος για την έκδοση άδειας σύστασης ανέρχεται στο ποσό των US\$100 και το μετοχικό κεφάλαιο διαμορφώνεται αντίστοιχα και κατά περίπτωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

SWIFT

1. Τι είναι το SWIFT

Το SWIFT είναι ένα Διεθνές Δίκτυο Επεξεργασίας και Διεκπεραίωσης Δοσοληψιών με μορφή τυποποιημένων Μηνυμάτων. Απλουστευμένα και παραστατικά, το SWIFT είναι ένα ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Ιδρύθηκε τον Μάιο του 1973 από 239 τράπεζες 17 Ευρωπαϊκών και Βορειοαμερικανικών χωρών. Η ζωντανή μετάδοση Μηνυμάτων μέσω του Δικτύου SWIFT άρχισε στις 9 Μαΐου 1977 μεταξύ 518 τραπεζών από 17 χώρες. Η Ελλάδα έγινε μέλος του SWIFT το 1978. Μέσω του συστήματος SWIFT διακινούνται πάνω από 11.000.000 μηνύματα την ημέρα. Το δίκτυο SWIFT ιδρύθηκε από τράπεζες και προοριζόταν για τράπεζες. Με την προοδευτική εξάπλωσή του όμως, κατέστη διαθέσιμο και σε ορισμένα μη – τραπεζικά ιδρύματα. Το SWIFT (αρχικά των λέξεων “Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication”, Εταιρία για την Παγκόσμια Διατραπεζική Χρηματοπιστωτική Τηλεπικοινωνία, αλλά και λογοπαίγνιο με την αγγλική λέξη που σημαίνει “γρήγορος”) είναι ένας Διεθνής Οργανισμός που εδρεύει στις Βρυξέλες, διέπεται από το Βελγικό Δίκαιο και περιβάλλεται τη νομική μορφή της Συνεταιριστικής μη κερδοσκοπικής Εταιρίας. Εταίροι του είναι οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κοινότητας, στην οποία ανήκει και την οποία εξυπηρετεί, χρήστες του όμως μπορεί να είναι και μη τραπεζικά ιδρύματα, όπως Μεσίτες και Διαπραγματευτές Χρεογράφων, Οίκοι Συμψηφισμού, Εκδότες Ταξιδιωτικών Επιταγών κ.λ.π).

Το SWIFT διαθέτει μηνύματα για κάθε τραπεζική δοσοληψία και χρηματοπιστωτική λειτουργία, όπως ιδιωτικά εμβάσματα, μεταφορές κεφαλαίων μεταξύ τραπεζών, επιβεβαιώσεις αγοραπωλησιών ξένων νομισμάτων, επιβεβαιώσεις χρεώσεων / πιστώσεων, έκδοση καταστάσεων λογαριασμών, εισπράξεις αξιών, ενέγγυες πιστώσεις και εγγυητικές επιστολές, δοσοληψίες χρεογράφων, κοινοπρακτικά δάνεια, ταξιδιωτικές επιταγές κ.λ.π.

2. Οι τυποποιήσεις στα μηνύματα SWIFT

Το SWIFT διακινεί μηνύματα που έχουν τυποποιημένη μορφή και ακολουθούν ορισμένες προδιαγραφές και κωδικοποιήσεις ώστε να αποφεύγονται οι ασάφειες, οι γλωσσικές αμφισβητήσεις, η άσκοπη επέκταση σε μακροσκελείς επεξηγήσεις και να εξασφαλίζεται η εναρμόνιση των διαφορετικών πρακτικών. Παραδοχών και συναλλακτικών ηθών των χρηστών του SWIFT.

Στην προσπάθεια τυποποίησης της μορφής και του περιεχομένου των μηνυμάτων, ο οργανισμός SWIFT συνεργάζεται και με άλλους οργανισμούς, όπως ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (International Organization for Standardization, ISO), το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (International Chamber of Commerce, ICC) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τραπεζικών Προτύπων (European Committee for Banking Standards, ECBS). Στις τυποποιήσεις που χρησιμοποιούνται στα μηνύματα του SWIFT περιλαμβάνονται οι κωδικοί χωρών (ISO 3166), οι κωδικοί νομισμάτων (ISO 4217), οι κωδικοί ταυτότητας τραπεζών BIC “Bank Identifier Code” (ISO 9362), ο διεθνής αριθμός τραπεζικού λογαριασμού IBAN “International Bank Account Number” (EBS 204) κ.λ.π.

3. Κωδικός Ταυτότητας Τράπεζας (ISO Bank Identifier Code, BIC)

Σχεδόν όλες οι τράπεζες στον κόσμο, τόσο εκείνες που είναι χρήστες του SWIFT όσο και εκείνες που δεν είναι, ταυτοποιούνται με ένα συγκρότημα 8 ή 11 χαρακτήρων που ονομάζεται κωδικός BIC και απαρτίζεται από τα εξής μέρη:

- Κωδικός τράπεζας: 4 αλφαβητικοί χαρακτήρες
- Κωδικός χώρας: 2 αλφαβητικοί χαρακτήρες σύμφωνα με τον ISO 3166
- Κωδικός Τοποθεσίας: 2 αλφαριθμητικοί χαρακτήρες
- Κωδικός Υποκαταστήματος: 3 αλφαριθμητικοί χαρακτήρες. Το κεντρικό κατάστημα μιας τράπεζας σε επίπεδο χώρας και σε ορισμένες περιπτώσεις, σε επίπεδο πόλης, έχει κωδικό υποκαταστήματος -XXX-.

Ιδρύματα που δεν είναι άμεσα ενεργά στον χρηματοπιστωτικό κλάδο και κατά συνέπεια δεν έχουν δικαίωμα απόκτησης BIC μπορούν να αποκτήσουν Κωδικό Επιχειρηματικής

Οντότητας (Business Entity Identifier, BEI). Ο BEI έχει τον ίδιο τρόπο σύνταξης με το BIC, π.χ. για την Ford Motor Company είναι FOMOUS33. Τα ιδρύματα BEI δεν μπορούν να είναι Αποστολείς ή Λήπτες μηνυμάτων SWIFT, μπορούν όμως να υπάρχουν σε άλλη θέση του μηνύματος (π.χ. Εντολέας Πελάτης ή Δικαιούχος Πελάτης).

Παραδείγματα τραπεζών με περισσότερα από ένα “κεντρικά” στην ίδια χώρα:

Dresdner Bank AG (Φρανκφούρτη DRESDEFFXXX, Βερολίνο DRESDEBBXXX)

Bank of America NA (Μαϊάμι BOFAUS3MXXX, Νέα Υόρκη BOFAUS3NXXX, Σικάγο BOFAUS44XXX, Σαν Φρανσίσκο BOFAUS6XXX)

4. Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (International Bank Account Number, IBAN)

Ο IBAN, προσδιορίζει μοναδικά τον λογαριασμό ενός πελάτη ο οποίος τηρείται σε κάποια τράπεζα οπουδήποτε στον κόσμο.

Σκοπός του IBAN είναι η διευκόλυνση της αυτόματης επεξεργασίας των εγχώριων και διασυνοριακών μεταφορών κεφαλαίων, η διασφάλιση της ορθότητας των δεδομένων και ο περιορισμός της χειρογραφικής επέμβασης.

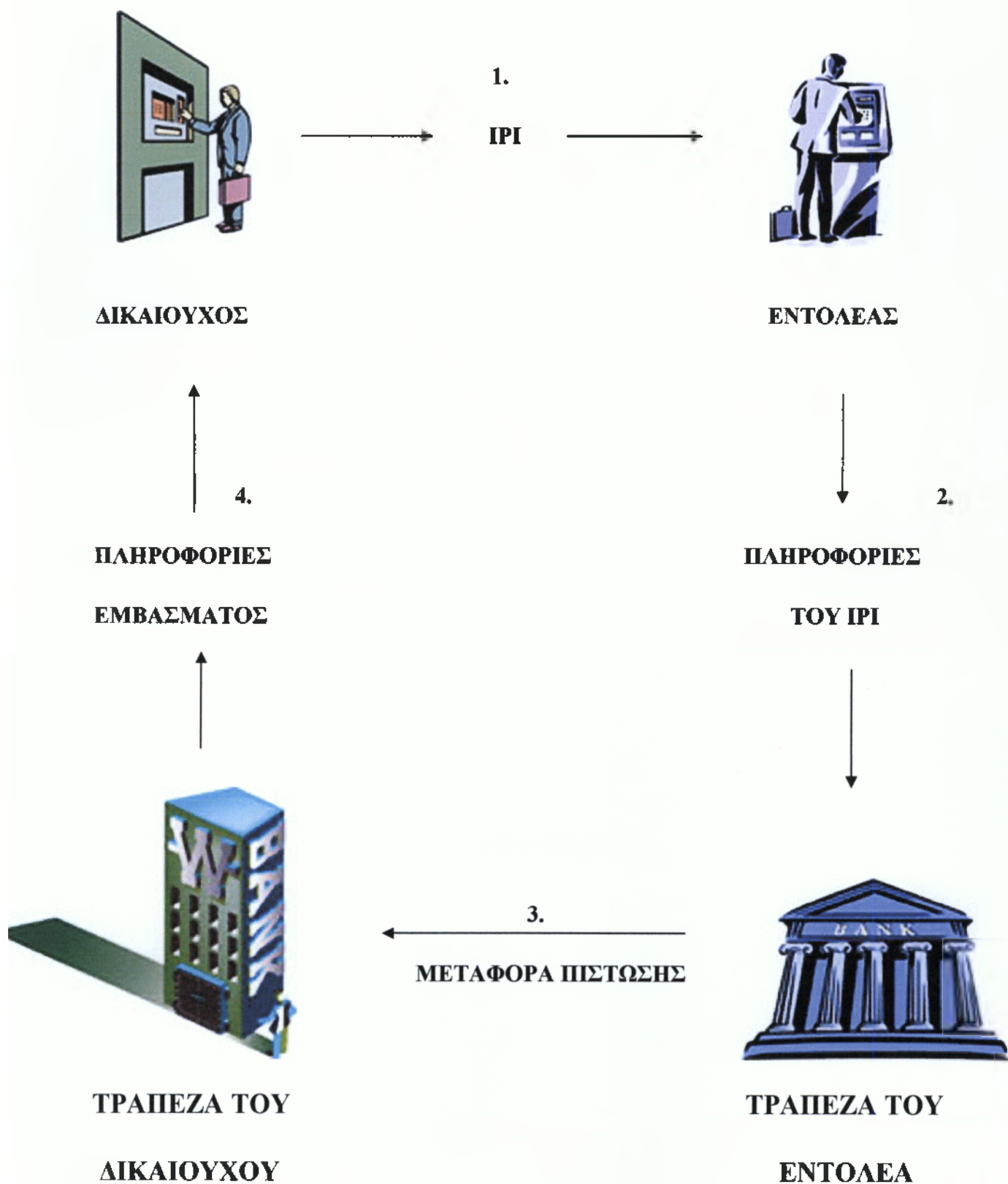
Ο IBAN έχει σταθερό πλήθος χαρακτήρων και ποικίλει από χώρα σε χώρα. Στην Ελλάδα απαρτίζεται από 27 χαρακτήρες.

Σήμερα, IBAN διαθέτουν 35 χώρες, 34 ευρωπαϊκές και μία αφρικανική.

5. Διεθνής Οδηγία Πληρωμής (International Payment Instruction, IPI)

Η IPI είναι ένα έντυπο παροχής οδηγιών για μεταφορά πίστωσης σε συνδυασμό με διασυνοριακά τιμολόγια, με στόχο τη διευκόλυνση της αυτοματοποιημένης διασυνοριακής μεταφοράς πιστώσεων, η οποία επιτυγχάνεται με την υποχρεωτική προτύπωση από τον δικαιούχο των πληροφοριών που έχουν σχέση με την πίστωση, τη χρήση του IBAN για την απεικόνιση του τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου και την οπτική ανάγνωση του εγγράφου με μηχανικούς αναγνώστες (ICR). Είναι προσωποποιημένο από τον δικαιούχο της πληρωμής, ο οποίος το αποστέλει στον εντολέα μαζί με το τιμολόγιο ή το αναφέρει σε αυτό. Ο εντολέας ολοκληρώνει την πληροφόρηση που έχει σχέση με τη χρέωσή του. Στη συνέχεια και προκειμένου να διενεργηθεί η μεταφορά της πίστωσης χρησιμοποιείται το IPI ή η πληροφόρηση που υπάρχει σε αυτό.

Η ροή της πληροφόρησης (όχι η μέθοδος επικοινωνίας) που σχετίζεται με το ΙΡΙ αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Α. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ SWIFT

Τα μηνύματα Χρήστη προς Χρήστη, ανάλογα με το είδος των τραπεζικών εργασιών που καλύπτουν, χωρίζονται στις παρακάτω εννέα κατηγορίες (συν μία κοινή ομάδα):

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
1	Ιδιωτικά Εμβάσματα
2	Μεταφορές Κεφαλαίων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων
3	Δάνεια / Καταθέσεις Συναλλάγματος – Συμφωνίες Προθεσμιακού Επιτοκίου
4	Εισπράξεις Αξιών – Πιστωτικές Επιστολές
5	Χρεόγραφα
6	Πολύτιμα Μέταλλα και Κοινοπρακτικά Δάνεια
7	Ενέγγυες Πιστώσεις – Εγγυήσεις
8	Ταξιδιωτικές Επιταγές
9	Αναφορές Υπολοίπων – Καταστάσεις Λογαριασμών – Συμψηφισμοί – Ερωτήματα Κατάστασης
n	Κοινή Ομάδα

B. ΤΥΠΟΙ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ SWIFT

Κάθε μήνυμα SWIFT προσδιορίζεται από έναν τριψήφιο αριθμό που ονομάζεται **Τύπος Μηνύματος** (Message Type).

Ο πρώτος αριθμός καθορίζει την κατηγορία του μηνύματος, ο δεύτερος την ομάδα της κατηγορίας και ο τρίτος τον τύπο του μηνύματος.

Οι τύποι μηνυμάτων SWIFT που αφορούν μεταφορές κεφαλαίων και παράγονται από την αυτόνομη εφαρμογή κίνησης κεφαλαίων είναι:

MT 103	Απλή Ιδιωτική Μεταφορά Πίστωσης, για συντομία «ιδιωτικό έμβασμα».
MT 202	Γενική Μεταφορά Κεφαλαίων Χρηματοπιστωτικού Ιδρύματος, για συντομία «διατραπεζικό έμβασμα»
MT 400	Ειδοποίηση πληρωμής (αξία προς είσπραξη), για συντομία «πληρωμή αξίας»

Γ. ΜΕΡΗ ΜΗΝΥΜΑΤΩΝ SWIFT

Κάθε μήνυμα SWIFT απαρτίζεται από τρία μέρη:

- Επικεφαλίδα. Στο application block αναγράφεται η αποστέλλουσα τράπεζα και στο basic header η λαμβάνουσα τράπεζα.
- Κείμενο. Περιλαμβάνει τα πεδία του μηνύματος, δηλαδή τα δεδομένα, οδηγίες και πληροφορίες που αυτό ενσωματώνει.
- Ενδείξεις. Προστίθεται από τον χρήστη ή από το σύστημα. Οι ενδείξεις MAC και CHK είναι κλειδαριθμοί που εξασφαλίζουν ότι το μήνυμα μεταδόθηκε ακέραιο. Οι τυχόν ενδείξεις PDE και PDM ειδοποιούν ότι το μήνυμα πιθανόν να επαναμεταδόθηκε.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται κάποια εξερχόμενα μηνύματα SWIFT τύπου MT-103, MT-110, MT-199, MT-202, και MT-999:

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ : ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (606)
ΚΙΝ.ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ 24100
ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 0000 00000
ΜΗΝΥΜΑ SWIFT : MT-103

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΗΗ/ΜΜ/ΕΕ

: SWIFT SENT TO

DEUTDEFFXXX
DEUTSCHE BANK AG
FRANKFURT, GERMANY
D-60262 FRANKFURT AM MAIN, GERMANY

20: SENDER'S REFERENCE

606/1405/2388

2 3B: BANK OPERATION CODE

CRED

32A: VALUE DATE, CURRENCY, AMOUNT

07/01/2008 EUR 510, 00

3 3B: CURRENCY, AMOUNT

EUR 510, 00

50K: ORDERING CUSTOMER

/70580926
LASPITIS M.DIMITRIOS
24100 KALAMATA GREECE

57A: ACCOUNT WITH INSTITUTION

BPAMIT3J040

59: BENEFICIARY CUSTOMER

/IT18Y0530868700 000007653321
MULTIGEST S.N.C.
FEDERAR EBASTIANELLIK
CORSO GARIBALDI, 48
URBINO ITALY

70: REMITTANCE INFORMATION

PER IL MESE GENNAIO 2008

71A: DETAILS OF CHARGES

SHA

[1/3] ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ SWIFT

COMMERCIAL BANK OF GREECE SA BRANCH
KALAMATA BRANCH 606

*Στο συγκεκριμένο μήνυμα, ο εντολέας στέλνει ένα έμβασμα από τη τράπεζά του στην Ελλάδα στην γερμανική η οποία συνεργάζεται με την ιταλική στην οποία ο δικαιούχος τηρεί λογαριασμό. Το μήνυμα περιλαμβάνει, την ημερομηνία που το ποσό θα είναι διαθέσιμο, το ύψος του λογαριασμού, την αρίθμηση του μηνύματος (αρίθμηση) καθώς και άλλες πληροφορίες που χρειάζονται για να πραγματοποιηθεί η συναλλαγή.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ : ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (606)
ΚΙΝ.ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ
24100
ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 0000 00000
ΜΗΝΥΜΑ SWIFT : MT-110

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΗΗ/ΜΜ/ΕΕ

: SWIFT SENT TO
AGRIFRPPXXX CREDIT
AGRICOLE SA BUILDING
PASTEUR, BLOC 1 PARIS
FRANCE

20: TRANSACTION REFERENCE
606/0103/2211

1: CHEQUE NUMBER
606/1366652

30: DATE OF ISSUE
070518

32A: AMOUNT
070518EUR74,99

59: PAYEE
GLOBAL COLLECT BV -REFERENCE
NUMBER: 321800079989

COMMERCIAL BANK OF GREECE
SA BRANCH: KALAMATA BRANCH
606

[1/3] ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ SWIFT

*Στη περίπτωση αυτή, ένας πελάτης επιθυμεί να ταξιδέψει στο εξωτερικό και να πάρει τα χρήματά του από εκεί. Το συγκεκριμένο μήνυμα SWIFT δηλαδή, επιβεβαιώνει την έκδοση επιταγής στη συγκεκριμένη τράπεζα.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ : ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (606)

ΚΙΝ.ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2410 0

ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 0000 00000

ΜΗΝΥΜΑ SWIFT : MT-199

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΗΗ/ΜΜ/ΕΕ

: SWIFT SENT TO

DEUTDEFFXXX
DEUTSCHE BANK AG
TAUNUSANLAGE 12
FRANKFURT AM MAIN GE

20: TRANSACTION REFERENCE

606-199-8585

01: RELATED REFERENCE

v/1101600333CINQ

79: NARRATIVE

ABOUT THE DOUBLE-PAYMENT WITH YOUR

REF: 00004545550 OF THE AMOUNT EUR 55,66. - BENEFICIARY:
LASPITIS M. DIMITRIOS. WE WANT MORE
INSTRUCTIONS ABOUT THE MT-103 THAT WE WILL SENT
YOU THE MONEY BACK: BENEFICIARY, ACCOUNT OF
BENEFICIARY.
BEST REGARDS

COMMERCIAL BANK OF GREECE
BRANCH: KALAMATA BRANCH 606

*Αυτό το μήνυμα είναι κλειδαριθμημένο, δεν μπορεί να αγνοηθεί από την άλλη τράπεζα και την υποχρεώνει να της αποστείλει οποιαδήποτε πληροφορία της ζητηθεί.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ : ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (606) ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ

ΣΦΑΚΤΗΡΙΑΣ / ΚΑΛΑΜΑΤΑ 241 00

ΑΡΜΟΔΙΟΣ :

ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 0000 - 00000

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΗΗ/ΜΜ/ΕΕ

SWIFT MESSAGE: MT-202

DATE: ΗΗ/ΜΜ/ΕΕ

*

: SWIFT SENT TO

IRVTUS3NXXX

THE BANK OF NEW YORK

NEW YORK, U.S.A.

20: TRANSACTION

REFERENCE NUMBER

606/0105/78 6029

21: RELATED

REFERENCE

TDIR00000627312

A: VALUE DATE,

CURRENCY,

AMOUNT 13/01/2007

USD 12.109,19 b7A:

ACCOUNT WITH

INSTITUTION

CHASUS33XXX

JPMORGAN CHASE BANK, N.A.

4 NEW YORK PLAZA

NEW ,YORK,NY

UNITED STATES

58A:

BENEFICIARY

INSTITUTION

ROYCCAT2XXX

ROYAL BANK OF CANADA

PAYMENT CENTRE - TORONTO

TORONTO

CANADA

*Περίπτωση μηνύματος SWIFT στην οποία εμπλέκονται 3 τράπεζες. Το μήνυμα εστάλη στη τράπεζα της Νέας Υόρκης. Ο δικαιούχος όμως τηρεί λογαριασμό στη τράπεζα του Καναδά. Επειδή όμως η Τράπεζα της Ν. Υόρκης δεν συνεργάζεται άμεσα με αυτή εμπλέκεται και η τράπεζα JP Morgan η οποία τηρεί λογαριασμούς και στις δυο. Οπότε η συναλλαγή ολοκληρώνεται επιτυχώς.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ : ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ (606)
ΚΙΝ.ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ
ΚΑΛΑΜΑΤΑ
24100 ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 000 - 0000
ΜΗΝΥΜΑ SWIFT : MT-999

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΗΗ/ΜΜ/ΕΕ

SWIFT SENT TO

MARKDEFFXXX
DEUTSCHE BUNDESBANK, ZENTRALE
WILHELM EPSTEIN STRASSE 14
FRANKFURT AM MAIN
GERMANY
20: TRANSACTION

2 0: TRANSACTION REFERENCE
606-999-Z2672E

RELATED REFERENCE
Z2z2E/061109/365

79: NARRATIVE

PLEASE FORWARD THIS MESSAGE TO DEUTSCHE POST AG NL
RENTEN SERVICE, HEINRICH VON STEPHAN STRASSE 1,
53175 BONN, GERMANY:
YOU HAVE ASKED US TO RETURN THE AMMOUNT OF: EUR
138.86, BENEFICIARY: PAPAPOYOYLOS M. IOANNIS
KLAUS 292 62 24 PATRAS GRIECHENLAND, VAL:061027,
BECAUSE BENEFICIARY DECEASED ON 121006.
WE CANT RETURN THE FUNDS YOU ASKED BECAUSE THE 2ND
BENEFICIARY OF THE JOINT ACCOUNT
NO: GR57012060600006062014323417 HAS ALREADY MADE A
WITHDRAWAL.
UNFORTUNATELY, WE CANT FOUND THE 2ND BENEFICIARY
OF THE ACCOUNT TO INFORM FOR YOUR DEMAND.
BEST REGARDS.

COMMERCIAL BANK OF
GREECE SA BRANCH
:KALAMATA BRANCH 606

*Ελεύθερο μήνυμα SWIFT. Περιλαμβάνει μόνο κάποιες πληροφορίες. Δεν έχει σχέση με συναλλαγή χρημάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Υπόδειγμα: Α

ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Κατ/μα: _____
Κ.Α. _____

(Ημερομηνία)

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗ

Όνοματεπώνυμο/Επωνυμία	A.Δ.Τ. / Διαβατήριο / Α.Φ.Μ. Ι
Διεύθυνση	Επάγγελμα/Αντικείμενο Εργασιών

Συναλλαγή Ο που

ερευνάται: I. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΕ ΜΕΤΡΗΤΑ

1. Συναλλαγή σε μετρητά, άνω των 60.000 ευρώ ή το ισοτίμο σε ξένο νόμισμα.
2. Συναλλαγή σε μετρητά άνω των 15.000 ευρώ, εφόσον το μεγαλύτερο μέρος του ποσού είναι σε χαρτονομίσματα μικρής αξίας.
3. Αγορά ή πώληση ξένων τραπεζογραμματίων ή ταξ/κών επιταγών άνω του ισοτίμου των 30.000 ευρώ.
4. Καταθέσεις σε μετρητά άνω των 15.000 ευρώ ή το ισοτίμο σε ξένο νόμισμα σε λογαριασμούς εταιριών του ΑΝ. 89/67 ή εταιριών που είναι εγκατεστημένες σε εξωχώρια χρηματοπιστωτικά κέντρα (offshore financial centres).

II. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

1. Εφόσον ο εντολέας Θ ή ο δικαιούχος δεν έχει λογαριασμό καταθέσεων στο πιστωτικό ίδρυμα, εμβάσματα προς και από το εξωτερικό άνω των 60.000 ευρώ ή το ισοτίμο σε ξένο νόμισμα, που δεν αφορούν πληρωμή για εισαγωγές/εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών.
2. Όλα τα εμβάσματα άνω των 30.000 ευρώ ή το ισοτίμο σε ξένο νόμισμα, που δεν αφορούν πληρωμή για εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, από χώρες που δεν ανήκουν στο F.A.T.F. © στον δεν υπάρχουν πλήρη στοιχεία του εντολέα, ανεξάρτητα από το εάν ο δικαιούχος έχει λογαριασμό καταθέσεων στο πιστωτικό ίδρυμα ή όχι.

III. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

1. Αίτηση για χρηματοδότηση εξασφαλισμένη με καταθέσεις.
2. Αίτηση για χρηματοδότηση με εγγύηση πιστωτικού ιδρύματος χώρας που δεν ανήκει στο F.A.T.F. ©

IV. ΟΛΕΣ ΟΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΑΝΩ ΤΩΝ 30.000 ευρώ ΜΕ ΦΥΣΙΚΑ ή ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ:

ι Αίγυπτος, Γουατεμάλα, Γρενάδα, Ινδονησία, Ισραήλ, Λίβανος, Μυσανιάρ, Νησιά Κουκ, Νησιά Μάρσαλ, Νιγηρία, Ουγγαρία, Ουκρανία, Ρωσία, Φιλιππίνες, Ντομίνικα (Dominica), Νιούε (Niue), Αγ. Κιτς & Νέβις (St. Kitts & Nevis), Αγ. Βικέντιος & Γρεναδίνες (St. Vincent & the Grenadines) και για το Ναούρου (Nauru) οποιαδήποτε συναλλαγή ανεξαρτήτως ποσού.

Νόμισμα/Ποσό συναλλαγής:

Παρατηρήσεις :

Αξιολόγηση συναλλαγής:

Κανονική συναλλαγή Έγινε αναφορά του άρθρου 4 παρ. 10 του Ν.2331/95 (εγκ. 41729 & 42288)

Υπογραφές αρμοδίων Λειτουργιών (Α' και Β')

Σημείωση: 1. Τα χρηματικά όρια ισχύουν, είτε οι παραπάνω συναλλαγές γίνονται με μία πράξη, είτε με περισσότερες που πραγματοποιούνται την ίδια μέρα ή ανάγονται στην ίδια έννομη σχέση.

2. Εφόσον πρόκειται περί κατοίκων, θα πρέπει υποβοληθικά να λαμβάνονται υπόψη και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην 'Αίτηση - Δήλωση' αυτών που προστίθενται να διενεργήσουν πράξεις μεταφοράς κεφαλαίων στο εξωτερικό.

3. Οι χώρες-μέλη του F.A.T.F. (Financial Action Task Force) είναι: Αργεντινή, Αυστραλία, Αυστρία, Βέλγιο, Βραζιλία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Ελβετία, Ελλάδα, Η.Π.Α. Ιαπωνία, Ιρλανδία, Ισλανδία, Ισπανία, Ιταλία, Καναδάς, Λουξεμβούργο, Μεγάλη Βρετανία, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Σιγκαπούρη, Σουηδία, Τουρκία, Φινλανδία, Χονγκ-Κονγκ.

4. Συμπεριλαμβάνονται τα Πιστωτικά Ιδρύματα και οι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί.

5. Εφόσον υπάρχουν παρατηρήσεις, να αναγράφονται.

Υπόδειγμα: Β
(Για φυσικά πρόσωπα)

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ
(Τόπος - Ημερομηνία)

ΑΝΑΦΟΡΑ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΠΑΡ. 10 ΤΟΥ Ν. 2331/95

Α. Πληροφοριακά Στοιχεία Πελάτη (α. Φυσικό Πρόσωπο)	
- Ονοματεπώνυμο :	
- Πατρώνυμο :	
- Αρ. Δελτ. Αστ. Ταυτ.:	
- Ημ/νία γεννήσεως :	
- Αρ. Διαβ/ρίου/Άδεια Παραμονής (επί αλλοδ.):	
- Επαγγελμ. δραστ/τα :	
- Διεύθυνση :	
-Α.Φ.Μ.:	
Β. Πληροφοριακά Στοιχεία Λογαριασμού	
- Τράπεζα :	
- Κατάστημα :	
- Αριθμός Λογ/σμού :	
- Λογ/σμός σε Ευρώ :	
- Λογ/σμός σε Ξ Νόμισμα :	
- Δικαιούχος-συνδ/χοι : (*)	
- Πληρεξούσιος : (*)	
- Ημ/νία ανοίγματος λογ.:	
- Υπόλ. Λογ/σμού κατά την ημ/νία αναφοράς :	

(*) Αναγράφονται πλήρη στοιχεία όπως και για τον δικαιούχο πελάτη

Γ. Πληροφοριακά Στοιχεία Συναλλαγής (**)			
α. Εισροή		β. Εκροή	
- Εντολέας :		- Δικαιούχος :	
- Ποσό:		- Παραλήπτης :	
- Χώρα Εντολής :		Ποσό:	
- Τράπεζα :		- Τρόπος:	
- Χρονική περίοδος :		-Χρονική περίοδος :	
- Πηγή προέλευσης (χώρα, τράπεζα) :		- Σκοπός :	
- Τρόπος διακίνησης :		- Λοιπά :	
- Σκοπός:			

(**) Αγοραπωλησία συν/τος, καταθέσει ς-αναλήψεις σε Ευρώ & Ξ Νομ/τα, μεταφορά κεφαλαίων από και προς το εξωτερικό, έκδοση εγγυητικών επιστολών, αγορά τίτλων κ.λπ.

Δ. Χαρακτηρισμός Υποπτης Συναλλαγής (*)**

Ασυνήθιστες συναλλαγές

- Κίνηση τραπεζικών Λογαριασμών μη δικαιολογημένη από τη φύση του λογαριασμού ή τη δραστηριότητα ή την οικονομική κατάσταση του δικαιούχου
- Συναλλαγές για επενδύσεις μη δικαιολογημένες από την οικονομική κατάσταση του επενδυτή
- Δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε εκτός Ελλάδος χρηματοοικονομικά κέντρα
- Συναλλαγές μέσω δανειακών λογαριασμών
- Ασυνήθιστη συμπεριφορά
- Άλλη μορφή ύποπτης συναλλαγής

(***) Επιλέξτε την περιγραφή που απεικονίζει καλύτερα τη συναλλαγή

Ε. Σχόλια

(Όνοματεπώνυμο και Υπογραφή Δ/ντή Κατ/τος ή/ και Συντάκτη της αναφοράς)

Υπόδειγμα: Γ
(Για Νομικά πρόσωπα)

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

(Τόπος - Ημερομηνία)

ΑΝΑΦΟΡΑ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΠΑΡ. 10 ΤΟΥ Ν. 2331/95

Α. Πληροφοριακά Στοιχεία Πελάτη (β. Νομικό Πρόσωπο)	
- Επωνυμία :	
* Νομική Μορφή : (ΑΕ., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ν.89/67, Εξωχώρια κλπ.)	
- Διεύθυνση :	
- Τηλέφωνο :	
- Αντικείμενο Εργασιών :	
- Α.Φ.Μ. :	
Β. Πληροφοριακά Στοιχεία Λογαριασμού	
- Τράπεζα :	
- Κατάστημα :	
- Αριθμός Λογ/σμού :	
- Λογ/σμός σε Ευρώ :	
- Λογ/σμός σε Ξ.Νόμισμα :	
- Δικαιούχος-συνδ/χοι: (*)	
- Πληρεξούσιος: (*)	
- Ημ/νία ανοίγματος λογ.:	
- Υπόλ. Λογ. κατά την ημ/νία αναφοράς:	

(*) Αναγράφονται πλήρη στοιχεία όπως και για τον δικαιούχο πελάτη

Γ. Πληροφοριακά Στοιχεία Συναλλαγής (**)			
α. Εισορή		β. Εκροή	
- Εντολέας :		- Δικαιούχος :	
- Ποσό :		- Παραλήπτης:	
- Χώρα Εντολής:		- Ποσό :	
- Τράπεζα :		- Τρόπος:	
- Χρονική περίοδος :		- Χρονική περίοδος :	
- Πηγή προέλευσης (χώρα, τράπεζα) :		- Σκοπός :	
- Τρόπος διακίνησης :		- Λοιπά :	
- Σκοπός :			

(**) Αγοραπωλησία συν/τος, καταθέσεις-αναλήψεις σε Ευρώ & Ξ. Νομ/τα, μεταφορά κεφαλαίων από και προς εξωτερικό, έκδοση εννυπτικών επιστολών, αγορά τίτλων κ.λπ.

Δ. Χαρακτηρισμός Υπόπτης Συναλλαγής (*)**

Ασυνηθιστες συναλλαγές

Κίνηση τραπεζικών Λογαριασμών μη δικαιολογημένη από τη φύση του λογαριασμού ή τη δραστηριότητα ή την

- οικονομική κατάσταση του δικαιούχου
- Συναλλαγές για επενδύσεις μη δικαιολογημένες από την οικονομική κατάσταση του επενδυτή
- Δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε εκτός Ελλάδος χρηματοοικονομικά κέντρα
- Συναλλαγές μέσω δανειακών λογαριασμών
- Ασυνηθιστη συμπεριφορά
- Άλλη μορφή ύποπτης συναλλαγής

(***) Επιλέξτε την περιγραφή που απεικονίζει καλύτερα τη συναλλαγή

Ε. Σχόλια

(Ονοματεπώνυμο και Υπογραφή Δ/ντή Κατ/τος ή/και Συντάκτη της αναφοράς)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεωργίου Εμμ. Τραγάκη: “*Οργανωμένο έγκλημα και Ξέπλυμα Βρώμικου χρήματος*”, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, Αθήνα, 1996

Γεωργίου Τραγάκη, ‘*Ο νόμος για τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες*’, ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, Αθήνα 1995

Κωνσταντίνου Δ. Μαγκλιβέρα: ‘*Η νομοθεσία των κρατών – μελών της ΕΟΚ για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες ενέργειες*’, ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, Β τρίμηνο 1995

SITE ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ

www.euro2day.gr

www.kathimerini.gr

www.express.gr

www.enet.gr

http://ec.europa.eu/anti_fraud OLAF (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης)

www.fatf-gafi.org Financial Action Task Force on Money Laundering * Groupe d' action financière sur le blanchiment de capitaux - Ομάδα κρούσης για το ξέπλυμα χρήματος (Ομάδα Οικονομικής Δράσης)

http://en.wikipedia.org/wiki/FATF_Blacklist

www.coe.int/moneyval (Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης)

www.mnec.gr Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών

http://en.wikipedia.org/wiki/Offshore_financial_centre

http://en.wikipedia.org/wiki/tax_heaven

<http://en.wikipedia.org/wiki/ΔΝΤ> Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

www.minenv.gr ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης)

